

BOSNA I HERCEGOVINA
DRŽAVNA REGULATORNA KOMISIJA
ZA ELEKTRIČNU ENERGIJU

IZVEŠĆE O RADU 2025

Bosna i Hercegovina
**DRŽAVNA REGULATORNA KOMISIJA
ZA ELEKTRIČNU ENERGIJU**

**IZVJEŠĆE O RADU
DRŽAVNE REGULATORNE KOMISIJE ZA ELEKTRIČNU ENERGIJU
U 2025. GODINI**

Tuzla, prosinac 2025. godine

Izvešće o radu Državne regulatorne komisije za električnu energiju slijedi pristup izvješćivanja regulatornih tijela u Europskoj uniji i zahtjeve Energetske zajednice, s prilagodavanjima koja izražavaju specifičnosti regulatornog okvira u Bosni i Hercegovini.

Pozivaju se korisnici Izvešća da prilikom upotrebe podataka obvezno navedu izvor.

“Složeni problemi mogu se i trebaju riješiti raščlanjivanjem na niz elementarnih koraka.”
Al-Khwarizmi (Al-Hvarizmi)ⁱ

ⁱ Al-Khwarizmi, *Al-Kitāb al-Mukhtaṣar fī Ḥisāb al-Jabr wal-Muqābalah* (u prijevodu: *Sažeta knjiga o računanju metodom upotpunjavanja i uravnoteženja*, engl. *The Compendious Book on Calculation by Completion and Balancing*, lat. *Liber Algebrae et Almucabola*), obično skraćeno *Al-Jabr* ili *Algebra*, djelo je iz 820. godine, po kojem je algebra dobila svoj naziv. Al-Khwarizmi je zaslužan za uvođenje hindu-arapskih brojeva u praktičnu upotrebu. Riječ *algoritam* potiče od riječi *Algoritmi*, latinske transkripcije njegovog imena.

Sadržaj

1.	UVOD.....	1
2.	SASTAV I ORGANIZACIJA RADA DRŽAVNE REGULATORNE KOMISIJE.....	3
3.	KLJUČNE AKTIVNOSTI	7
3.1	Pravila i dokumenta DERK-a.....	7
3.2	Dokumenta koja odobrava DERK	15
3.3	Postupci licenciranja i izdavanja prethodnih dozvola.....	24
3.4	Praćenje aktivnosti licenciranih subjekata	26
3.5	Tehnički aspekt rada elektroenergetskog sustava	29
3.6	Postupci određivanja tarifa.....	35
3.7	Tržište električne energije	38
3.8	Energetska statistika.....	53
3.9	Sudski i drugi sporovi	56
3.10	Ostale ključne aktivnosti	56
4.	AKTIVNOSTI U MEĐUNARODNIM INSTITUCIJAMA.....	59
4.1	Energetska zajednica.....	59
4.2	Regionalna asocijacija energetskih regulatora – ERRA	65
4.3	Asocijacija mediteranskih energetskih regulatora – MEDREG.....	67
4.4	Balkanska energetska škola – BES	68
4.5	Vijeće europskih energetskih regulatora – CEER.....	68
4.6	Međunarodna konfederacija energetskih regulatora – ICER.....	69
5.	REVIZIJSKO IZVJEŠĆE.....	71
6.	OSNOVNI PRAVCI AKTIVNOSTI U 2026. GODINI	73
PRILOZI		
A:	Osnovni podatci o elektroenergetskom sustavu Bosne i Hercegovine	77
B:	Karta elektroenergetskog sustava Bosne i Hercegovine	79
C:	Bilančne veličine elektroenergetskog sektora Bosne i Hercegovine	81
D:	Elektroenergetski pokazatelji Bosne i Hercegovine	83
E:	<i>Acquis</i> Energetske zajednice	85

1. UVOD

Energetski sustavi Europske unije i ugovornih strana Energetske zajednice prolaze kroz duboku transformaciju, potaknutu imperativima dekarbonizacije, digitalizacije i strukturne reforme energetske sektora. U ovom dinamičnom okruženju operativna rješenja trebaju omogućiti veću fleksibilnost te osigurati učinkovitost i otpornost neophodnu za održivu energetske budućnost.

Umjetna inteligencija sve češće se prepoznaje kao koristan alat u razvoju novih ideja, kreiranju rješenja i originalnih sadržaja koji mogu potaknuti inovacije u različitim područjima, uključujući elektroenergetiku. Međutim, korištenje njenog punog potencijala zahtijeva snalaženje u složenoj interakciji tehnološkog napretka, političkih okvira, etičkih načela i suradnje među dionicima.

Energetska tranzicija podrazumijeva optimalno i cjelovito korištenje elektroenergetskog sustava. Ovisnost proizvodnje od vremenskih uvjeta, potreba za aktivnim upravljanjem potrošnjom i integracija tržišta dovode do intenzivnijeg korištenja mreže. U tom kontekstu, prioritet je uspostava operativnih preduvjeta za optimizaciju korištenja sustava i ostvarivanje jedinstvenog europskog tržišta električne energije.

Pred energetske sektorom Bosne i Hercegovine i dalje stoje brojni, višestruko složeni i uzajamno povezani izazovi, koji zahtijevaju značajne promjene u tempu i načinu dosadašnjeg djelovanja. Na svim administrativnim razinama, a prema ustavnim nadležnostima, neophodan je nastavak usklađivanja i provođenja zakonodavstva o energiji s pravnom stečevinom Europske unije i Energetske zajednice. U tom smislu, bez daljnjeg odlaganja potrebno je donositi hrabre i promišljene odluke.

Državna regulatorna komisija za električnu energiju je tijekom 2025. godine nastavila svoju misiju regulatora u sektoru, razvijajući uvjete za slobodnu trgovinu i pouzdanu opskrbu električnom energijom. I ovogodišnje Izvješće o radu ističe redovite regulatorne aktivnosti, uključujući donošenje podzakonskih akata, odobravanje dokumenata koje predlažu regulirani subjekti, postupke licenciranja i određivanja tarifa, regulatorni nadzor nad radom licenciranih subjekata, kao i praćenje funkcioniranja tržišta električne energije i tehničkih parametara rada elektroenergetskog sustava. DERK je i u protekloj godini surađivao s velikim brojem institucija Bosne i Hercegovine, njenih entiteta i Distrikta, kao i s brojnim međunarodnim institucijama čiji se rad odnosi na elektroenergetski sektor.

Elektroenergetski sustav Bosne i Hercegovine je tijekom protekle godine radio stabilno i bez većih poteškoća. Svim korisnicima sustava omogućen je funkcionalan rad u skladu s definiranim standardima kvaliteta. Svi planirani, kao i naknadno zahtijevani radovi u prijenosnoj mreži u funkciji održavanja, izvršeni su u potpunosti.

Državna regulatorna komisija za električnu energiju (DERK) je neovisna institucija Bosne i Hercegovine, koja djeluje u skladu s načelima objektivnosti, transparentnosti i jednakopravnosti, i ima jurisdikciju i odgovornosti nad prijenosom električne energije, operacijama prijenosnog sustava i međunarodnom trgovinom električnom energijom, kao i nad proizvodnjom, distribucijom i opskrbom električnom energijom kupaca u Brčko Distriktu BiH.

DERK je neprofitna institucija i financira se iz regulatornih naknada koje plaćaju licencirani subjekti.

Realizirano je više ugovora o izgradnji prijenosnih objekata, čime je dodatno unaprijeđena sigurnost i pouzdanost opskrbe kupaca. U rad je pušten niz novih trafostanica, što je omogućilo priključenje i početak rada novih proizvodnih kapaciteta iz obnovljivih izvora energije – solarnih fotonaponskih elektrana i vjetroelektrana.

Ukupna proizvodnja električne energije u izvještajnoj godini iznosila je 14.540,2 gigavatsati (GWh), što predstavlja smanjenje od 13,4 GWh u odnosu na 2024. godinu. Drugu godinu zaredom zabilježeni su izrazito nepovoljni hidrološki uvjeti, što je rezultiralo smanjenjem proizvodnje u većim hidroelektranama za 6,3%, na 4.432,6 GWh. Proizvodnja u termoelektranama iznosila je 7.933,9 GWh, što je najmanja vrijednost od 2006. godine. Istodobno, evidentiran je značajan rast proizvodnje iz obnovljivih izvora energije. Proizvodnja u vjetroelektranama povećana je za 65,1% i iznosila je 648,4 GWh, a u solarnim elektranama priključenim na elektroprijenosni sustav za 127% i dostigla je 474,2 GWh. Proizvodnja u manjim obnovljivim izvorima energije (male hidroelektrane, solarne elektrane i elektrane na biogoriva priključene na distribucijski sustav) povećana je za 46,8% i iznosila je 1.042,4 GWh. Industrijski proizvođači ostvarili su proizvodnju od 8,6 GWh.

Ukupna potrošnja električne energije iznosila je 12.330,4 GWh, što je povećanje od 1,6% u odnosu na prethodnu godinu. Više od njene polovine (53,5%) pokriveno je proizvodnjom iz obnovljivih izvora, koja je u zbiru iznosila 6.597,6 GWh. Potrošnja kupaca priključenih na prijenosni sustav smanjena je za 24,4% i iznosila je 650,1 GWh, dok je distribucijska potrošnja povećana za 3,2%, dostižući 11.252,2 GWh.

Maksimalno satno opterećenje elektroenergetskog sustava u protekloj godini, u iznosu od 2.209 megavata (MW), zabilježeno je 31. prosinca 2025. godine u osamnaestom satu. Time je premašen raniji povijesni maksimum od 2.207 MW iz istog sata i dana 2014. godine. Minimalno satno opterećenje od 591 MW zabilježeno je u četrnaestom satu 14. svibnja 2025. godine, što je za 6 MW manje od ranijeg najmanjeg satnog opterećenja u nekoliko prethodnih decenija, koje je ostvareno u četvrtom satu 12. lipnja 2023. godine.

Ukupna električna energija na prijenosnoj mreži iznosila je 18.126,1 GWh, što je 1,83% manje nego u 2024. godini. Prijenosni gubici iznosili su 350,0 GWh, odnosno 1,93% od ukupne energije u prijenosnom sustavu. U 2025. godini distribucijski gubici su iznosili 914,6 GWh ili 8,13% u odnosu na ukupnu distribucijsku potrošnju, što je najniža razina u povijesti elektroenergetskog sektora Bosne i Hercegovine.

U 2025. godini izvezeno je 5.137 GWh električne energije, što je 13,5% više nego u prethodnoj godini. Istodobno, uvoz je povećan za 39,0% i iznosio je 2.810 GWh.

Državnu regulatornu komisiju za električnu energiju osnovala je Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine donošenjem Zakona o prijenosu, regulatoru i operatoru sustava električne energije u BiH te imenovanjem članova Komisije.

2. SASTAV I ORGANIZACIJA RADA DRŽAVNE REGULATORNE KOMISIJE

Članovi Komisije iz Federacije Bosne i Hercegovine su:

- Suad Zeljković, s mandatom od pet godina (od 11. lipnja 2016. godine) i
- Nikola Pejić, s drugim mandatom od pet godina (od 11. lipnja 2016. godine).

Član Komisije iz Republike Srpske je

- Branislava Milekić, s mandatom od pet godina (od 5. kolovoza 2020. godine).

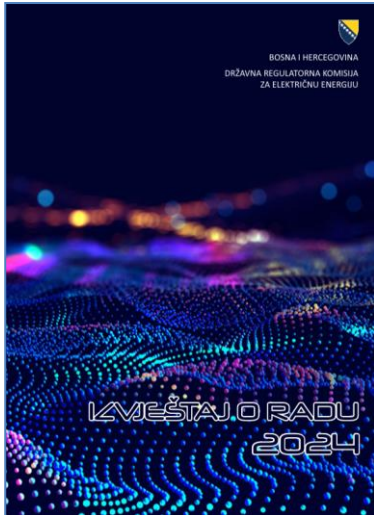
Uočljivo je da je istekao drugi petogodišnji mandat jednom članu Komisije iz Federacije Bosne i Hercegovine i da je prvi petogodišnji mandat istekao ostalim članovima Komisije. Imajući u vidu da je *Zakonom o prijenosu, regulatoru i operatoru sustava električne energije u BiH* definirano da Komisija radi u punom sastavu i da odluke donosi konsenzusom, Suad Zeljković, Nikola Pejić i Branislava Milekić i dalje obavljaju funkciju člana Komisije do završetka postupaka imenovanja članova Komisije u skladu sa Zakonom.¹

Od uspostave Državne regulatorne komisije za električnu energiju njeni članovi se na ravnopravnoj osnovi rotiraju na funkciji predsjedatelja svake godine. Ovu funkciju do 30. lipnja 2025. godine obavljala je Branislava Milekić. Suad Zeljković je aktualni predsjedatelj Komisije do 30. lipnja 2026. godine.

DERK je Zakonom uspostavljen kao neovisna i neprofitna institucija Bosne i Hercegovine, uz obvezu djelovanja u skladu s načelima objektivnosti, transparentnosti i jednakopravnosti. Navedena načela ugrađena su u sva akta DERK-a i provode se u svim postupcima. Takav način rada uvažava međunarodne primjere dobre prakse i sadržaj *Smjernica Tajništva Energetske zajednice o neovisnosti nacionalnih regulatornih tijela*. Ugrađena u pravila i permanentno praktično primjenjivana neovisnost DERK-a pokazuje se i dokazuje u svim sferama, uključujući političku, pravnu, sociološku i financijsku dimenziju.

Energetski propisi Europske unije, koji putem mehanizama uspostavljenih prema *Sporazumu o stabilizaciji i pridruživanju* i *Ugovoru o uspostavi Energetske zajednice* postaju obvezujući za

¹ U vrijeme izrade ovog Izvješća postupak izbora dva člana Komisije iz Federacije Bosne i Hercegovine nalazi se u proceduri u Parlamentarnoj skupštini Bosne i Hercegovine. Prethodno je Vlada Federacije BiH utvrdila svoje prijedloge koje je potvrdio Parlament Federacije BiH. U veljači 2023. godine Vijeće ministara Bosne i Hercegovine predložilo je imenovanje članova Komisije Parlamentarnoj skupštini BiH. Zastupnički dom je na 4. sjednici, održanoj 23. veljače 2023. godine, usvojio Odluku o imenovanju članova Državne regulatorne komisije za električnu energiju iz Federacije BiH.

Izvjješće o radu Državne regulatorne komisije za električnu energiju u 2024. godini dostavljeno je Parlamentarnoj skupštini Bosne i Hercegovine (PS BiH) 27. ožujka 2025. godine.

Izvjješće je jednoglasno prihvaćeno na 15. sjednici Komisije za vanjsku trgovinu i trgovinsku politiku, carine, promet i komunikacije Doma naroda PS BiH te na 26. sjednici Komisije za promet i komunikacije Zastupničkog doma PS BiH, koje su održane 14. travnja 2025. godine.

Izvjješće je razmatrano i usvojeno na 27. sjednici Zastupničkog doma PS BiH održanoj 15. travnja 2025. godine. Dom naroda PS BiH u 2025. godini nije razmatrao dostavljeno Izvjješće na svojim sjednicama.

BiH, posebno naglašavaju korelaciju regulatorne neovisnosti i provođenja reformi te uvode povećana ovlaštenja regulatora.

U skladu sa Zakonom, temeljne odredbe o nadležnosti, organizaciji i načinu rada, financiranju, transparentnosti rada i zaštiti povjerljivih informacija regulira *Statut Državne regulatorne komisije za električnu energiju*, donesen 2003. godine, neposredno po osnivanju DERK-a, uz izmjene iz 2004., 2009. i 2017. godine. Statutom je propisana isključiva organizacijska i protokolarna funkcija predsjedatelja Komisije, bez ikakvih dodatnih ovlaštenja u predstavljanju, zastupanju ili donošenju odluka u odnosu na druga dva člana Komisije.

Rad Državne regulatorne komisije organiziran je u četiri sektora:

- Sektor za tarife i tržišta,
- Sektor za licence i tehničke poslove,
- Sektor za pravne poslove i
- Sektor za finansijsko-administracijske poslove.

U funkciji učinkovitijeg obavljanja poslova u DERK-u se po potrebi uspostavljaju tematski radni timovi, u čijem radu sudjeluju uposlenici iz različitih sektora.

Ciljevi ključnih poslovnih procesa iz nadležnosti svake od organizacijskih jedinica čine osnovu za razvoj sustava finansijskog upravljanja i kontrole zasnovanog na upravljanju rizicima. Uz edukaciju i upute Središnje harmonizacijske jedinice Ministarstva financija i trezora BiH (CHJ) nastavljena je provedba mjera sadržanih u strateškim dokumentima Bosne i Hercegovine iz ove oblasti. Značajan dio planiranih aktivnosti, sadržanih u *Akcijskom planu za unaprjeđenje sustava internih finansijskih kontrola za 2025. godinu*, uspješno je realiziran. Nakon pregleda *Registra rizika*, koji je prvi put formiran 2021. godine, i analize učinaka primjene usvojenih procedura zadržana je prethodna procjena izloženosti rizika za rad DERK-a. Najznačajniji rizici su svrstani u kategoriju rizika sa srednjim prioritonom.

Intenzivirana digitalna komunikacija naglasila je značaj pouzdanosti opreme i povećanja zaštite informacijsko-komunikacijskih sustava. Uz poštovanje relevantnih standarda i smjernica Vijeća ministara BiH, DERK je tijekom 2025. godine dio računarske opreme zamijenio novom, pri čemu se vodilo računa o energetskim svojstvima uređaja i dobroj praksi koju u izvješćima o reviziji učinka preporučuje Ured za reviziju institucija Bosne i Hercegovine.

Sredstva elektronske komunikacije korištena su i za nadgradnju znanja i iskustva, odnosno jačanje stručnih kapaciteta, čime DERK prati zahtjeve regulatorne prakse. Nova znanja stjecana su na različitim strukovnim savjetovanjima, konferencijama i tematskim seminarima. Sistematičnost obuke radi kontinuiranog usklađivanja znanja, vještina i prakse s potrebama i očekivanjima

institucije ostvaruje se i kroz stručne radionice Energetske zajednice, obrazovne programe Regionalne asocijacije energetske regulatora (ERRA), Asocijacije mediteranskih energetske regulatora (MEDREG), Balkanske energetske škole (BES) i Vijeća europskih energetske regulatora (CEER). Doprinos stručnom usavršavanju dat je i kroz projekt Vlade Sjedinjenih Američkih Država – Asistencija energetske sektoru (EPA) te aktivnosti Njemačkog društva za međunarodnu suradnju (GIZ) u regiji i Bosni i Hercegovini.

DERK će i dalje biti posvećen osiguranju kontinuiranog profesionalizma osoblja kroz već afirmirane ali i nove metode edukacije. Opravdanost ovog opredjeljenja potvrđuje i komunikacijska i prezentacijska kompetencija uposlenika, koji svoja znanja i iskustva uspješno izlažu na domaćim i međunarodnim strukovnim skupovima. Pored stručnog usavršavanja svojih uposlenika, DERK je na adekvatan način informirao i prenosio iskustva iz regulatorne prakse uposlenicima reguliranih kompanija, a sudjelovao je i u stručnom usavršavanju drugih regulatornih tijela u svijetu. Također, pružao je kvalitetne stručne informacije o energetske sektoru, ne samo specijalistima iz sektora nego i široj javnosti.

Prepoznajući važnost slobodnog pristupa informacijama, kao suštinskog obilježja transparentnog i odgovornog rada bilo kojeg javnog organa, i ostajući opredijeljen da trajno djeluje u tom pravcu, DERK omogućava široj javnosti puni uvid u rad i procese odlučivanja, ne zadržavajući se samo u okvirima obveza na ovom polju koje stipulira *Zakon o slobodi pristupa informacijama na razini institucija Bosne i Hercegovine*. Ova svoja nastojanja DERK realizira pravovremenim objavljivanjem svih relevantnih informacija na zvaničnoj internet prezentaciji, ali i u pisanim medijima, kroz prezentacije nacrtu svojih akata, kao i obavijesti i pozive javnosti da sudjeluje u njihovom kreiranju.

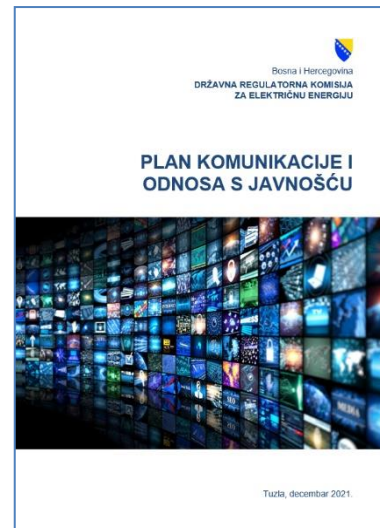
Pored proaktivnog djelovanja kao općeprihvaćenog standarda u radu, DERK djeluje i reaktivno, postupajući u zakonom predviđenim rokovima po podnijetim zahtjevima za pristup informacijama, polazeći od stava da javni interes u svakom konkretnom slučaju mora imati prevagu u odnosu na ograničenja koja predviđa navedeni Zakon i privatne interese bilo koje vrste. *Izvešće Državne regulatornoj komisiji za električnu energiju o provođenju Zakona o slobodi pristupa informacijama na razini institucija Bosne i Hercegovine u 2025. godini* posebno naglašava da je tijekom protekle godine dostavljen samo jedan takav zahtjev. Međutim, dostavljen je značajan broj novinarskih upita kojim su traženi različiti podaci iz energetske sektora ili mišljenja i stavovi o aktualnim temama, na koje je odgovarano istog ili najkasnije sljedećeg dana. DERK će u narednom razdoblju ispunjavati i ostale obveze koje nalaže navedeni Zakon, poštivajući propisane rokove i akte koje usvoji Vijeće ministara BiH te nastaviti praksu izvješćivanja svih relevantnih institucija na propisan način.

Komunikacija s javnošću ima značajnu ulogu u kreiranju percepcije društva, odnosno načina razumijevanja djelovanja svih institucija od strane javnosti. Način komunikacije ima poseban značaj u vremenu reformskih procesa i strukturalnih promjena. Procesi liberalizacije i tranzicije sektora, deregulacije i otvaranja tržišta električne energije nužno zahtijevaju, kako pravovremeno informiranje javnosti o ključnim fazama, tako i kontinuiranu komunikaciju i edukaciju svih ključnih aktera o reformi i načinu funkcioniranja sektora u cjelini.

Dobra je praksa regulatornih komisija da provode aktivnosti komunikacije s javnošću kako bi objasnile i pojasnile promjene u sektoru energije. Shodno tome i u Bosni i Hercegovini Državna regulatorna komisija za električnu energiju (DERK), Regulatorna komisija za energiju u Federaciji Bosne i Hercegovine (FERK) i Regulatorna komisija za energetiku Republike Srpske (RERS), kao nepristrasne organizacije koje, regulirajući odnose u sektoru i na tržištu energije štite interese kupaca, imaju jednu od ključnih uloga u podizanju svijesti javnosti o promjenama u sektoru i aktivnostima regulatora u procesu liberalizacije. I tijekom 2025. godine DERK je postupao u skladu s *Planom komunikacije i odnosa s javnošću*, čineći dodatni iskorak da se složene teme energetskega sektora predstave na jednostavan i razumljiv način svim zainteresiranim stranama.

U radu Državne regulatorne komisije za električnu energiju nastaju velike količine raznovrsne dokumentacije. Broj dokumenata i informacija je u stalnom porastu. Čuvanje, vrednovanje, izlučivanje i zaštitu registratorske građe DERK kao njen stvaralac organizira pod stručnim nadzorom Arhiva Bosne i Hercegovine. Ovakva kooperacija omogućava da se ovi procesi odvijaju po strukovnim načelima, znanjima i preporukama i kroz uzajamno upoznavanje dviju institucija.

U izvještajnom razdoblju DERK je koristio mogućnost da u svom radu primijeni suvremeni način organizacije uredskog poslovanja, te je, uz poštovanje propisanih standarda i pravila Vijeća ministara BiH, nastavio vođenje elektronskog protokola. Pored učinkovitog unosa i pretraživanja, kao i pohranjivanja velikog broja dokumenata u digitalnom obliku, uvedeni sustav je stvorio pretpostavke za suvremeno upravljanje poslovnim procesima, kao i za integraciju s drugim poslovnim sustavima. Pri tome se vodi računa o dobroj praksi koju u izvješćima o reviziji učinka preporučuje Ured za reviziju institucija Bosne i Hercegovine.

3. KLJUČNE AKTIVNOSTI

Tijekom 2025. godine Državna regulatorna komisija za električnu energiju održala je 21 redovitu sjednicu, 27 internih sastanaka i organizirala 18 javnih rasprava, od čega je 15 imalo opći, a tri formalni karakter.

U izvještajnom razdoblju, na transparentan način i uz vođenje adekvatnih javnih rasprava, u kojim su pored subjekata iz elektro-energetskog sektora svoje komentare mogli davati i zainteresirani članovi javnosti, Komisija je provodila aktivnosti na usvajanju i odobravanju niza dokumenata, određivanju tarifa, izdavanju licenci, i realizirala druge aktivnosti od kojih su najznačajnije grupirane u područja navedena u nastavku.

Otvorenost prema javnosti kroz konzultacije i komunikaciju sa svim zainteresiranim članovima stručne ali i šire javnosti temeljna je orijentacija Komisije koja pomaže provjeri ispravnosti predloženih rješenja prije njihovog konačnog usvajanja. Praksu uzajamne razmjene pribavljenih komentara javnosti, u istim ili sličnim postupcima, primjenjuju sva tri regulatorna tijela koja djeluju u energetsom sektoru Bosne i Hercegovine.

3.1 Pravila i dokumenta DERK-a

Pravilnik o priključku

Državna regulatorna komisija za električnu energiju je 17. listopada 2025. godine usvojila novi *Pravilnik o priključku*. Ovim dokumentom propisuje se procedura za priključak novog objekta proizvođača, kupca, postrojenja za skladištenje električne energije ili hibridnog postrojenja² na prijenosnu mrežu naponske razine 400, 220 i 110 kV, priključak na sredjenaponsku razinu 35, 20, 10 i 6 kV u trafostanicama 110/x kV Elektroprijenosa Bosne i Hercegovine, kao i za postojeći objekt u slučaju povećanja priključne snage, dogradnje ili rekonstrukcije objekta.

U prethodnom razdoblju prepoznata je potreba za inoviranjem Pravilnika o priključku, posebno u svjetlu interesa i potrebe investicija u obnovljive izvore i postrojenja za skladištenje električne energije. Realizacija izraženog javnog interesa za izgradnjom i proširenjem proizvodnih i prijenosnih kapaciteta korisnika potakla je uključivanje većeg broja subjekata u pripremi odgovarajućih procedura za priključenje ovih kapaciteta na elektroprijenosnu mrežu BiH kojom upravlja i koju održava, gradi i proširuje Kompanija za prijenos električne energije – Elektroprijenos Bosne i Hercegovine. Opća javna rasprava u

² Hibridno postrojenje označava postrojenje za proizvodnju i/ili potrošnju električne energije u kojem se koristi više različitih tehnologija, uključujući i postrojenje za skladištenje električne energije, a priključeno je u istu pristupnu točku mreže.

Na redovitim sjednicama Državne regulatorne komisije za električnu energiju razmatraju se i utvrđuju akta iz regulatorne nadležnosti u skladu sa zakonom propisanim ovlaštenjima, a na internim sastancima se razmatraju pitanja i usvajaju akti organizacijsko-administracijske prirode.

U cilju pribavljanja komentara zainteresiranih osoba i javnosti na pravila i propise, ili bilo koji drugi dokument, DERK organizira opću javnu raspravu. Tehnička javna rasprava održava se u cilju rješavanja tehničkih pitanja u tijeku postupka i obrade proceduralnih ili suštinskih pitanja. U cilju utvrđivanja odlučujućih činjenica na temelju kojih bi DERK mogao riješiti spor ili određene zahtjeve, održava se formalna javna rasprava. Redovite sjednice i sve vrste javnih rasprava otvorene su za javnost.

postupku donošenja ovog dokumenta održana je 24. srpnja 2025. godine. Tom prilikom predstavljeni su različiti interesi i pogledi o načinima i uvjetima priključenja.

Državna regulatorna komisija za električnu energiju je tekst Pravilnika o priključku u najvećoj mogućoj mjeri usuglasila s definicijama i ključnim odredbama pravila i smjernica za rad mreža (engl. *Network codes and guidelines*),³ prije svega *Pravila o priključivanju*, koja uključuju slijedeće uredbe:

- Uredba Komisije (EU) 2016/631 od 14. travnja 2016. o uspostavljanju mrežnih pravila za zahtjeve za priključivanje proizvođača električne energije na mrežu,
- Uredba Komisije (EU) 2016/1388 od 17. kolovoza 2016. o uspostavljanju mrežnih pravila za priključak kupca i
- Uredba Komisije (EU) 2016/1447 od 26. kolovoza 2016. o uspostavljanju mrežnih pravila za zahtjeve za priključivanje na mrežu sustava za prijenos istosmjernom strujom visokog napona i istosmjerno priključenih modula elektroenergetskog parka.

Pravila i smjernice za rad mreža su tehnički propisi donijeti u cilju utvrđivanja zajedničkih pravila za siguran rad sustava te funkcioniranje i integraciju tržišta. Ovi pravni akti predstavljaju ključni element za učinkovito funkcioniranje paneuropskog tržišta, koje u prvi plan stavlja kupce energije. Oni dopunjuju postojeći *acquis* Europske unije o električnoj energiji i direktno se primjenjuju u njenim članicama. Odlukama Ministarskog vijeća i Stalne skupine na visokoj razini (PHLG) u *acquis* (pravni okvir, pravna stečevina) Energetske zajednice, uz potrebna prilagođenja, uključena su prethodno navedena Pravila o priključenju, kao i *Pravila o tržištu* – tri uredbe Komisije i *Pravila o radu sustava* – dvije uredbe Komisije.

Metodologija za izradu tarifa za usluge prijenosa električne energije, neovisnog operatora sustava i pomoćne usluge

U nastavku svojih aktivnosti vezanih za razvoj tarifnih pravila Državna regulatorna komisija za električnu energiju je 24. rujna 2025. godine donijela *Metodologiju za izradu tarifa za usluge prijenosa električne energija, neovisnog operatora sustava i*

³ Harmonizacija, odnosno jednoznačno uređenje cijelog skupa pravila za rad mreža prepoznato je u Trećem energetske paketu Europske unije (vidjeti članak 6. Uredbe (EZ) br. 714/2009, odnosno Uredbe (EZ) br. 715/2009). Shodno tome, države članice Europske unije, kroz puno angažiranje Agencije za suradnju energetske regulatora (ACER), Europske mreže operatora prijenosnog sustava za električnu energiju (ENTSO-E) i Europske mreže operatora prijenosnog sustava za plin (ENTSO-G), provele su kompleksnu aktivnost donošenja pravila i smjernica za rad mreža (engl. *Network codes and guidelines*).

Skup ovih pravila u domenu električne energije uključuje pravila o tržištu, radu sustava, priključivanju i kibernetičkoj sigurnosti, koja su detaljno opisana u prethodnim izvješćima o radu DERK-a.

*“Zbog nedostatka prijenosa *acquis-a* (pravne stečevine) u zakone, Državna regulatorna komisija za električnu energiju (DERK) trenutno nema potrebne nadležnosti za provedbu Paketa za integraciju tržišta električne energije (EIP)... Bosna i Hercegovina se poziva da prenese pravnu stečevinu Energetske zajednice, uključujući EIP... DERK treba biti ovlašten da usvoji regulatorna pravila za integraciju tržišta, uključujući i prirodni plin.”*

(Iz Godišnjeg izvješća o provedbi Tajništva Energetske zajednice, Beč, 1. studenog 2025.)

pomoćne usluge. Ovom Metodologijom se utvrđuje struktura tarifa i način njihovog određivanja za usluge prijenosa električne energije, za rad i sustavnu uslugu neovisnog operatora sustava i za pomoćne usluge.

Metodologija se zasniva se na metodi tradicionalne regulacije (‘trošak usluge’ – engl. *cost of service*) u kojoj regulator reguliranoj kompaniji odobrava potreban godišnji prihod dovoljan da pokrije opravdane troškove. Primjena Metodologije osigurava da odobrene tarife budu transparentne, nediskriminirajuće i zasnovane na opravdanim troškovima rada i održavanja (engl. *cost reflected*), da potiču energetske učinkovitost, stvaraju stabilne odnose na tržištu električne energije, potiču razvoj regulirane djelatnosti, uvažavaju zaštitu okoliša i da odražavaju standarde uobičajene u međunarodnoj praksi.

Opća javna rasprava u postupku donošenja Metodologije održana je 29. srpnja 2025. godine. Sadržaj Metodologije je u najvećoj mogućoj mjeri usuglašen sa sadržajem slijedećih *Pravila o tržištu*:

- Uredba Komisije (EU) 2015/1222 od 24. srpnja 2015. o uspostavljanju smjernica za dodjelu kapaciteta i upravljanje zagušenjima,
- Uredba Komisije (EU) 2016/1719 od 26. rujna 2016. o uspostavljanju smjernica za dugoročnu dodjelu kapaciteta i
- Uredba Komisije (EU) 2017/2195 od 23. studenog 2017. o uspostavljanju smjernica za električnu energiju uravnoteženja,

kao i *Pravila o radu sustava*:

- Uredba Komisije (EU) 2017/1485 od 2. kolovoza 2017. o uspostavljanju smjernica za pogon elektroenergetskog prijenosnog sustava i
- Uredba Komisije (EU) 2017/2196 od 24. studenog 2017. o uspostavljanju mrežnog kodeksa za poremećeni pogon i ponovnu uspostavu elektroenergetskih sustava.

Metodologija je koherentna s rješenjima iz Pravilnika o priključku, kao i sa sadržajem dokumenata koje donosi Neovisni operator sustava u Bosni i Hercegovini (NOS BiH) i odobrava DERK: *Mrežni kodeks*, *Tržišna pravila* i *Procedure za pomoćne usluge* (vidjeti dio 3.2).

U skladu s Metodologijom DERK određuje koeficijente i granične cijene pomoćnih usluga. Tijekom primjene tržišnog modela uravnoteženja elektroenergetskog sustava BiH uočene su određene tendencije, te se, u skladu s ponašanjem sudionika i trendovima koji su prisutni na tržištu, javila potreba inoviranja određenih koeficijenata i graničnih cijena za pomoćne usluge. DERK je *Odluku o određivanju koeficijenata i graničnih cijena za pomoćne usluge* donio 17. listopada 2025. godine, koja je izmjenjena 11. prosinca 2025. godine.

Pravila o pomoćnim i sustavnim uslugama i uravnoteženju elektroenergetskog sustava BiH

Državna regulatorna komisija za električnu energiju u svom radu kontinuirano prati i podupire proces razvoja tržišta električne energije u Bosni i Hercegovini. Siguran i pouzdan rad elektroenergetskog sustava, uz postojanje funkcionalnog načina pružanja pomoćnih usluga, je osnovni preduvjet za daljnji razvoj tržišta i kvalitetnu opskrbu kupaca električne energije. Učinkovito tržište uravnoteženja mora se zasnivati na transparentnim odnosima između svih sudionika na tržištu električne energije.

Tržišni način pružanja pomoćnih usluga i balansiranja (uravnoteženja) elektroenergetskog sustava Bosne i Hercegovine DERK je ustanovio u suradnji s Neovisnim operatorom sustava u BiH i drugim elektroprivrednim kompanijama, korištenjem temeljnih rješenja koja su definirana u ožujku 2014. godine utvrđivanjem *Koncepta pomoćnih usluga za balansiranje elektroenergetskog sustava Bosne i Hercegovine*.

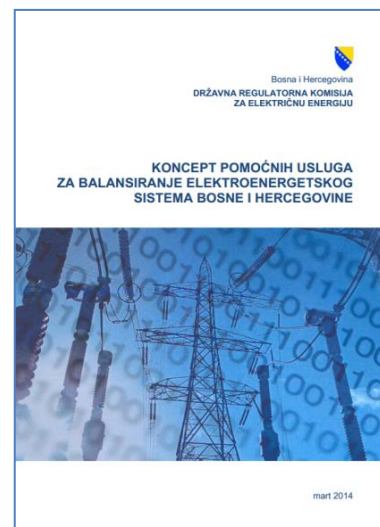
Brojne aktivnosti DERK-a i NOS-a BiH, detaljno opisane u prethodnim izvješćima o radu regulatorne komisije, rezultirale su skupom pravila i odluka kojim su tržišna načela od 1. siječnja 2016. godine uvedena u ranije potpuno regulirani način pružanja pomoćnih usluga i uravnoteženja elektroenergetskog sustava BiH. Time je povećana svrhovitost otvorenog veleprodajnog i maloprodajnog tržišta električne energije u BiH (vidjeti dio 3.7).

Tržište uravnoteženja električne energije u Bosni i Hercegovini je od tada uspješno funkcioniralo i primjer je uspješnog modela u jugoistočnoj Europi. I pored toga, DERK kontinuirano analizira tržište uravnoteženja i razvoj energetske propisa Europske unije koji putem mehanizama Energetske zajednice postaju obvezujući i za BiH, te koordinira svoje djelovanje s aktivnostima NOS-a BiH, koji u razvoju svojih akata postupa u skladu s djelovanjem Europske mreže operatora prijenosnog sustava za električnu energiju (ENTSO-E).

U tom smislu tijekom 2025. godine inovirana je *Metodologija za izradu tarifa za usluge prijenosa električne energije, neovisnog operatora sustava i pomoćne usluge*, odobrena su *Tržišna pravila* i *Procedure za pomoćne usluge* (vidjeti dio 3.2) i donošen niz pratećih odluka.

Nastavkom uspješnog razvoja tržišta uravnoteženja povećana je ponuda usluga, te su, izuzimajući kapacitet za automatsku rezervu za ponovnu uspostavu frekvencije u nevršnom razdoblju, sve pomoćne usluge za 2026. godinu nabavljene na godišnjim javnim natječajima, koje je u prosincu 2025. godine organizirao NOS BiH.

Rezerva za održanje frekvencije (FCR) je nabavljena za sve sate u 2026. godini u potrebnoj količini 15 MW/h, uz prosječnu cijenu 7,15 KM/MW/h, što je 5% manje nego u prethodnoj godini.

Kapacitet za automatsku rezervu za ponovnu uspostavu frekvencije (aFRR) je nabavljen po cijenama koje su nešto niže od cijena postignutih na prethodnoj godišnjoj tržišnoj nabavi ove usluge. Pri tome je za nevršno razdoblje (od 0 do 6 sati) ostvarena cijena bila 42,87 KM/MW/h (42,95 KM/MW/h u 2025. godini) i vrlo je bliska graničnoj od 43 KM/MW/h, dok je za vršno razdoblje (od 6 do 24 sata) prosječna cijena iznosila 41,04 KM/MW/h (41,13 KM/MW/h u 2025. godini). Rezerva aFRR-a u vršnom razdoblju je nabavljena za sve sate u godini u potrebnim količinama. Međutim, prilikom nabave na godišnjoj razini, potrebne količine rezerve aFRR-a u nevršnom razdoblju nabavljene su samo za ožujak, travanj i svibanj, pa će nedostajuće količine (nedostaje 14,6% od ukupno potrebnog godišnjeg opsega) biti predmetom nabave na mjesečnoj razini tijekom 2026. godine.

Kapacitet za ručnu rezervu za ponovnu uspostavu frekvencije (mFRR) je nabavljen po cijeni koja je manja u odnosu na prethodnu godinu, i za smjer 'nagore' i za smjer 'nadolje'. Prosječna cijena je smanjena za 4,8% za smjer 'nagore' (s 5,46 KM/MW/h na 5,20 KM/MW/h) i 17,3% za smjer 'nadolje' (s 1,04 KM/MW/h na 0,86 KM/MW/h). Rezerva mFRR-a u smjeru 'nagore' nabavljena je u potrebnom opsegu 196 MW/h za sve mjesece. Rezerva mFRR-a u smjeru 'nadolje' je također nabavljena za cjelokupno godišnje razdoblje u potrebnom fizičkom opsegu 75 MW/h.

Nabava električne energije za pokrivanje gubitaka u prijenosnom sustavu tijekom 2026. godine planirana je u iznosu 334 GWh. Okvirna vrijednost nabave određena je u skladu s odredbama *Metodologije za izradu tarifa za usluge prijenosa električne energije, neovisnog operatora sustava i pomoćne usluge te Odluke o određivanju koeficijenata i graničnih cijena za pomoćne usluge*, odnosno korištenjem cijena *futures* proizvoda Europske energetske burze – *EEX-PXE Hungarian Power Futures* uvećanih za 25%, čime je dobivena vrijednost 262,50 KM/MWh. Na ovom javnom natječaju, na kojem su sudjelovala četiri ponuđača, nabavljene su sve potrebne količine. Postignuta je prosječna cijena od 203,88 KM/MWh (104,24 €/MWh), čime planirani trošak nabave električne energije za pokrivanje gubitaka u prijenosnom sustavu iznosi 69.095.785 KM.

Cjelovitost i transparentnost veleprodajnog tržišta

Električna energija, proizvedena u elektranama, prije nego što bude isporučena krajnjem kupcu, često se kupuje i prodaje više puta na veleprodajnom tržištu. Te transakcije električne energije se uobičajeno odvijaju u velikim količinama i uključuju proizvođače energije, trgovce, opskrbljivače, velike kupce energije, pa čak i investicijske banke. Na sličan način se trguje i prirodnim plinom. U Europi je nekoliko stotina kompanija uključeno u trgovinu na veliko električnom energijom i plinom, koje na tržištu svakodnevno obavljaju preko deset tisuća transakcija.

Veleprodajne cijene su vrlo osjetljive na raspoložive mogućnosti proizvodnje i prijenosa, jer se energija mora proizvesti kad je to potrebno. Na cijene može utjecati širenje lažnih podataka o raspoloživosti tih mogućnosti ili smanjenje proizvodnje.

Budući da se velikim količinama energije trguje i preko granica, tradicionalno je teško otkriti eventualne manipulacije cijenama ove vrste, jer nacionalni regulatori nisu imali pristup prekograničnim podacima. Kao odgovor na ove činjenice, u Europskoj uniji donesena je *Uredba (EU) br. 1227/2011 Europskog parlamenta i Vijeća od 25. listopada 2011. o cjelovitosti i transparentnosti veleprodajnog tržišta energije (REMIT)*. Ova uredba uvodi jedinstveni europski okvir na veleprodajnim tržištima za:

- definiranje zloupotrebe tržišta u pogledu manipulacije tržištem, pokušaja manipulacije tržištem i trgovanja na temelju povlaštenih informacija,
- uvođenje eksplicitne zabrane zloupotrebe tržišta,
- osnivanje novog okvira za nadzor veleprodajnih tržišta u cilju otkrivanja i sprečavanja manipulacije tržištem i trgovanja na temelju povlaštenih informacija i
- definiranje zabrana i provođenja kažnjavanja na nacionalnoj razini u slučaju otkrivanja zloupotrebe tržišta.

REMIT uredba se odnosi na sve tržišne sudionike čije aktivnosti utječu na veleprodajna tržišta energije, odnosno na sve fizičke ili pravne osobe (uključujući i operatore prijenosnih sustava) koja obavljaju ili provode trgovačke transakcije na jednom ili više veleprodajnih tržišta energije. Ovoj uredbi podliježu svi sudionici na tržištu koji imaju sjedište u bilo kojoj zemlji Europske unije, kao i sudionici koji imaju sjedište u zemljama izvan EU-a, ako trguju ili daju naloge za trgovinu na jednom ili više tržišta unutar EU-a.

Odlukom Ministarskog vijeća od 29. studenog 2018. godine, u *acquis* Energetske zajednice je uključena *Uredba (EU) o cjelovitosti i transparentnosti veleprodajnog tržišta energije*, uz potrebna prilagođenja i definiranje obveze da ista bude provedena do 29. svibnja 2020. godine.

Povodom obveza koje za nacionalna regulatorna tijela definira REMIT uredba, ističe se da nadležnosti DERK-a, shodno članku 4.2. točka k) *Zakona o prijenosu, regulatoru i operateru sustava električne energije u Bosni i Hercegovini*, uključuju stvaranje i održavanje konkurentnih tržišta te prevenciju i kažnjavanje pohlepnog, odnosno protukonkurentnog ponašanja. Polazeći od obveza nacionalnih regulatornih tijela statuiranih ovom Uredbom, a na temelju navedenih zakonskih ovlaštenja, DERK je pravovremeno proveo brojne aktivnosti na njenom prijenosu i provođenju u oblasti električne energije. U tom smislu usvojene su *Odluka o prijenosu Uredbe o cjelovitosti i transparentnosti veleprodajnog tržišta energije*, *Pravilnik o cjelovitosti i transparentnosti veleprodajnog tržišta električne energije* te

*Uredba (EU) 2024/1106
Europskog parlamenta i
Vijeća od 11. travnja 2024. o
izmjeni uredbi (EU) br.
1227/2011 i (EU) 2019/942
u pogledu poboljšanja zaštite
Unije od manipulacije
tržištem na veleprodajnom
tržištu energije stupila je na
snagu u Europskoj uniji
7. svibnja 2024. godine.
Revidirani REMIT uvodi
nove mjere za bolju zaštitu
građana i poduzeća od
zloupotrebe tržišta energije.*

*Prilagođenje i uključenje
revidiranog REMIT-a u
acquis Energetske zajednice
očekuje se do kraja 2026.
godine.*

Odluka o Registru sudionika na veleprodajnom tržištu električne energije s pripadajućim obrascima koji su dostupni u okviru internet prezentacije DERK-a.

Posebna pozornost u domenu primjene REMIT Uredbe posvećena je edukaciji predstavnika svih relevantnih institucija i sudionika na tržištu.

DERK je prvi regulator u Energetskoj zajednici koji je uspostavom *Registra sudionika na veleprodajnom tržištu električne energije* uspješno realizirao aktivnosti na prijenosu i provedbi prilagođene REMIT Uredbe u sektoru električne energije. Tijekom 2025. godine ovaj Registar je redovito ažuriran i na kraju godine sadrži sve potrebne podatke o 29 sudionika na veleprodajnom tržištu električne energije u Bosni i Hercegovini.

Dodatni iskorak u razvoju transparentnosti tržišta donosi primjena *Uredbe Komisije (EU) br. 543/2013 od 14. lipnja 2013. o dostavi i objavi podataka na tržištima električne energije i o izmjeni Priloga I Uredbe (EZ) br. 714/2009 Europskog parlamenta i Vijeća (Uredba o transparentnosti)*. DERK je s posebnom pozornošću pratio aktivnosti NOS-a BiH u tom domenu.

NOS BiH prikuplja i obrađuje temeljne elektroenergetske i tržišne podatke bosanskohercegovačkog regulacijskog područja radi njihove dostave Europskoj mreži operatora prijenosnog sustava za električnu energiju (ENTSO-E), koja vrši prikupljanje i objavljivanje podataka i informacija o proizvodnji, transportu i potrošnji električne energije za paneuropsko tržište. Svi podatci objavljuju se na *Središnjoj informacijskoj platformi za transparentnu objavu podataka* (engl. *ENTSO-E Transparency Platform*) u skladu s obvezama koje proizlaze iz Uredbe Komisije (EU) br. 543/2013.

U Bosni i Hercegovini dostignuta je visoka razina usklađenosti sa zahtjevima ove Uredbe. Ipak, u narednom razdoblju predstoji daljnja digitalizacija poslovnih procesa i razvoj odgovarajućih softverskih rješenja. Također, potrebno je uspostaviti određene procedure koje se odnose na sedmičnu i mjesečnu prognozu opterećenja te ponovnu otpremu (*redispatching*) radi ublažavanja fizičkog zagušenja, a zatim objavljivati podatke koji se generiraju.

Kybersigurnost

Sigurnost opskrbe je jedan od osnovnih domena djelovanja regulatorâ u elektroenergetskom sektoru i imperativ je prilikom kreiranja, usvajanja i primjene regulatornih pravila i propisa. Kybersigurnost (engl. *cybersecurity*) je u uzročno-posljedičnoj vezi sa sigurnošću opskrbe, te svaka kibernetička prijetnja i rizik predstavljaju bitan utjecajni faktor na sigurnost opskrbe. Prepoznavanje potrebe pravovremenog provođenja odgovarajućih mjera za prevenciju, detekciju i odgovor na sigurnosne izazove iz kibernetičkog prostora ima ključnu važnost za pouzdan

rad sustava i zaštitu podataka u elektroenergetskom sektoru. Odsustvo strateškog okvira i sustavnog normiranja ovog pitanja regulatore ne oslobađa obveze da donošenjem svojih pravila i poduzimanjem odgovarajućih mjera rade na zaštiti elektroenergetske infrastrukture, a time i sigurnosti opskrbe.

Državna regulatorna komisija za električnu energiju je u prethodnom razdoblju dala značajan doprinos u pripremi više dokumenata iz ove oblasti, uključujući *Pregled kapaciteta kibersigurnosti u Bosni i Hercegovini* i *Smjernice za strateški okvir kibersigurnosti u Bosni i Hercegovini*.

Od 2019. godine DERK je aktivno sudjelovao u različitim regionalnim projektima i aktivnostima više radnih skupina za kibersigurnost te podržavao rad Tima za odgovor na računarske incidente za institucije BiH (CERT). Sudjelovanjem u navedenim aktivnostima i u više radionica koje su obrađivale razne aspekte kibersigurnosti, stekle su se pretpostavke da DERK pripremi *Smjernice za strateški okvir regulatornog djelovanja za kibersigurnost u elektroenergetskom sektoru Bosne i Hercegovine*.

Državna regulatorna komisija za električnu energiju je posebnu pozornost posvetila tretmanu investicija u kibersigurnost i dala značajan doprinos u pripremi *Nacrta mape puta za sigurnost mrežnih i informacijskih sustava u energetske sektoru BiH*. Ovaj dokument identificira okvirne korake za unaprjeđenje kibersigurnosti u sektoru i daje upute za prijenos i provedbu relevantnih direktiva Europske unije (Direktiva NIS 1: *Direktiva (EU) 2016/1148 Europskog parlamenta i Vijeća od 6. srpnja 2016. o mjerama za visoku zajedničku razinu sigurnosti mrežnih i informacijskih sustava širom Unije* te Direktiva NIS 2: *Direktiva (EU) 2022/2555 Europskog parlamenta i Vijeća od 14. prosinca 2022. o mjerama za visoku zajedničku razinu kibersigurnosti širom Unije, izmjeni Uredbe (EU) br. 910/2014 i Direktive (EU) 2018/1972 i stavljanju izvan snage Direktive (EU) 2016/1148*).

U proteklom razdoblju pripremljen je *Protokol za koordinaciju djelovanja tijekom kibernetičkih incidenata*, koji sadrži praktične i detaljne naputke o tome kako odgovoriti na ovakav incident, kao i smjernice za komunikaciju s drugim komisijama i dionicima u sektoru energije.

Državna regulatorna komisija za električnu energiju je pratila aktivnosti institucija Europske unije i Europske mreže operatora prijenosnog sustava za električnu energiju (ENTSO-E), koje su rezultirale donošenjem *Delegirane uredbe Komisije (EU) 2024/1366 od 11. ožujka 2024. o dopuni Uredbe (EU) 2019/943 Europskog parlamenta i Vijeća uspostavom mrežnog kodeksa sa sektorskim pravilima za kibernetičkosigurnosne aspekte prekograničnih tokova električne energije*, koja je u EU-u stupila na snagu u svibnju 2024. godine. Ovaj dokument, čije prilagođenje i uključenje u pravnu stečevinu Energetske zajednice se očekuje 2026. godine, sadrži pravila za procjenu kibernetičkog rizika,

zajedničke minimalne zahtjeve, certificiranje kibernetičke sigurnosti proizvoda i usluga, praćenje, izvješćivanje i upravljanje kriznim situacijama, uz jasnu definiciju uloga i odgovornosti različitih dionika za svaku aktivnost.

Uz uvažavanje složene strukture elektroenergetskog sektora i specifičnog regulatornog okvira u Bosni i Hercegovini, neophodnim se nameće daljnje koordinirano djelovanje državne s entitetskim regulatornim komisijama u uspostavljanju učinkovitog regulatornog pristupa u oblasti kibersigurnosti. Cilj je zaštititi informacijsko-komunikacijske sustave subjekata u sektoru i održavati kibersigurnost u regulatornim tijelima.

3.2 Dokumenta koja odobrava DERK

Mrežni kodeks

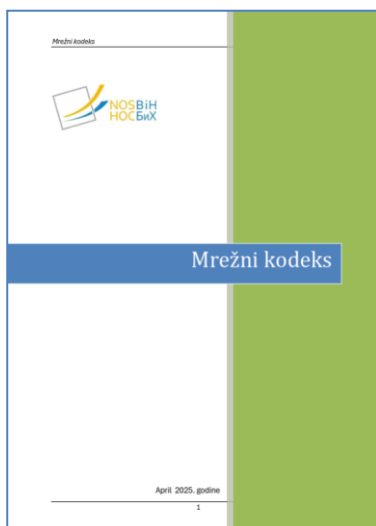
Mrežni kodeks je jedan od ključnih dokumenata za funkcioniranje elektroenergetskog sustava i tržišta električne energije u Bosni i Hercegovini. Njime se uređuje način planiranja i razvoja prijenosnog sustava, uvjeti za priključenje (procedure, ugovori, kriteriji), način operativnog planiranja (predviđanje potrošnje, upravljanje mrežnim ograničenjima) i operativnog rada (dispečing, procedure, komunikacije), mjere u nepredviđenim situacijama (kontrola potrošnje, obnova rada sustava nakon potpunog ili djelimičnog raspada), način na koji se obavlja obračunsko mjerenje u elektroenergetskom sustavu i ostale neophodne tehničke mjere za kvalitetan i pouzdan rad prijenosnog sustava.

Cilj Mrežnog kodeksa je da definiše elemente za sigurno i pouzdano funkcioniranje elektroenergetskog sustava BiH te da omogućiti razvitak, održavanje i upravljanje prijenosnom mrežom u skladu s primjenjivim pravilima i dobrom europskom praksom.

U prethodnom razdoblju prepoznata je potreba za inoviranjem Mrežnog kodeksa, posebno u svjetlu interesa i potrebe investicija u obnovljive izvore, koje prate problemi upravljanja elektroenergetskim sustavom i tržištem uravnoteženja Bosne i Hercegovine. Rješenje dijela ovih problema prepoznato je u priključenju postrojenja za skladištenje električne energije, čime bi se olakšalo upravljanje sustavom BiH i omogućilo otklanjanje zagušenja koja potencijalno mogu nastati kao posljedica istodobne proizvodnje solarnih elektrana u podnevnim satima.

Mrežni kodeks, koji je tijekom 2025. godine pripremio Neovisni operator sustava u Bosni i Hercegovini, uz pribavljanje komentara sudionika na tržištu putem odgovarajućeg Tehničkog povjerenstva, dostavljen je DERK-u na odobrenje 23. travnja 2025. godine.

DERK je 12. svibnja 2025. godine donio *Odluku o odobravanju i primjeni Mrežnog kodeksa*.

Tržišna pravila

Tržišnim pravilima uređuju se odnosi između NOS-a BiH i licenciranih sudionika na tržištu električne energije. Cilj pravila je kreiranje uvjeta za siguran rad elektroenergetskog sustava BiH, uključujući učinkovitu nabavu pomoćnih usluga i pružanje sustavne usluge, uravnoteženje sustava BiH uz što manje troškove te učinkovito funkcioniranje i daljnji razvitak veleprodajnog i maloprodajnog tržišta električne energije u BiH.

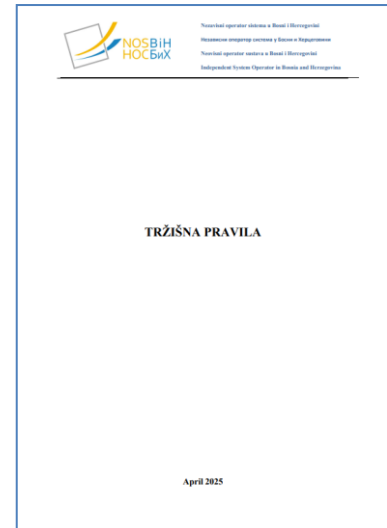
Tržišna pravila su izuzetno zahtjevan tehnički dokument koji uključuje osnovni koncept dizajniranja tržišta, normativno-pravni regulatorni okvir uređenja tržišta, tehničke preduvjete za funkcioniranje tržišta i navodi niz procedura kojim se uređuju tehnički i komercijalni odnosi među sudionicima na tržištu.

Prva Tržišna pravila pripremljena su i odobrena 2006. godine. Od siječnja 2016. godine, kada je ustanovljen tržišni način pružanja pomoćnih usluga i uravnoteženja elektroenergetskog sustava Bosne i Hercegovine, do 31. prosinca 2021. godine u primjeni su bila Tržišna pravila odobrena u svibnju 2015. godine. Tržišna pravila koja je DERK odobrio 13. listopada 2021. godine su se efektivno primjenjivala od 1. siječnja 2022. godine.

Neovisni operator sustava u Bosni i Hercegovini je početkom studenog 2024. godine Državnoj regulatornoj komisiji za električnu energiju dostavio inovirana Tržišna pravila. DERK, prilikom odobravanja dokumenata koja donosi regulirani subjekt, analizira i postupak njihovog donošenja kako bi se u normativnoj proceduri ispoštovalo jedno od temeljnih načela i standarda važećeg zakonodavstva – transparentnost u radu, te omogućilo konstruktivno sudjelovanje svih relevantnih subjekata u kreiranju propisa i doprinos kvalitetnijem tekstu. Imajući u vidu prethodno navedeno, uz pretpostavku da je NOS BiH na zakonom propisani način realizirao postupak donošenja Tržišnih pravila, te dokumentirao provedene radnje, DERK je, pozdravljajući aktivnost inoviranja Tržišnih pravila, krajem studenog 2024. godine, zatražio informacije o provedenom postupku. Tražene informacije dostavljene su sredinom ožujka 2025. godine. NOS BiH je novi tekst Tržišnih pravila dostavio DERK-u na odobrenje 23. travnja 2025. godine. Nakon provedenih analiza sadržaja dokumenta, DERK je 11. lipnja 2025. godine donio *Odluku o odobravanju i primjeni Tržišnih pravila*.

U pripremi Tržišnih pravila NOS BiH je, kao član ENTSO-E-a, postupao u skladu s djelovanjem ove organizacije u pogledu operativnog rada u sinkronom području kontinentalne Europe (vidjeti dio 3.1).

NOS BiH ima obvezu pripreme pratećih akata uz Tržišna pravila i neophodnih softverskih alata. U tom smislu se posebno izdvaja *Odluka o privremenom modelu kojim se omogućuje nediskriminatoran i slobodan pristup jedinstvenom tržištu električne*

energije u BiH elektranama priključenim na distribucijsku mrežu, koju je donio NOS BiH 11. travnja 2022. godine. Sastavni element ove Odluke je Instrukcija za provedbu privremenog modela pristupa 'virtualne elektrane' tržištu električne energije u BiH, koja je u nekoliko navrata inovirana (17. listopada 2022. godine, 28. prosinca 2022. godine, 30. studenog 2023. godine i 8. prosinca 2025. godine).

Predstavnici DERK-a su aktivno sudjelovali u kompleksnom procesu uspostavljanja koncepta 'virtualne elektrane'. Ovaj privremeni model je formiran u okviru aktivnosti u kojim su zajednički sudjelovali svi relevantni subjekti koji su involvirani u rad tržišta električne energije u Bosni i Hercegovini, i to u njegovim različitim segmentima – veleprodajnom, maloprodajnom i tržištu uravnoteženja. Dakle, sudionici u formiranju navedenog modela su tri regulatorne komisije u Bosni i Hercegovini (DERK, FERK i RERS), NOS BiH, mali proizvođači, opskrbljivači električnom energijom i operatori distribucijskog sustava, odnosno elektroprivrede. Svi ovi subjekti su aktivno sudjelovali u kreiranju modela putem svojih predstavnika na sastancima namjenski formirane radne skupine.

Model pristupa 'virtualne elektrane' tržištu električne energije je uspostavljen zbog njegovog značaja za poticanje proizvodnje električne energije iz obnovljivih izvora, poboljšanje usluga na veleprodajnom i lokalnom distribucijskom tržištu, optimizacije proizvodnje iz obnovljivih izvora s potrebama elektroenergetskog sustava, ali i zakonom ustanovljenog prava proizvođača na slobodan pristup tržištu električne energije. Također, ovdje se radi o postupnom prihvatanju koncepta otkupa električne energije iz obnovljivih izvora koji je tržišno orijentiran, umjesto prethodnog koncepta zasnovanog na shemama poticaja i garantiranom otkupu koji gubi na značaju zbog smanjenja cijena proizvodne tehnologije, a time i većoj konkurentnosti obnovljivih izvora u odnosu na izvore koji koriste fosilna goriva.

Od 16. svibnja 2022. godine, kada se u elektroenergetskom sustavu Bosne i Hercegovine pojavila prva 'virtualna elektrana' sa svega nekoliko megavata agregiranih proizvodnih kapaciteta, njihov broj je značajno povećan. U prosincu 2025. godine ukupna instalirana snaga svih proizvodnih pogona koji imaju pristup tržištu električne energije u BiH kroz šest 'virtualnih elektrana' iznosila je 401,56 MW (od čega je u fotonaponskim elektranama 278,11 MW, malim hidroelektranama 109,99 MW, elektranama na biomasu i bioplin 2,46 MW te 11,00 MW u industrijskim elektranama).

Procedure za pomoćne usluge

Za sve svoje obveze navedene u *Metodologiji za izradu tarifa za usluge prijenosa električne energija, neovisnog operatora sustava i pomoćne usluge* (vidjeti dio 3.1), Neovisni operator

sustava u Bosni i Hercegovini na transparentan način donosi procedure kako bi osigurao neometano i pravovremeno odvijanje aktivnosti u svojoj nadležnosti. U tom smislu posebno se ističu *Procedure za pomoćne usluge*. Ovaj dokument korelira i s Mrežnim kodeksom i Tržišnim pravilima. Njim se detaljno definiraju pojedine aktivnosti i njihov vremenski slijed, kao i prava i obveze uključenih strana u procesu nabave, angažiranja i obračuna pomoćnih usluga za uravnoteženje elektroenergetskog sustava BiH, pokrivanje gubitaka u prijenosnom sustavu, eliminiranje neželjenih odstupanja regulacijskog područja frekvencije i snage razmjene BiH, te regulacija napona i reaktivne snage.

NOS BiH je inovirane Procedure za pomoćne usluge dostavio 13. listopada 2025. godine. Odluku o odobravanju ovog dokumenta Državna regulatorna komisija za električnu energiju je donijela 17. listopada 2025. godine.

Indikativni plan razvoja proizvodnje

Indikativni plan razvoja proizvodnje se izrađuje svake godine za desetogodišnje razdoblje. Svrha plana je da informira sadašnje i buduće korisnike elektroenergetskog sustava o potrebama i postojećim projektima izgradnje novih proizvodnih kapaciteta. Istodobno, ovaj plan se koristi i kao jedan od osnova za izradu *Dugoročnog plana razvoja prijenosne mreže* u Bosni i Hercegovini, koji se, obuhvatajući i problematiku novih prekograničnih vodova, također, izrađuje svake godine pokrivajući desetogodišnje razdoblje.

Osnovni cilj Indikativnog plana razvoja proizvodnje je analiza bilance snage i energije na prijenosnoj mreži za narednih deset godina. Izrada ovog dokumenta je i u funkciji ispunjavanja obveza prema Europskoj mreži operatora prijenosnog sustava za električnu energiju (ENTSO-E).

Neovisni operator sustava u BiH, kao i svi drugi operatori sustava udruženi u ENTSO-E, ima obvezu da dâ svoj doprinos u izradi *Europskog plana razvoja prijenosne mreže za narednih deset godina* (TYNDP) koji se, u skladu s Uredbom (EU) 2019/943 o unutarnjem tržištu električne energije, priprema svake druge godine.⁴ U tom smislu, NOS BiH ima obvezu dostavljanja planova razvoja elektroenergetskog sustava Bosne i Hercegovine baziranih na potrošnji i proizvodnji koja uključuje i nove izvore, kao i planiranim pojačanjima interne prijenosne mreže i interkonekcija. Navedene aktivnosti pretpostavljaju i podrazumijevaju punu koordinaciju na regionalnoj razini, uz analizu mogućih zagašenja na internoj mreži i prekograničnim vodovima.

⁴ Nakon javnih konzultacija, u prvom kvartalu 2025. cijeli paket TYNDP 2024 dostavljen je Agenciji za suradnju energetskih regulatora (ACER), koja je 26. svibnja 2025. godine objavila svoje mišljenje. ENTSO-E je pozvan da razmotri date preporuke za finaliziranje ovog i budućih izdanja Plana.

NOS BiH je 21. svibnja 2025. godine DERK-u na odobrenje dostavio *Indikativni plan razvoja proizvodnje za razdoblje 2026. – 2035. godina*, prije čega je 29. travnja 2025. godine organizirao javnu raspravu o Nacrtu dokumenta. Državna regulatorna komisija za električnu energiju je 11. lipnja 2025. godine donijela *Odluku o odobrenju Indikativnog plana razvoja proizvodnje za razdoblje 2026. – 2035. godina*.

DERK očekuje da će naredni Indikativni plan, čija izrada je otpočela u studenom 2025. godine, biti inoviran sa svim aktualnim i relevantnim podacima i informacijama koje budu dostupne tijekom njegove izrade.

Dugoročni plan razvoja prijenosne mreže

Prema važećim zakonskim odredbama, Dugoročni plan razvoja prijenosne mreže izrađuje se svake godine i pokriva naredno desetogodišnje razdoblje. Dugoročni plan treba biti dostavljen DERK-u na odobrenje do kraja listopada. Značaj pripreme Dugoročnog plana ogleda se u činjenici da Elektroprijenos Bosne i Hercegovine na temelju ovog plana izrađuje svoj godišnji investicijski plan i dostavlja ga DERK-u na odobrenje do kraja studenog za narednu godinu. Izradom Dugoročnog plana omogućava se i kvalitetnije ispunjavanje obveza prema Europskoj mreži operatora prijenosnog sustava za električnu energiju (ENTSO-E) u pogledu doprinosa izradi Europskog plana razvoja prijenosne mreže za narednih deset godina.

Dugoročni plan razvoja prijenosne mreže treba definirati potrebna pojačanja postojećih i izgradnju novih objekata prijenosne mreže kako bi se pravovremeno pokrenule aktivnosti na projektiranju, izgradnji i puštanju u pogon infrastrukture neophodne za kontinuiranu opskrbu i pouzdan i stabilan rad prijenosnog sustava. Prijenosna mreža planirana na ovaj način osigurava jednake uvjete za već priključene korisnike i one koji će se priključiti na prijenosnu mrežu. To podrazumijeva ujednačene uvjete vezane za stanje prijenosne mreže po pitanju starosti i obnavljanja opreme, izgradnje novih objekata i pogonske spremnosti objekata u funkciji prijenosa električne energije.

Dinamika razvoja elektroenergetskog sektora nameće potrebu permanentne analize i godišnje aktualizacije kriterija za opredjeljivanje strukture investiranja kroz dugoročni plan, kako bi se pojedinačne investicije predviđene odgovarajućim planovima usmjerile i konkretizirale na identificirane prioritete.

Državna regulatorna komisija za električnu energiju je 18. svibnja 2021. godine donijela *Odluku o odobravanju Dugoročnog plana razvoja prijenosne mreže za razdoblje 2021. – 2030. godina*. Tom prilikom Elektroprijenos Bosne i Hercegovine je obvezan da, u cilju rješavanja problema previsokih napona u elektroenergetskom sustavu BiH, odredi sve neophodne parametre potrebne za

realizaciju investicija u prigušnice iz odobrenog Dugoročnog plana razvoja prijenosne mreže.

Tijekom 2021., 2022. i 2023. godine Elektroprijenos Bosne i Hercegovine nije dostavljao nove Dugoročne planove razvoja prijenosne mreže NOS-u BiH na pregled, reviziju i odobrenje koje prethodi konačnom odobrenju DERK-a. Tek 9. svibnja 2024. godine NOS-u BiH je dostavljen *Dugoročni plan razvoja prijenosne mreže za razdoblje 2024. – 2033. godina*. Nakon pregleda i revizije, 9. srpnja 2024. godine NOS BiH je uputio svoje komentare Elektroprijenosu BiH. Nakon nekoliko obraćanja NOS-u BiH za dostavu podataka potrebnih za korekcije, Elektroprijenos BiH je 6. prosinca 2024. godine NOS-u BiH dostavio korigovani, odnosno inovirani *Dugoročni plan razvoja prijenosne mreže za razdoblje 2024. – 2033. godina*.

Prepoznajući značaj ovog dokumenta, *Uvjetima za korištenje Licence za aktivnosti neovisnog operatora sustava i Uvjetima za korištenje licence za obavljanje djelatnosti prijenosa električne energije* DERK je propisao obvezu organiziranja javne rasprave o revidiranom Dugoročnom planu, čime se zainteresiranoj javnosti omogućava uvid i iznošenje komentara i primjedbi na pripremljeni materijal. Druga rasprava ove vrste, održana 11. travnja 2025. godine, privukla je značajnu pozornost sudionika u sektoru i pokazala svoju punu opravdanost.

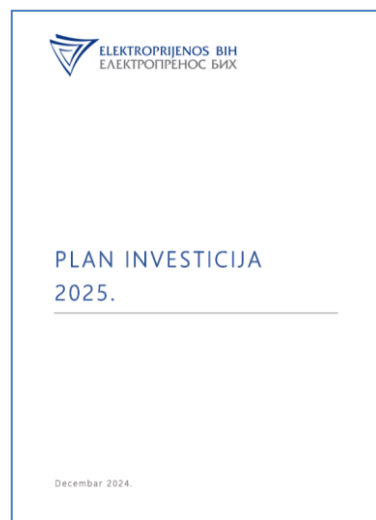
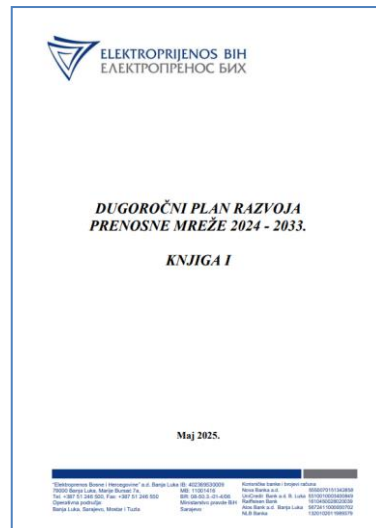
Upravni odbor Neovisnog operatora sustava u Bosni i Hercegovini je 23. lipnja 2025. godine odobrio *Dugoročni plan razvoja prijenosne mreže za razdoblje 2024. – 2033. godina*, koji je Državnoj regulatornoj komisiji za električnu energiju na konačno odobrenje dostavljen tek 30. listopada 2025. godine.

Državna regulatorna komisija za električnu energiju je 12. studenog 2025. godine donijela *Odluku o odobravanju Dugoročnog plana razvoja prijenosne mreže za razdoblje 2024. – 2033. godina*.

Mada je normirano da je Elektroprijenos BiH dužan da na temelju Dugoročnog plana izradi godišnji investicijski plan i dostavi ga DERK-u na odobrenje do kraja studenog za narednu godinu, *Plan investicija za 2025. godinu* dostavljen je tek 13. ožujka 2025. godine, te je evidentno pripremljen bez osnove u Dugoročnom planu za razdoblje 2025. – 2034. godine, o kojem DERK u vrijeme izrade ovog Izvješća nema nikakvu informaciju.

Ovo je posebno naglašeno u obraćanju DERK-a svim upravljačkim tijelima Elektroprijenosa BiH upućenom 23. prosinca 2025. godine. Tom prilikom DERK je konstatirao da mu još uvijek nisu dostavljeni *Dugoročni plan za razdoblje 2026. – 2035. godina*, niti *Plan investicija za 2026. godinu*.

DERK je 26. ožujka 2025. godine donio *Odluku o odobravanju Plana investicija Elektroprijenosa Bosne i Hercegovine za 2025. godinu*.

Pravila za dodjelu prekograničnih prijenosnih kapaciteta

Ured za koordinirane aukcije u jugoistočnoj Europi (SEE CAO) čije sjedište je u Podgorici, formalno je uspostavljen 27. ožujka 2014. godine, uz početak operativnog djelovanja od 27. studenog 2014. godine, kada su organizirane godišnje aukcije na granicama Bosne i Hercegovine s Crnom Gorom i Hrvatskom.

Tijekom 2025. godine SEE CAO je svoj rad organizirao u skladu s pravilima za dodjelu prekograničnih prijenosnih kapaciteta koja su svojim pojedinačnim odlukama odobrili nadležni regulatori u regiji, uključujući DERK. Ova pravila uključuju:

- Usklađena pravila za dodjelu dugoročnih prava prijenosa shodno članku 51. Uredbe Komisije (EU) 2016/1719 o uspostavljanju smjernica za dugoročnu dodjelu kapaciteta, s izmjenama i dopunama iz 2022. godine,
- Posebni aneks Usklađenih pravila za dodjelu dugoročnih prava prijenosa na granicama zone trgovanja koje opslužuje Ured za koordinirane aukcije u jugoistočnoj Europi (SEE CAO), s izmjenama i dopunama iz 2022. godine,
- Pravila za eksplicitnu dnevnu dodjelu prijenosnih kapaciteta na granicama zone trgovanja koje opslužuje SEE CAO, s izmjenama i dopunama iz 2022. godine,
- Sporazum o sudjelovanju, između Ureda za koordinirane aukcije u jugoistočnoj Europi d.o.o. Podgorica (Platforma za dodjelu) i registriranog sudionika,
- Financijski uvjeti za sudjelovanje u postupcima koje organizira Platforma za dodjelu u skladu sa Sporazumom o sudjelovanju,
- Pravila nominacije SEE CAO i
- Pravila o informacijskom sustavu SEE CAO.

S obzirom na to da Srbija ne sudjeluje u radu ovog Ureda, i dalje postoji potreba reguliranja pravila za raspodjelu prijenosnih kapaciteta na zajedničkoj granici BiH i Srbije, i to na godišnjoj, mjesečnoj i dnevnoj razini. U tom smislu primjenjuju se

- *Pravila za godišnje i mjesečne aukcije za raspodjelu prijenosnih kapaciteta na granici između zona trgovanja EMS AD Beograd (EMS) i Neovisnog operatora sustava u Bosni i Hercegovini (NOS BiH), koja je DERK, na zahtjev NOS-a BiH, odobrio 20. studenog 2024. godine i*
- *Pravila za dnevne aukcije za raspodjelu prijenosnih kapaciteta na granici između zona trgovanja EMS AD Beograd (EMS) i Neovisnog operatora sustava u Bosni i Hercegovini (NOS BiH), koja je DERK, na zahtjev NOS-a BiH, odobrio 17. studenog 2021. godine.*

Kako rad Ureda za koordinirane aukcije u jugoistočnoj Europi ne pokriva unutar dnevnu dodjelu prekograničnih prijenosnih

kapaciteta, to su na zahtjeve NOS-a BiH odlukama koje je DERK donio 4. studenog 2020. godine i 17. studenog 2021. godine odobrena:

- *Pravila za unutardnevnu dodjelu prijenosnih kapaciteta na granici regulacijskih područja Neovisnog operatora sustava u Bosni i Hercegovini (NOS BiH) i Crnogorskog elektro-prenosnog sistema AD (CGES),*
- *Pravila za unutardnevnu raspodjelu prijenosnih kapaciteta na granici između zona trgovanja Neovisnog operatora sustava u Bosni i Hercegovini (NOS BiH) i EMS AD Beograd (EMS) i*
- *Pravila za unutardnevnu dodjelu prekograničnih prijenosnih kapaciteta između regulacijskih područja / Hrvatski operator prijenosnog sustava (HOPS) i Neovisni operator sustava u Bosni i Hercegovini (NOS BiH).*

Raspodjelu prijenosnih kapaciteta i u 2026. godini na granici sa Srbijom putem godišnjih, mjesečnih i dnevnih aukcija provodit će Elektromreža Srbije (EMS), a unutardnevne aukcije NOS BiH. Unutardnevne aukcije na granici s Hrvatskom provodit će HOPS, a na granici s Crnom Gorom NOS BiH.

Operativni sporazum SHB regulacijskog bloka frekvencije i snage razmjene

Državna regulatorna komisija za električnu energiju je 9. studenog 2021. godine donijela *Odluku o odobrenju zaključenja Operativnog sporazuma SHB regulacijskog bloka frekvencije i snage razmjene*, između operatora prijenosnih sustava Slovenije, Hrvatske i Bosne i Hercegovine, u tekstu o kojem su se strane složile.

Regulacijski blok frekvencije i snage razmjene (LFC blok – engl. *Load Frequency Control Block*) je dio sinkronog područja, koje se sastoji od jednog ili više LFC područja, s mjernim mjestima na fizičkim interkonekcijama s drugim LFC blokovima, kojim upravlja jedan ili više operatora sustava, unutar kojeg se vrši regulacija frekvencije i snage razmjene. Sporazum definira rad tri operatora sustava (ELES – Sustavni operator prijenosne mreže Slovenije, HOPS – Hrvatski operator prijenosnog sustava i NOS BiH – Neovisni operator sustava u Bosni i Hercegovini), u dijelu koji se odnosi na rad relevantnog LFC bloka.

Operativni sporazum SHB regulacijskog bloka frekvencije i snage razmjene (LFC blok SHB), koji je usklađen s Uredbom Komisije (EU) 2017/1485 o uspostavljanju smjernica za pogon elektroenergetskog prijenosnog sustava, potpisan je u siječnju 2022. godine. Tijekom 2025. godine NOS BiH je postupao u skladu s odredbama Sporazuma, uz objavljivanje potrebnih informacija.

Prekogranična razmjena energije ručne rezerve za ponovnu uspostavu frekvencije

Tijekom 2017. godine NOS BiH je sa susjednim operatorima sustava pokrenuo aktivnosti na uspostavi modela koji omogućava prekograničnu razmjenu energije ručne rezerve za ponovnu uspostavu frekvencije (ranije korišteni termin: *tercijarna regulacijska električna energija*). Nakon što je u tom smislu registriran virtualni prekogranični dalekovod, NOS BiH je podnio DERK-u na odobrenje *Ugovor o uzajamnoj isporuci prekogranične tercijarne regulacijske električne energije radi osiguravanja sustavnih usluga iz inozemstva za elektroenergetske sustave Bosne i Hercegovine i Srbije*. Državna regulatorna komisija za električnu energiju odobrila je ovaj Ugovor 11. listopada 2017. godine. Početkom 2018. godine pripremljen je *Ugovor o uzajamnoj isporuci prekogranične tercijarne regulacijske električne energije radi osiguravanja sustavnih usluga iz inozemstva za elektroenergetske sustave Bosne i Hercegovine i Crne Gore*, koji je DERK odobrio 13. ožujka 2018. godine.

Predmet ovih ugovora je pružanje pomoći u vidu uzajamne isporuke prekogranične energije ručne rezerve za ponovnu uspostavu frekvencije, u cilju povećanja sigurnosti i pouzdanosti rada susjednih elektroenergetskih sustava. Na ovaj način se formalizira prekogranična razmjena jednog od proizvoda na tržištu uravnoteženja.

Za obračun transakcija koristi se virtualni dalekovod registriran na SCADA sustavima dva operatora sustava preko kojeg se simulira razmjena, što je u skladu s odredbama *Operativnog priručnika ENTSO-E-a za kontinentalnu Europu*. Za potrebe razmjene energije u fizičkom smislu koristi se preostali raspoloživi prekogranični kapacitet, nakon završetka unutardnevne alokacije kapaciteta.

DERK je tijekom 2025. godine pratio prekograničnu razmjenu energije ručne rezerve za ponovnu uspostavu frekvencije (mFRR). U skladu s potpisanim dokumentima NOS BiH je isporučio ukupno 719 MWh pozitivne balansne energije (energije regulacije ‘nagore’) u vrijednosti 598.426 KM, od čega Hrvatskom operatoru prijenosnog sustava (HOPS) 450 MWh u vrijednosti 400.500 KM, Elektromreži Srbije (EMS) 171 MWh u vrijednosti 135.957 KM i Crnogorskom elektroprenosnom sistemu (CGES) 98 MWh u vrijednosti 61.969 KM.

U istom razdoblju isporučeno je 19 MWh negativne balansne energije (energije regulacije ‘nadolje’) po negativnoj cijeni, što se evidentira kao prihod NOS-a BiH u vrijednosti 7.500 KM. Partner u ovoj transakciji bio je Sustavni operator prijenosne mreže Slovenije (ELES). Od HOPS-a je nabavljeno 156 MWh negativne balansne energije po negativnoj cijeni u vrijednosti 35.178 KM, što se evidentira kao rashod NOS-a BiH.

NOS BiH je nabavio pozitivnu balansnu energiju u količini od 884 MWh i vrijednosti 684.263 KM, od čega od EMS-a 587 MWh (230.659 KM), od CGES-a 160 MWh (85.274 KM) i od HOPS-a 137 MWh (368.330 KM). Time je u saldu prekogranične razmjene regulacijske energije zabilježen uvoz u vrijednosti od 113.515 KM.

Prekogranična razmjena električne energije ručne rezerve za ponovnu uspostavu frekvencije s HOPS-om i ELES-om se odvijala u skladu s *Operativnim sporazumom SHB regulacijskog bloka frekvencije i snage razmjene*.

3.3 Postupci licenciranja i izdavanja prethodnih dozvola

Tijekom 2025. godine DERK je izdao više licenci, a u vrijeme izrade ovog Izvješća, intenzivno radi na rješavanju zahtjeva za izdavanje licence za djelatnost međunarodne trgovine koje je podnio GEN-I d.o.o., Sarajevo.

Zbog isteka roka važenja prethodno izdatih licenci za djelatnost međunarodne trgovine električnom energijom provedeni su postupci i obnovljene licence s razdobljem važenja od pet godina sljedećim subjektima:

- Petrol BH Oil Company d.o.o., Sarajevo (veljača 2025. godine),
- Disam BH d.o.o., Sarajevo (veljača 2025. godine),
- ENNA Next BH d.o.o., Sarajevo (listopad 2025. godine),
- HEP Energija d.o.o., Mostar (listopad 2025. godine),
- Danske Commodities BH d.o.o., Sarajevo (studeni 2025. godine) i
- Interenergo d.o.o., Sarajevo (studeni 2025. godine)

Privremena licence za obavljanje djelatnosti međunarodne trgovine električnom energijom s razdobljem važenja od dvije godine dodijeljena je pravnoj osobi

- Renewable Energy Solutions BH d.o.o., Banja Luka (rujan 2025. godine).

Sve licence za djelatnost međunarodne trgovine koriste se u skladu sa *Standardnim uvjetima za korištenje licence za obavljanje djelatnosti međunarodne trgovine električnom energijom*. Donošenjem ovih uvjeta, kao standardnog i unaprijed poznatog skupa regula o pravima i obvezama vlasnika licence (čije se prihvatanje potvrđuje podnošenjem pisane izjave već uz sam zahtjev za dobijanje licence), DERK je dodatno pojednostavio i ubrzao postupak izdavanja ove vrste licence koji je u praksi najbrojniji. Time je značajno reducirana i količina dokumenata koja je ranije iz formalno-proceduralnih razloga cirkulirala kako unutar DERK-a tako i u komunikaciji s podnositeljem zahtjeva i

zainteresiranim trećim osobama. Standardnim uvjetima propisano je da je vlasnik licence, tijekom njenog korištenja, dužan permanentno ispunjavati opće i specifične kriterije utvrđene Pravilnikom o licencama, na temelju kojih mu je licenca i izdata, te o tome DERK-u podnositi odgovarajuće dokaze.

Nakon prijave izvršenih promjena sjedišta i adrese, osnivača, osnivačkog kapitala, kao i osoba ovlaštenih za zastupanje pravne osobe, u rujnu 2025. godine, nakon provedenog odgovarajućeg postupka, donesena je Odluka o izmjeni Odluke o izdavanju licence za djelatnost međunarodne trgovine električnom energijom za Green Energy Trading – Trgovina zelenom energijom d.o.o., Čitluk.

U siječnju 2025. godine, zbog promjene naziva subjekta, donijeta je Odluka o nastavku korištenja privremene licence za djelatnost međunarodne trgovine za Koksara d.o.o., Lukavac (raniji naziv Global Ispat koksna industrija d.o.o., Lukavac).

Na zahtjev vlasnika licence, u svibnju 2025. godine donesena je Odluka o suspenziji privremene licence za djelatnost međunarodne trgovine za Koksara d.o.o., Lukavac do 12. svibnja 2026. godine. Uvažavajući činjenicu da je nad imovinom Koksare u studenom 2025. godine otvoren stečajni postupak, što je izvan svake sumnje ozbiljna indikacija da je vlasnik licence prestao ispunjavati kriterij financijske sposobnosti, DERK je u prosincu 2025. godine pokrenuo postupak ukidanja privremene licence izdate ovoj pravnoj osobi. Ovaj postupak se provodi na isti način kao i postupak izdavanje licence, što podrazumjeva upoznavanje javnosti o planiranim radnjama u postupku i održavanju opće javne rasprave u cilju pribavljanja komentara javnosti i zainteresiranih osoba.

DERK je 25. prosinca 2025. godine obaviješten da pravna osoba Interenergo d.o.o., Sarajevo nastavlja poslovanje pod nazivom Kelag International d.o.o., Sarajevo, te će nakon analize dostavljenih podataka razmotriti donošenje odluke o nastavku korištenja ranije izdate licence za djelatnost međunarodne trgovine pod novim nazivom subjekta.

U Registru važećih licenci, 31. prosinca 2025. godine, za djelatnost međunarodne trgovine bile su registrirane sljedeće 23 pravne osobe: Interenergo d.o.o., Sarajevo; GEN-I d.o.o., Sarajevo; Alpiq Energija BH d.o.o., Sarajevo; Elektrane Stanari d.o.o., Stanari; HSE BH Energetsko poduzeće d.o.o., Sarajevo; JP Elektroprivreda Hrvatske zajednice Herceg Bosne d.d., Mostar; JP Elektroprivreda Bosne i Hercegovine d.d., Sarajevo; MH Elektroprivreda Republike Srpske – Matično poduzeće, a.d., Trebinje; Energy Financing Team d.o.o., Bileća; Winter Wind d.o.o., Tomislavgrad; Hifa-Oil d.o.o., Tešanj; Wasserkraft d.o.o., Banja Luka; Lager d.o.o., Posušje; Green Energy Trading – Trgovina zelenom energijom d.o.o., Čitluk; Axpo BH d.o.o., Mostar; Energy Financing Team SE Bileća d.o.o., Bileća; MET

Energy BH d.o.o., Banja Luka; Petrol BH Oil Company d.o.o., Sarajevo; Disam BH, d.o.o. Sarajevo; Renewable Energy Solutions BH d.o.o., Banja Luka; ENNA Next BH d.o.o., Sarajevo; HEP Energija d.o.o., Mostar i Danske Commodities BH d.o.o., Sarajevo.

Licencu za aktivnosti neovisnog operatora sustava posjeduje Neovisni operator sustava u Bosni i Hercegovini, Sarajevo, a za obavljanje djelatnosti prijenosa električne energije Elektroprijenos Bosne i Hercegovine a.d., Banja Luka. JP Komunalno Brčko d.o.o., Brčko, pored licence za obavljanje djelatnosti trgovine i opskrbe električnom energijom na teritoriju BiH, u posjedu je i licence za obavljanje djelatnosti distribucije električne energije u Brčko Distriktu BiH.

Elektroprijenos Bosne i Hercegovine je svake godine, pa i ove, u odnosu na stanje iz prethodne godine ažurirao i prijavljivao promjene u pregledima objekata koje koristi u obavljanju djelatnosti prijenosa električne energije, kao i u pregledima dalekovoda koji nisu u njegovom vlasništvu i nisu u funkciji prijenosa električne energije u BiH, o čemu je DERK u ožujku 2025. godine donio odgovarajuće zaključke.

Krajem travnja 2025. godine donesen je *Zaključak o ažuriranju prilogâ Uvjetâ za korištenje Licence za djelatnost distribucije električne energije*, odnosno pregledâ objekata koji se koriste za tu djelatnost u Brčko Distriktu BiH.

U listopadu 2025. godine završeni su postupci izdavanja prethodne dozvole za izgradnju elektroenergetskog objekta za proizvodnju električne energije na području Brčko Distrikta BiH za:

- Ekoenergija d.o.o., Brčko (FNE Brezovo Polje),
- SE-Solar Energy d.o.o., Zavidovići (FNE Ivakićke),
- Ekoenergija d.o.o., Brčko (FNE Donji Rahić – Kladije) i
- Yavuz Company d.o.o., Srebrenik (FNE Vitanovići).

3.4 Praćenje aktivnosti licenciranih subjekata

Državna regulatorna komisija za električnu energiju kontinuirano prati usklađenost rada licenciranih subjekata s propisanim uvjetima korištenja licenci. Praćenje aktivnosti vrši se analizom redovitih i izvanrednih izvješća koje podnose svi licencirani subjekti, kao i putem posjeta vlasnicima licenci. Vlasnici licenci podnose godišnja, polugodišnja, mjesečna i dnevna izvješća o pojedinim aktivnostima, kako onim financijske, tako i tehničke i organizacijske prirode. Također, dostupna su i izvješća vlasnika licenci o izvanrednim pogonskim događajima u sustavu.

Posjete stručnog osoblja DERK-a reguliranim subjektima omogućavaju izravan uvid u njihove dokumente i aktivnosti što ima veliki značaj, osobito prilikom analize financijske pozicije subjekata sa

stanovišta primjene odobrenih tarifa, kao i uočavanje eventualnih devijacija u radu koje se ne mogu prepoznati u izvješćima.

Tijekom listopada 2025. godine obavljene su posjete sljedećim reguliranim subjektima:

- Neovisni operator sustava u Bosni i Hercegovini,
- Elektroprijenos Bosne i Hercegovine i
- JP Komunalno Brčko.

Provođenje obveza Neovisnog operatora sustava u Bosni i Hercegovini koje su detaljno navedene u *Uvjetima za korištenje Licence za aktivnosti neovisnog operatora sustava* predmet su posebne pozornosti DERK-a. Kontinuirani regulatorni nadzor pokazuje da se odredbe ovih Uvjeta u velikoj mjeri poštuju. Prirodno, posebno je analizirano postupanje u slučajevima poremećaja u elektroenergetskom sustavu BiH, uključujući ispade proizvodnih objekata, beznaponska stanja sabirnica i pojavu previsokih napona u elektroenergetskom sustavu BiH.

NOS BiH je pozvan da, na Uvjetima propisan način, pravovremeno dostavlja izvješća o ulasku u pogon novih i trajni izlazak iz pogona postojećih objekata. Ovo je posebno aktualizirano zbog ubrzane dinamike izgradnje i puštanja u pogon objekata za proizvodnju električne energije iz obnovljivih izvora, ali i očekivanog izlaska iz pogona proizvodnih objekata koji kao primarni izvor energije koriste ugljen.

NOS-u BiH je ukazano da, prema pravilima koja se se odnose na *Registar sudionika na veleprodajnom tržištu električne energije u BiH* (REMIT registar), tržišni sudionik ne smije prijaviti vozni red i ne može ući u dnevni raspored ukoliko nije registriran u ovom Registru koji vodi DERK.

U okviru regulatornog nadzora konstatirano je da je tijekom 2025. godine NOS BiH inovirao više dokumenata, uključujući Mrežni kodeks, Tržišna pravila i Procedure za pomoćne usluge, koje je svojim odlukama odobrio DERK. Inoviranje ovih dokumenata izvršeno je u svjetlu interesa i potrebe investicija u obnovljive izvore i priključenja postrojenja za skladištenje električne energije i hibridnih postrojenja na prijenosnu mrežu.

DERK u okviru regulatornog nadzora posebnu pozornost posvećuje razmatranju financijskih pokazatelja rada NOS-a BiH, o čemu se očituje prilikom odlučivanja u postupcima određivanja tarife za rad neovisnog operatora sustava i tarifa za sustavnu i pomoćne usluge (vidjeti dio 3.6).

U okviru regulatornog nadzora prevashodno se ističu obveze Elektroprijenosa Bosne i Hercegovine u izradi i pravovremenoj dostavi planskih dokumenata svake godine – dugoročnih planova razvoja prijenosne mreže za razdoblje od deset godina, kao i izradi i usvajanju godišnjih planova investicija (vidjeti dio 3.2). Zakonom normirana obveza Elektroprijenosa BiH je da omogući

kontinuiranu opskrbu električnom energijom po definiranim standardima kvalitete. Posebno je istaknuta neophodnost planiranja razvoja prijenosne mreže i izgradnje novih prijenosnih vodova u oblastima gdje se očekuje intenzivna izgradnja objekata za proizvodnju električne energije iz obnovljivih izvora.

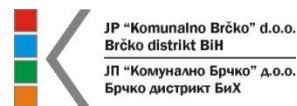
DERK već dulji niz godina ukazuje da su naponske prilike u elektroenergetskom sustavu BiH često iznad propisanih vrijednosti. Ovo je jedan od najozbiljnijih problema s kojim se susreće prijenosna mreža u Bosni i Hercegovini. U tom smislu neophodan je aktivniji angažman Elektroprijenosa BiH u nabavi i ugradnji kompenzacijskih postrojenja, odnosno prigušnica. DERK od Elektroprijenosa BiH traži urgentno rješavanje ovog problema te pravovremene i potpune informacije o svim aktivnostima u okviru ove izuzetno značajne aktivnosti.

Elektroprijenos BiH je ponovno pozvan da donošenjem odgovarajućeg pravilnika uspostavi novi pristup klasificiranja neplaniranih zastoja u njegovoj nadležnosti. Naime, osim zbirnih pokazatelja, koji se prate i na razini Kompanije redovito dostavljaju DERK-u, potrebno je njihovo diferenciranje do razine operativnih područja, odnosno terenskih jedinica. Time bi se na adekvatan način identificirali objekti slabije pouzdanosti, što bi moglo usmjeriti investicije na potrebne lokacije.

U okviru regulatornog nadzora DERK posebnu pozornost posvećuje razmatranju finansijskih pokazatelja rada Elektroprijenosa BiH, o čemu se očituje prilikom odlučivanja u postupcima određivanja tarifa za usluge prijenosa električne energije (vidjeti dio 3.6).

U okviru regulatornog nadzora JP Komunalno Brčko, DERK je prepoznao nedavni razvoj zakonskog okvira o električnoj energiji u Brčko Distriktu BiH. DERK podržava reguliranu kompaniju koja u okviru svojih zakonskih i drugih mogućnosti daje evidentan doprinos primjeni i provođenju usvojenih akata. Međutim, *Zakon o izmjeni Zakona o obnovljivim izvorima energije i učinkovitoj kogeneraciji Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine*, koji je Skupština Brčko Distrikta BiH usvojila 15. listopada 2025. godine, nije u skladu s odredbama članka 4.2. *Zakona o prijenosu, regulatoru i operateru sustava električne energije u Bosni i Hercegovini* kojima je definirana nadležnost DERK-a u pogledu Brčko Distrikta BiH. DERK je o ovoj neusklađenosti upoznao Skupštinu Brčko Distrikta BiH i pozvao je da u svoje planske aktivnosti za 2026. godinu prioritetno uključi ponovne izmjene Zakona o obnovljivim izvorima energije i učinkovitoj kogeneraciji Brčko Distrikta BiH, kako bi se otklonila navedena neusklađenost.

DERK je kontinuirano ukazivao na izostanak reguliranja uzajamnih vlasničko-pravnih odnosa između institucija Brčko Distrikta BiH i JP Komunalno Brčko u pogledu imovine koja je u funkciji distribucije i opskrbe električnom energijom. Naglašavana je neophodnost potpunog računovodstvenog uzajamnog razdvajanja djelatnosti distribucije i opskrbe te

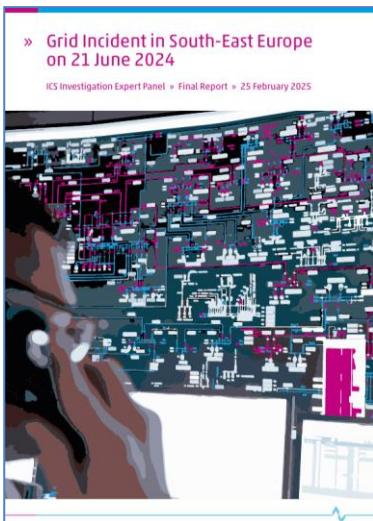
njihovo razdvajanje od drugih djelatnosti koje nisu vezane za elektroenergetski sektor (proizvodnja i distribucija vode, održavanje i uređenje javnih površina, te prikupljanje, odvoz i deponiranje komunalnog otpada).

DERK u okviru regulatornog nadzora posebnu pozornost posvećuje razmatranju financijskih pokazatelja rada JP Komunalno Brčko, o čemu se očituje prilikom odlučivanja u postupcima određivanja tarifnih stavaka za usluge distribucije električne energije i tarifnih stavaka za opskrbu električnom energijom u okviru univerzalne usluge u Brčko Distriktu BiH (vidjeti dio 3.6).

3.5 Tehnički aspekt rada elektroenergetskog sustava

Elektroenergetski sustav BiH je tijekom protekle godine radio stabilno i bez većih poteškoća. Svim korisnicima sustava omogućen je funkcionalan rad u skladu s definiranim standardima kvalitete. Svi planirani, kao i naknadno zahtijevani radovi u prijenosnoj mreži u funkciji održavanja, izvršeni su u potpunosti.

Konačno izvješće o incidentu u elektroenergetskoj mreži u jugoistočnoj Europi koji se dogodio 21. lipnja 2024. godine (vidjeti Izvješće o radu DERK-a u 2024. godini) nadležno Stručno vijeće, koje je osnovao ENTSO-E, objavilo je 25. veljače 2025. godine. Izvješće je pripremljeno u skladu s dokumentom ENTSO-E-a *Skala klasifikacije incidenata* i (prilagođenom) *Uredbom Komisije (EU) 2017/1485 o uspostavljanju smjernica za pogon elektroenergetskog prijenosnog sustava*. Prema objavljenom Izvješću, do regionalnog raspada sustava doveli su ispadi dva 400 kV dalekovoda (DV Podgorica 2 – Ribarevine i DV Zemblak – Kardija) zbog kratkih spojeva uzrokovanih skraćanjem rastojanja između faznih vodiča i vegetacije ispod dalekovoda. Tijekom 2025. godine desila su se dva ozbiljna incidenta u sinkronom području kontinentalne Europe.⁵

⁵ 28. travnja 2025. godine, u 12:33 došlo je do potpunog raspada elektroenergetskih sustava Španjolske i Portugala, koji je trajao 10 sati. Malo područje u Francuskoj blizu španjolske granice također je doživjelo prekid u napajanju u ograničenom trajanju. Ovo je bio najozbiljniji incident koji se dogodio u europskom elektroenergetskom sustavu u više od 20 godina.

18. svibnja 2025. godine, u 04:59, u elektroenergetskom sustavu Sjeverne Makedonije došlo je do odvajanja naponskih razina 400 kV i 110 kV, što je dovelo do gubitka stabilnosti, napajanja i 100% opterećenja u prijenosnoj mreži 110 kV, dok je prijenosna mreža 400 kV ostala u funkciji. Tog dana, bugarsko kontrolno područje bilo je u stanju pripravnosti osam sati zbog previsokih napona u zapadnom dijelu njihovog sustava. Obnova sustava završena je do 07:47 istog dana.

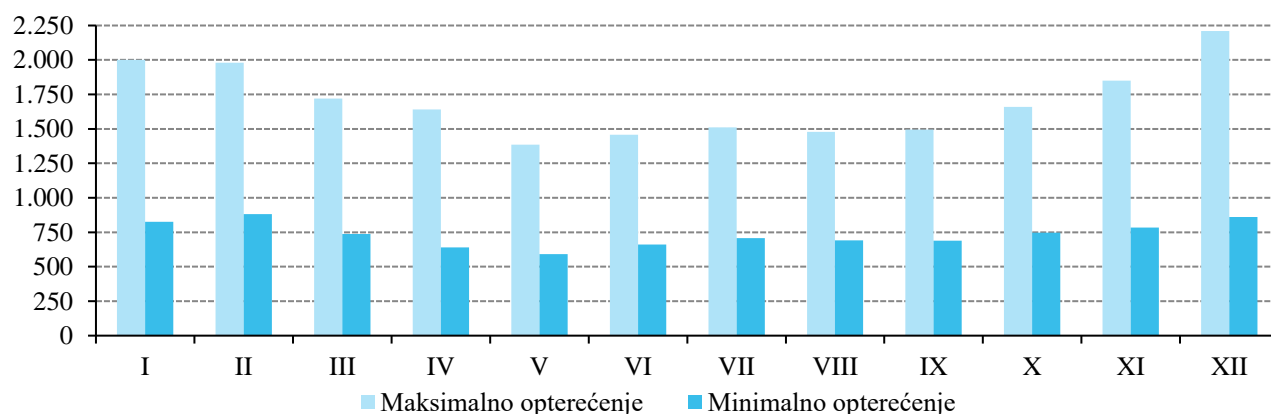
U oba slučaja ostatak elektroenergetskog sustava kontinentalne Europe, uključujući Bosnu i Hercegovinu, nije doživio značajnije poremećaje. Tim povodima ENTSO-E je osnovao dva stručna vijeća čija je zadaća istražiti temeljne uzroke incidenta, izraditi sveobuhvatnu analizu te objaviti konačno izvješće. Privremeno (činjenično) izvješće o incidentu na Pirinejskom poluotoku objavljeno je 3. listopada 2025. godine, a o incidentu u Sjevernoj Makedoniji 10. studenog 2025. godine.

Maksimalno satno opterećenje elektroenergetskog sustava BiH u 2025. godini od 2.209 MW zabilježeno je 31. prosinca 2025. godine u osamnaestom satu. Time je premašen raniji povijesni maksimum od 2.207 MW iz istog sata i dana 2014. godine. Najveća dnevna potrošnja od 43.051 MWh električne energije ostvarena je 30. prosinca 2025. godine. Minimalno satno opterećenje od 591 MW zabilježeno je u četrnaestom satu 14. svibnja 2025. godine, što je za 6 MW manje od ranijeg najmanjeg satnog opterećenja u nekoliko prethodnih decenija, koje je ostvareno u četvrtom satu 12. lipnja 2023. godine. Najmanja dnevna potrošnja od 18.703 MWh zabilježena je 1. svibnja 2025. godine.

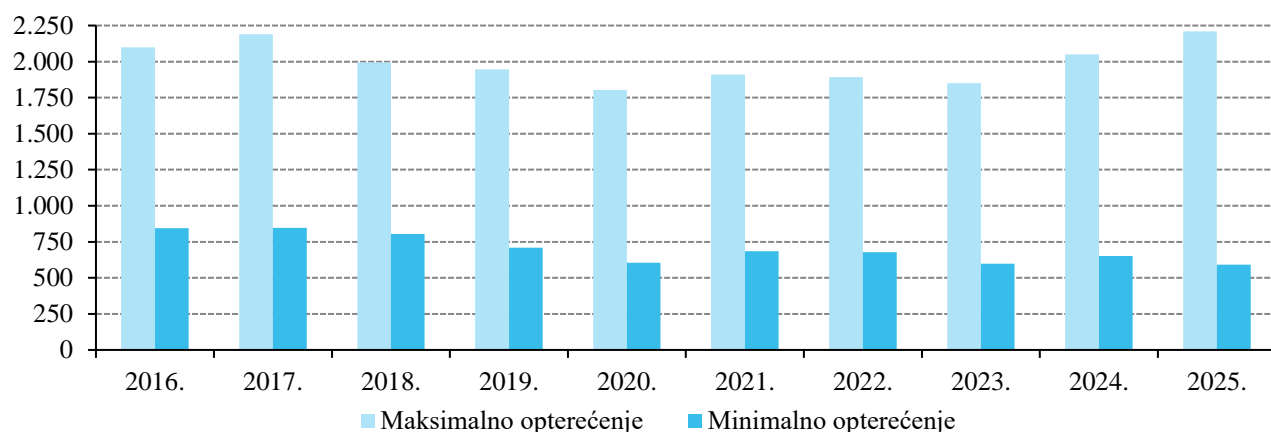
Maksimalno i minimalno satno opterećenje tijekom 2025. godine prikazano je na slici 1, a za prethodnih deset godina na slici 2.

Neželjena odstupanja od deklariranih programa razmjene sa susjednim elektroenergetskim sustavima u 2025. godini iznosila su ukupno 110,75 GWh za sate u kojim je registriran manjak u regulacijskom području BiH, a za sate kada je registriran višak električne energije ukupno 45,10 GWh. Mjesečna odstupanja elektroenergetskog sustava BiH u 2025. godini prikazana su na slici 3.

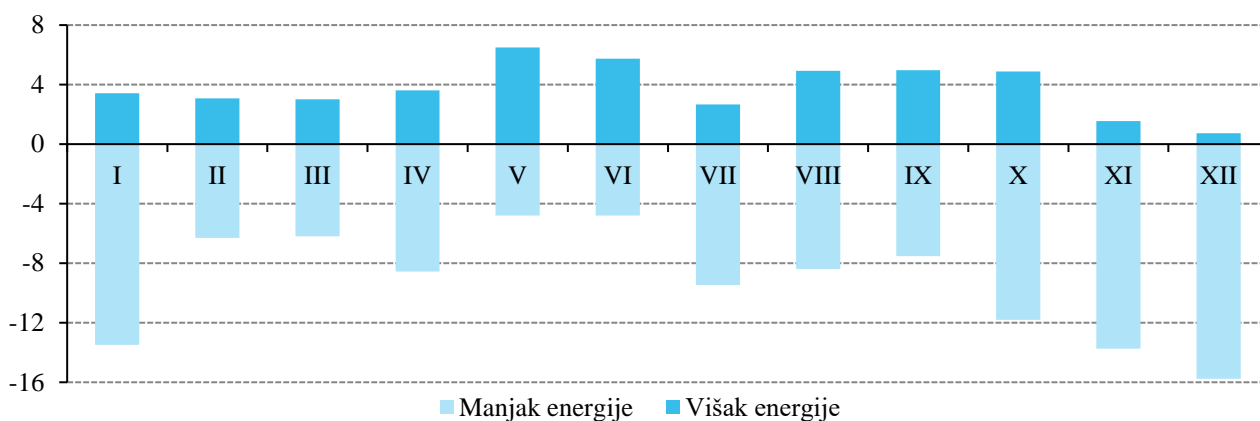
Slika 1. Maksimalno i minimalno satno opterećenje u 2025. godini, po mjesecima (MW)

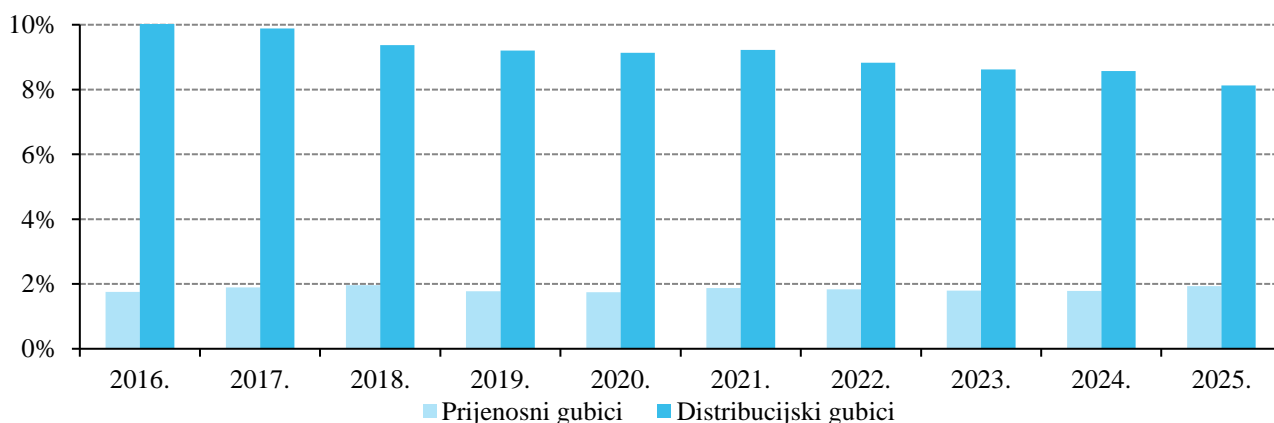
Slika 2. Maksimalno i minimalno satno opterećenje u razdoblju 2016. – 2025. godina (MW)

Slika 3. Mjesečna odstupanja elektroenergetskog sustava BiH u 2025. godini (GWh)

Slika 4. Prijenosni i distribucijski gubici

U lipnju 2025. godine zabilježen je maksimalni satni manjak električne energije (odstupanje ‘nadolje’) u iznosu 172 MWh/h, kao i maksimalni višak (odstupanje ‘nagore’) u iznosu 199 MWh/h.

Ukupna električna energija na prijenosnoj mreži iznosila je 18.126 GWh, što je 1,83% manje nego u 2024. godini. Prijenosni gubici iznosili su 350 GWh, odnosno 1,93% od ukupne energije u prijenosnom sustavu. U 2025. godini distribucijski gubici su iznosili 914,58 GWh ili 8,13% u odnosu na ukupnu distribucijsku potrošnju, što je najniža razina u povijesti elektroenergetskog sektora BiH. Procenat prijenosnih i distribucijskih gubitaka u razdoblju 2016. – 2025. godina prikazan je na slici 4.

Crpna hidroelektrana PHE Čapljina je iz prijenosnog sustava preuzela 52 GWh, a ukupna proizvodnja ove elektrane iznosila je 173 GWh električne energije.

Podatci o neisporučenoj električnoj energiji ENS (engl. *Energy Not Supplied*) usljed neplaniranih zastoja u prijenosnom sustavu (ENS_{nep1}), kao i usljed planiranih zastoja (ENS_{p1}) u prethodnih pet godina, dati su u tablici 1.

Tablica 1. Neisporučena električna energija usljed zastoja na prijenosnoj mreži

	2021.		2022.		2023.		2024.		2025.	
	MWh	min	MWh	min	MWh	min	MWh	min	MWh	min
ENS _{nep1}	678,07	14.788	664,03	9.086	1.063,92	12.407	5.792,13	42.941	529,28	6.578
ENS _{pl}	690,82	9.503	1.029,15	13.835	649,75	15.095	1.007,27	15.903	1.086,93	18.731
<i>Ukupno</i>	1.368,89	24.291	1.693,18	22.921	1.713,67	27.502	6.799,40	58.844	1.616,21	25.309

Tablica 2. Prosječno trajanje prekida na prijenosnoj mreži po mjesecima (min)

Mjesec	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
AIT ₂₀₂₁	0,4481	0,7509	3,9080	2,1174	3,9190	5,1968	4,4001	5,9464	4,9027	5,9328	4,5592	3,7586
AIT ₂₀₂₂	0,2022	0,2739	3,7850	0,6587	17,4503	3,6111	3,6504	3,5146	0,0283	7,2689	2,1352	2,9838
AIT ₂₀₂₃	0,0000	18,7327	3,0766	2,3987	0,9050	1,2518	5,4480	0,7141	2,0729	7,7161	0,1479	0,3243
AIT ₂₀₂₄	1,1069	4,0361	5,8034	6,3806	9,3486	118,5551	3,3927	2,6348	6,1038	3,6341	2,6440	117,3645
AIT ₂₀₂₅	0,7903	0,3898	3,7921	0,9533	9,8808	8,4055	0,1111	13,5516	8,6969	6,9755	8,0548	0,0909

Tablica 2 sadrži podatke o kontinuitetu napajanja, odnosno prosječnom trajanju prekida na visokonaponskoj prijenosnoj mreži AIT (engl. *Average Interrupted Time*).

Tijekom 2025. godine realizirano je više ugovora o izgradnji, rekonstrukciji i sanaciji prijenosnih objekata, čime se povećava sigurnost opskrbe kupaca električne energije.

Na prijenosnu mrežu je priključeno više vjetroelektrana i solarnih fotonaponskih elektrana.

Nova trafostanica TS 110/30 kV Ivan Sedlo, koja je izgrađena radi priključenja istoimene vjetroelektrane instalirane snage 25 MW, u pogon je puštena 13. veljače 2025. godine. Trafostanica je na prijenosnu mrežu priključena po sustavu ulaz – izlaz na 110 kV dalekovod elektrovučna podstanica (EVP) Konjic – Pazarić, čime su formirana dva nova dalekovoda, DV 110 kV EVP Konjic – Ivan Sedlo i DV 110 kV Ivan Sedlo – Pazarić. Proizvodnja električne energije u vjetroelektrani Ivan Sedlo počela je 27. veljače 2025. godine.

U trafostanici TS 220/20 kV Hodovo, koja je u pogon puštena 2024. godine i preko koje je na elektroprijenosni sustav tijekom iste godine priključena I i II faza fotonaponske elektrane Eco-Wat, 8. travnja 2025. godine priključena je i III faza, čija je instalirana snaga 12 MW, čime je ukupna instalirana snaga ove elektrane dostigla 104,47 MW.

28. svibnja 2025. godine počela je proizvodnja električne energije u fotonaponskoj elektrani Brotnjo 1 i 2 instalirane snage 9,98 MW, priključene na prijenosnu mrežu preko trafostanice TS 110/20 kV Brotnjo, koja je izravno spojena na trafostanicu TS 110/x kV Čitluk 2.

Nova trafostanica TS 110/20 kV Polog u pogon je puštena 13. lipnja 2025. godine. Izgrađena je radi priključenja fotonaponskih elektrana: Polog instalirane snage 7,99 MW (čiji je vlasnik Pozitron d.o.o., Mostar), Plavo sunce 55, 56, 57, 58 i 59 instalirane snage 20 MW (čiji je vlasnik ECCO Solar Energy d.o.o., Čitluk) i Plavo sunce 2, 3, 52, 53 i 54 instalirane snage 20 MW (čiji je vlasnik MIM energija d.o.o., Čitluk). Trafostanica je na prijenosnu mrežu priključena po sustavu ulaz – izlaz na 110 kV dalekovod Mostar 4 – Široki Brijeg, čime su formirana dva nova dalekovoda, DV 110 kV Mostar 4 – Polog i DV 110 kV Polog – Široki Brijeg. Preko ove trafostanice električna energija injektira se u prijenosni sustav od 14. lipnja 2025. godine.

Na sličan način, po sustavu ulaz – izlaz na 110 kV dalekovod Gornji Brišnik – Posušje, 16. prosinca 2025. godine priključena je trafostanica TS 110/33 kV Oštrc, čime su formirana dva nova dalekovoda, DV 110 kV Gornji Brišnik – Oštrc i DV 110 kV Oštrc – Posušje. Time je omogućeno priključenje na elektro-prijenosni sustav vjetroelektrane Oštrc, čija je ukupna instalirana snaga 28,8 MW (6×4,8 MW). Proizvodnja električne energije u ovoj vjetroelektrani počela je 25. prosinca 2025. godine.

Usluge automatske rezerve za ponovnu uspostavu frekvencije (aFRR) u 2025. godini su pružali JP Elektroprivreda Bosne i Hercegovine d.d., Sarajevo i MH Elektroprivreda Republike Srpske – Matično poduzeće, a.d., Trebinje. Tijekom godine ručna rezerva za ponovnu uspostavu frekvencije (mFRR) angažirana je 341 puta (u smjeru ‘nagore’ 227 puta, od čega 57 puta u rujnu, a u smjeru ‘nadolje’ 114 puta, od čega 21 put u kolovozu. Ipak, nominirana količina ručne rezerve za ponovnu uspostavu frekvencije često nije bila u potrebnom opsegu.

U 2025. godini, dogodilo se 411 ispada na 400 kV, 220 kV i 110 kV prijenosnoj mreži, od čega 97 ispada 400 kV dalekovoda, 144 ispada 220 kV dalekovoda i 153 ispada 110 kV dalekovoda. Desilo se i 11 ispada transformatora 400/220 kV, 400 MVA, dva ispada transformatora 400/110 kV, 300 MVA te četiri ispada transformatora 220/110 kV, 150 MVA.

U protekloj godini registrirano je 59 ispada termoblokova i devet ispada hidrogeneratora. Nedostajuća energija u sustavu nadoknađivana je angažiranjem ručne rezerve za ponovnu uspostavu frekvencije.

Tijekom 2025. godine u elektroenergetskom sustavu Bosne i Hercegovine beznaponsko stanje sabirnica je registrirano 60 puta, od čega 44 puta na 400 kV sabirnicama u ukupnom trajanju od 227 sati i 13 minute, jedanput na 220 kV sabirnicama u trajanju od 32 sati i 26 minuta i 15 puta na 110 kV sabirnicama u trajanju od 8 sati i 27 minuta. Njihov najveći broj dogodio se u razdoblju od svibnja do rujna, kada je i registriran dominantan broj atmosferskih pražnjenja, što je u većini slučajeva bio razlog beznaponskog stanja.

Kao i prethodnih godina, i u 2025. godini naponske prilike u elektroenergetskom sustavu su često bile iznad vrijednosti propisanih Mrežnim kodeksom, posebno u 400 kV i 220 kV mreži. Najviši napon u 400 kV mreži registriran je u trafostanici TS Sarajevo 10 u travnju, kada je izmjeren napon od 455,22 kV. U kolovozu je u trafostanici TS Jajce 2 izmjeren najviši napon u 220 kV mreži (262,47 kV). U istoj trafostanici je u lipnju izmjeren najviši napon na 110 kV mreži od 124,04 kV.

Glavni uzrok nastanka i trajanja previsokih napona su slabo opterećeni 400 kV dalekovodi u razdobljima male potrošnje, koji generiraju veliku količinu reaktivne energije. Pojava previsokih napona je problem regionalnog karaktera, te se stoga i rješenja ovog problema traže i na razini regije. U cilju doprinosa dugoročnom i kvalitetnom rješenju ovog problema DERK i dalje inzistira na provođenju investicijskih aktivnosti za ugradnju prigušnica u elektroenergetski sustav BiH, pored provođenja svih drugih mjera za održavanje napona u dozvoljenim granicama.

Kvaliteta rada elektroenergetskog sustava prati se analizom podataka Elektroprijenosa BiH o tehničkim aspektima rada prijenosnog sustava, koji se pored pokazatelja kontinuiteta napajanja potrošača ENS i AIT iskazuju i pokazateljima SAIFI i SAIDI.

Pokazatelji SAIFI i SAIDI se dobijaju praćenjem broja i trajanja zastoja u objektima Elektroprijenosa BiH, koji su za posljedicu

Tablica 3. SAIFI i SAIDI pokazatelji za prijenosnu mrežu

	2021.	2022.	2023.	2024.	2025.
Planirani zastoji	0,47	0,51	0,57	0,59	0,56
SAIFI Neplanirani zastoji	0,74	0,75	0,86	1,97	0,52
<i>Ukupno</i>	1,21	1,26	1,43	2,56	1,08
Planirani zastoji (min/kupcu)	51,78	61,69	66,69	71,60	77,93
SAIDI Neplanirani zastoji (min/kupcu)	26,39	30,62	61,69	231,82	39,75
<i>Ukupno (min/kupcu)</i>	78,17	92,32	128,37	303,42	117,68

Tablica 4. SAIFI i SAIDI pokazatelji za prijenosnu mrežu uključujući i ispade srednjenaponskih odvoda uzrokovane zastojima u distribucijskoj mreži

	2021.	2022.	2023.	2024.	2025.
Planirani zastoji	2,96	2,67	3,56	4,23	3,74
SAIFI Neplanirani zastoji	4,47	3,94	4,92	5,40	3,36
<i>Ukupno</i>	7,43	6,61	8,48	9,63	7,11
Planirani zastoji (min/kupcu)	205,69	316,50	287,72	329,83	500,23
SAIDI Neplanirani zastoji (min/kupcu)	359,62	279,45	420,95	712,38	531,24
<i>Ukupno (min/kupcu)</i>	565,31	595,95	708,67	1.042,21	1.031,47

SAIFI (engl. System Average Interruption Frequency Index) označava prosječan broj prekida napajanja po kupcu tijekom godine.

SAIDI (engl. System Average Interruption Duration Index) označava prosječno trajanje prekida napajanja u minutama po kupcu tijekom godine.

imali prekid opskrbe kupaca izravno priključenih na prijenosnu mrežu i/ili beznaponsko stanje srednjenaponskih odvoda u trajanju duljem od tri minute.

U tablicama 3 i 4 predstavljeni su pokazatelji SAIFI i SAIDI za prethodnih pet godina. Tablica 3 uzima u obzir samo zastoje uzrokovane dešavanjima na mreži u nadležnosti Elektroprijenosa BiH, a tablica 4 i zastoje na srednjenaponskim odvodima u transformatorskim stanicama Elektroprijenosa BiH uzrokovane poremećajima u distribucijskoj mreži, koji su znatno nepovoljniji, s obzirom na razgranatost i veličinu distribucijske mreže, kao i njenu češću podložnost različitim vrstama kvarova.

Osnovni podatci o elektroenergetskom sustavu BiH dati su u Prilogu A, a karta sustava u Prilogu B.

3.6 Postupci određivanja tarifa

Tarife za usluge prijenosa električne energije

Tijekom 2025. godine Elektroprijenos Bosne i Hercegovine nije podnio zahtjev za izmjenu tarifa za prijenos električne energije. U okviru kontinuiranog regulatornog nadzora i praćenja rada Elektroprijenosa BiH, Državna regulatorna komisija za električnu energiju je konstatala da prihodi koje ostvaruje regulirana kompanija mogu pokriti aktualne troškove.

Nije zanemarena činjenica da je razina veleprodajnih cijena u regiji dovela do povećanja prihoda koje Elektroprijenos BiH ostvaruje kroz aukcije za dodjelu prekograničnih prijenosnih kapaciteta. Tako je po osnovi godišnjih aukcija za 2023. godinu (koje su održane u prosincu 2022. godine) oprihodovano 17.166.909 KM. U 2023. godini prihodi od mjesečnih aukcija bili su 15.953.458 KM, a od dnevnih i unutar dnevnih 1.597.863 KM. Prihod na temelju godišnjih aukcija za 2024. godinu, koje su održane u prosincu 2023. godine je 14.635.393 KM. Prihodi od mjesečnih aukcija u 2024. godini bili su 17.447.834 KM, a od dnevnih i unutar dnevnih 4.185.312 KM. Rezultat godišnjih aukcija za 2025. godinu, koje su održane u prosincu 2024. godine, je čak 27.350.378 KM.

Tijekom 2025. godine prihodi od mjesečnih aukcija bili su 19.307.548 KM, a od dnevnih i unutar dnevnih 1.897.271 KM. Po osnovi godišnjih aukcija za 2026. godinu (koje su održane u prosincu 2025. godine) oprihodovano je 15.246.719,70 KM. Do 2022. godine sav prihod od aukcija je iznosio šest do sedam milijuna KM godišnje (vidjeti dio 3.7).

Stoga i dalje važi Odluka DERK-a koja je u primjeni od 1. svibnja 2017. godine. Dakle, dio prijenosne mrežarine koji se odnosi na energiju i dalje iznosi 0,578 feninga/kWh, a dio prijenosne mrežarine koji se odnosi na snagu iznosi 1,472 KM/kW (prosječna prijenosna mrežarina iznosi 0,889 feninga/kWh).

Pravila DERK-a omogućavaju Elektroprijenosu Bosne i Hercegovine da, na temelju aktualnih finansijskih i energetskih veličina, prema svojoj procjeni, dostavi novi zahtjev za odobrenje tarife za usluge prijenosa električne energije.

Tarifa za rad neovisnog operatora sustava; tarife za sustavnu i pomoćne usluge

U skladu sa zakonom propisanom obvezom da svake godine podnosi na uvid zahtjeve za prihode i rashode za narednu godinu, kao i troškove koje namjerava zaračunati svojim tarifama, Neovisni operator sustava u Bosni i Hercegovini je svojim aktom od 24. listopada 2025. godine podnio zahtjev u okviru kojeg je predočio i obrazložio planirane prihode, rashode i troškove za 2026. godinu. NOS BiH je ovaj zahtjev revidirao svojim obrazloženjem od 15. studenog 2025. godine.

Potrebni prihod za 2025. godinu zatražen je u iznosu od 15.277.047 KM, tražena tarifa za rad neovisnog operatora sustava koja se plaća za električnu energiju injektiranu u prijenosni sustav iznosi 0,0103 feninga/kWh (povećanje 22,62%), a tarifa koja se plaća za električnu energiju preuzetu iz prijenosnog sustava iznosi 0,1314 feninga/kWh (povećanje 20,33%). Predložena tarifa za sustavnu uslugu iznosi 1,4087 feninga/kWh, što je 194,15% više od tarife za sustavnu uslugu koja je određena u prethodnom tarifnom postupku koji je okončan 26. prosinca 2024. godine.

Formalna javna rasprava u ovom tarifnom postupku, u kojem su pored regulirane kompanije aktivno sudjelovala tri umještača, održana je 27. studenog 2025. godine u Tuzli. Sudionicima u postupku 3. prosinca 2025. godine dostavljeno je *Izvješće voditelja postupka* na komentar.

Na temelju *Izvješća voditelja postupka*, komentara regulirane kompanije i umještača, te nakon izvedenih analiza zahtijevanih troškova i rashoda i svih drugih dostupnih materijala, Državna regulatorna komisija za električnu energiju je 23. prosinca 2025. godine donijela *Odluku o tarifi za rad neovisnog operatora sustava* i *Odluku o tarifama za sustavnu i pomoćne usluge*, koje se primjenjuju od 1. siječnja 2026. godine.

Neovisnom operatoru sustava u Bosni i Hercegovini određen je potrebni godišnji prihod za 2026. godinu u iznosu od 14.119.425 KM. Odlukom je definirano da tarifa za rad neovisnog operatora sustava koja se plaća za električnu energiju injektiranu u prijenosni sustav iznosi 0,0095 feninga/kWh (povećanje 13,10%), a tarifa za rad neovisnog operatora sustava koja se plaća za električnu energiju preuzetu iz prijenosnog sustava iznosi 0,1171 feninga/kWh (povećanje 7,23%).

Odlukom o tarifama za sustavnu i pomoćne usluge određen je finansijski opseg sustavne usluge u 2026. godini u iznosu od

93.884.394 KM. Prilikom utvrđivanja tarife za sustavnu uslugu, na temelju dostupnih podataka konstatirano je da je moguće izvršiti smanjenje tarife za sustavnu uslugu. Imajući u vidu aktualne činjenice i poštujući nečelo obazrivosti zbog utjecaja velikog broja varijabli na prihode i rashode u mehanizmu uravnoteženja, Komisija se opredijelila za zadržavanje tarife za sustavnu uslugu na postojećoj vrijednosti 0,4789 feninga/kWh, uz najavu da će se po potrebi, u odgovarajućem trenutku, pristupiti njenom podešavanju.

Tarife za kupce u Brčko Distriktu BiH

Postupak određivanja tarifnih stavaka za usluge distribucije električne energije i tarifnih stavaka za opskrbu električnom energijom u okviru univerzalne usluge u Brčko Distriktu Bosne i Hercegovine pokrenut je 17. prosinca 2024. godine, po zahtjevu koji je regulirana kompanija dostavila 16. prosinca 2024. godine.

Javno poduzeće za komunalne djelatnosti Komunalno Brčko, kao javni oskrbljivač na području Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine koji svu električnu energiju za opskrbu svojih kupaca nabavlja na veleprodajnom tržištu električne energije, zatražilo je povećanje tarifa koje su u primjeni od 1. ožujka 2023. godine, odnosno izmjene odluka o tarifama kojim bi se omogućilo:

- povećanje distribucijske mrežarine od 27,5% za sve kupce,
- povećanje prosječne cijene opskrbe u okviru univerzalne usluge – za kućanstva 24%, a 16,6% za kategoriju ‘ostala potrošnja’ odnosno komercijalne kupce priključene na napon 0,4 kV čija godišnja potrošnja ne prelazi 35.000 kWh,
- ostvarenje dobiti u vrijednosti od 2% od troškova nabave električne energije za opskrbu u okviru univerzalne usluge i
- povećanje tarifnog elementa naknade za mjerno mjesto.

Regulirana kompanija kao glavni razlog zahtjeva za pokretanje tarifnog postupka navela je povećanje nabavne cijene električne energije za 2025. godinu na iznos 17,6024 feninga/kWh, što je 21,4% više od ugovorene cijene za 2023. i 2024. godinu.

Formalna javna rasprava u ovom tarifnom postupku, u kojem nije bilo umjesešača, održana je u Brčkom 21. siječnja 2025. godine. *Izvešće voditelja postupka* dostavljeno je podnositelju zahtjeva 27. siječnja 2025. godine, koji je svojim obraćanjem 31. siječnja 2025. godine saopštio da je tarifni postupak proveden korektno te da predložene tarife u najvećoj mjeri odražavaju troškove njegovog poslovanja.

DERK je 11. veljače 2025. godine donio *Odluku o tarifama za usluge distribucije električne energije u Brčko Distriktu BiH*, kao i *Odluku o tarifama za opskrbu električnom energijom u okviru univerzalne usluge u Brčko Distriktu BiH*, koje se primjenjuju od 1. ožujka 2025. godine.

Prosječna tarifa za distribuciju električne energije povećana je 21,5% i iznosi 7,11 feninga/kWh.

Prosječna cijena električne energije za kupce koji se opskrbljuju u okviru univerzalne usluge povećana je 9%, te za kućanstva iznosi 21,96 feninga/kWh, a za ‘ostalu potrošnju’, odnosno komercijalne kupce priključene na napon 0,4 kV i čija godišnja potrošnja ne prelazi 35.000 kWh, iznosi 24,26 feninga/kWh.

Pri donošenju odluka, DERK je imao u vidu mjere Vlade Brčko Distrikta BiH kojim se ugroženim kupcima subvencionira dio troškova za utrošenu električnu energiju, čime je obuhvaćeno preko 37% kućanstava.

Javno poduzeće za komunalne djelatnosti Komunalno Brčko se novim zahtjevom za pokretanje postupka određivanja tarifnih stavaka za usluge distribucije električne energije i tarifnih stavaka za opskrbu električnom energijom u okviru univerzalne usluge u Brčko Distriktu Bosne i Hercegovine obratilo 27. studenog 2025. godine, po kojem je DERK 4. prosinca 2025. godine donio Zaključak o pokretanju postupka.

Komunalno Brčko u svom zahtjevu zatražilo je:

- odobravanje potrebnog godišnjeg prihoda za djelatnost distribucije električne energije u iznosu od 18.781.074 KM za 2026. godinu, uz prepodešavanje važećih tarifnih stavaka u okviru odobrenih troškova na način da se prosječna mrežarina uključujući sve naponske razine zadrži na postojećoj vrijednosti 7,11 feninga kWh i
- povećanje prosječne cijene opskrbe u okviru univerzalne usluge za 11,34%, i to za kućanstva 10,85%, a 14,23% za kategoriju ‘ostala potrošnja’.

Kao glavni razlog zahtjeva za pokretanje tarifnog postupka navedeno je povećanje nabavne cijene električne energije za 2026. godinu, kao i povećanje troškova distribucije.

Formalna javna rasprava u ovom tarifnom postupku, u kojem ni ovaj put nije bilo umješača, održana je u Brčkom 18. prosinca 2025. godine. *Izvješće voditelja postupka* dostavljeno je podnositelju zahtjeva 29. prosinca 2025. godine.

Donošenje odluka o tarifama za usluge distribucije te o tarifama za opskrbu električnom energijom u okviru univerzalne usluge u Distriktu planirano je za sredinu siječnja 2026. godine, kako bi njihova primjena počela od 1. veljače 2026. godine.

3.7 Tržište električne energije

U Bosni i Hercegovini proizvedeno je 14.540 GWh električne energije u 2025. godini, što je 14 GWh, odnosno 0,1% manje u odnosu na prethodnu godinu.

Drugu godinu zaredom hidrološki uvjeti su bili izrazito nepovoljni, te je proizvodnja u hidroelektranama priključenim na prijenosni sustav smanjena za 299 GWh, odnosno 6,3%, i iznosila je 4.433 GWh.

Proizvodnja u termoelektranama na ugljen u odnosu na prethodnu godinu smanjena je za 6,5% i iznosila je 7.934 GWh, što je najmanja proizvodnja od 2006. godine. Time je njihov udio u ukupnoj proizvodnji pao na 54,6%. Dok je u termoelektrani Stanari zabilježeno povećanje proizvodnje za 2,9%, ostale četiri termoelektrane su imale manju proizvodnju nego prethodne godine.

Proizvodnja u vjetroelektranama priključenim na prijenosni sustav iznosila je 648 GWh, što je za 256 GWh ili 65,1% više nego u 2024. godini. Od 27. veljače 2025. godine u privremenom pogonu se nalazi nova vjetroelektrana Ivan Sedlo u općini Hadžići, instaliranog kapaciteta 25 MW, a od 18. prosinca vjetroelektrana Oštrc u općini Posušje čiji je instalirani kapacitet 28,8 MW.

Tijekom 2025. godine na prijenosni sustav priključeno je više novih solarnih fotonaponskih elektrana i proširena jedna postojeća, čime je ukupni instalirani kapacitet solarnih elektrana priključenih na elektroprijenosni sustav dostigao iznos od 306 MW. Njihova ukupna proizvodnja iznosila je 474 GWh, što je povećanje od 127%.

Proizvodnja električne energije iz obnovljivih izvora u elektranama priključenim na distribucijski sustav iznosila je 1.042,43 GWh, što je 46,8% više nego u 2024. godini. Ovo povećanje rezultat je značajnog povećanja proizvodnje distribucijskih solarnih (fotonaponskih) elektrana, koje su proizvele 681,68 GWh, odnosno 75,8% više nego u 2024. godini. Male hidroelektrane su proizvele 350,79 GWh, što je 12,3% više nego prethodne godine.

U četiri postojeće elektrane na biomasu i bioplin proizvedeno je 9,96 GWh (9,98 GWh u 2024. godini). U elektranama industrijskih proizvođača ukupno je proizvedeno 8,64 GWh, što je značajno manje od 26,46 GWh, koliko je proizvedeno u prethodnoj godini.

Dakle, evidentan je dinamičan rast instaliranog kapaciteta solarnih elektrana i njihove proizvodnje, koja je dostigla ukupno 1.156 GWh, mada određeni dio kapaciteta (prema procjenama oko 50 MW) i proizvedenih količina energije iz ovih izvora nije moguće precizno evidentirati, zbog specifičnog statusa proizvodnje električne energije za vlastite potrebe. Kada se na proizvodnju solarnih elektrana doda ukupna proizvodnja vjetroelektrana, dolazi se do iznosa 1.804,28 GWh, čime proizvodnja ovih neupravljivih obnovljivih izvora dostiže značajnih 12,4% ukupne proizvodnje električne energije u Bosni i Hercegovini.

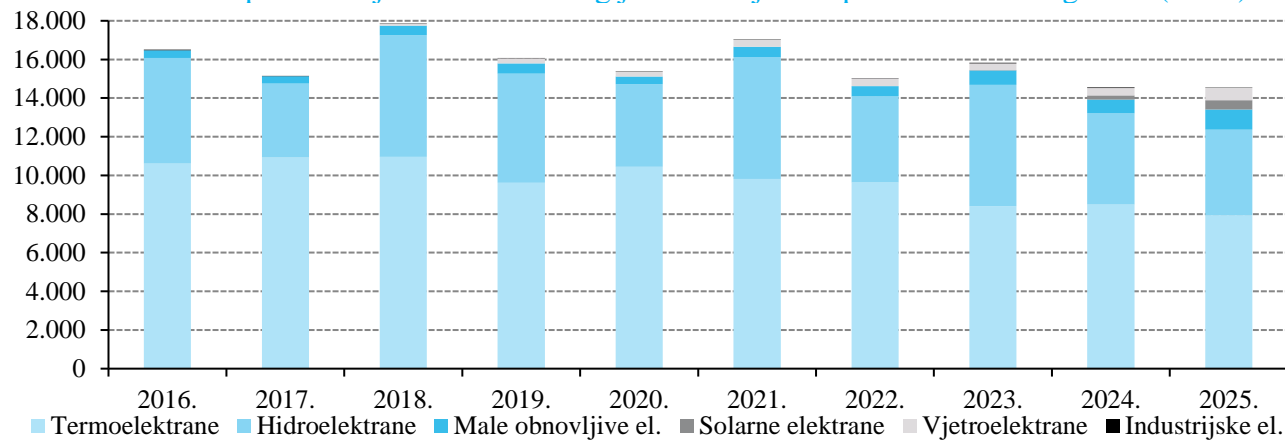
Proizvodnja električne energije iz svih obnovljivih izvora u Bosni i Hercegovini iznosila je 6.597,62 GWh, što predstavlja 53,5% u odnosu na ukupnu potrošnju električne energije, što je iznad prosjeka država članica Europske unije, koji je u 2024. godini iznosio 47,5%.

Struktura proizvodnje tijekom prethodnih deset godina prikazana je na slici 5, a na slici 6 struktura potrošnje električne energije u Bosni i Hercegovini.

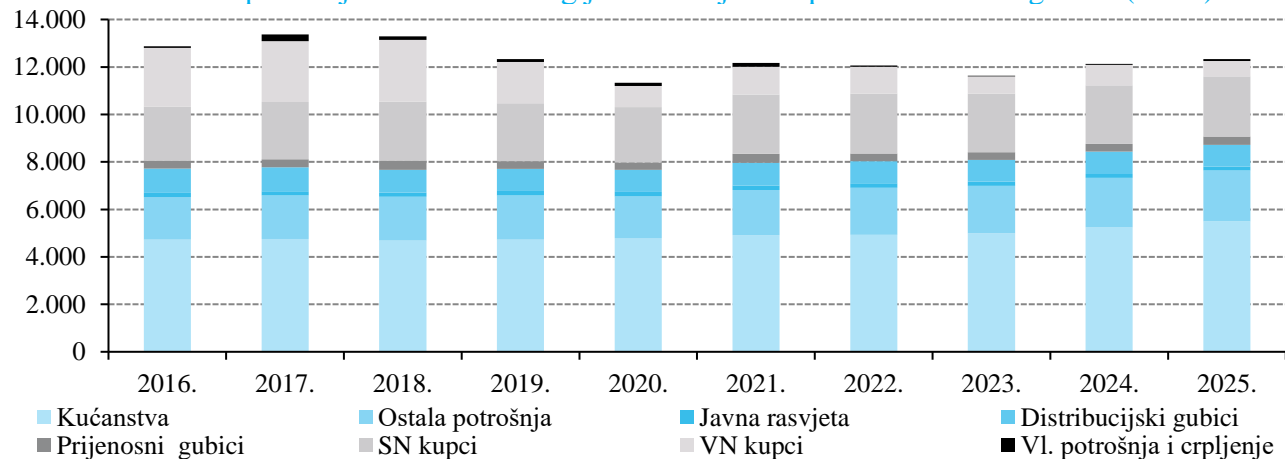
Ukupna potrošnja električne energije iznosila je 12.330 GWh i povećana je za 199 GWh, odnosno 1,6% u odnosu na prethodnu godinu. Potrošnja kupaca priključenih na prijenosni sustav (VN kupci) smanjena je čak za 24,4% i iznosila je 650 GWh. Ovo je posljedica izostanka potrošnje jednog od najvećih kupaca električne energije u Bosni i Hercegovini – Metalleghe Silicon d.o.o., Mrkonjić Grad, odnosno gašenja proizvodnje u njegovim metalurškim tvornicama u Jajcu i Mrkonjić Gradu.

S druge strane, distribucijska potrošnja bilježi porast, te je iznosila 11.252 GWh, što je 349 GWh ili 3,2% više nego prethodne godine. Najveći porast i ove godine zabilježen je kod kućanstava (4,9%), gdje se električna energija u sve većem opsegu koristi za

Slika 5. Struktura proizvodnje električne energije u BiH tijekom prethodnih deset godina (GWh)

Slika 6. Struktura potrošnje električne energije u BiH tijekom prethodnih deset godina (GWh)

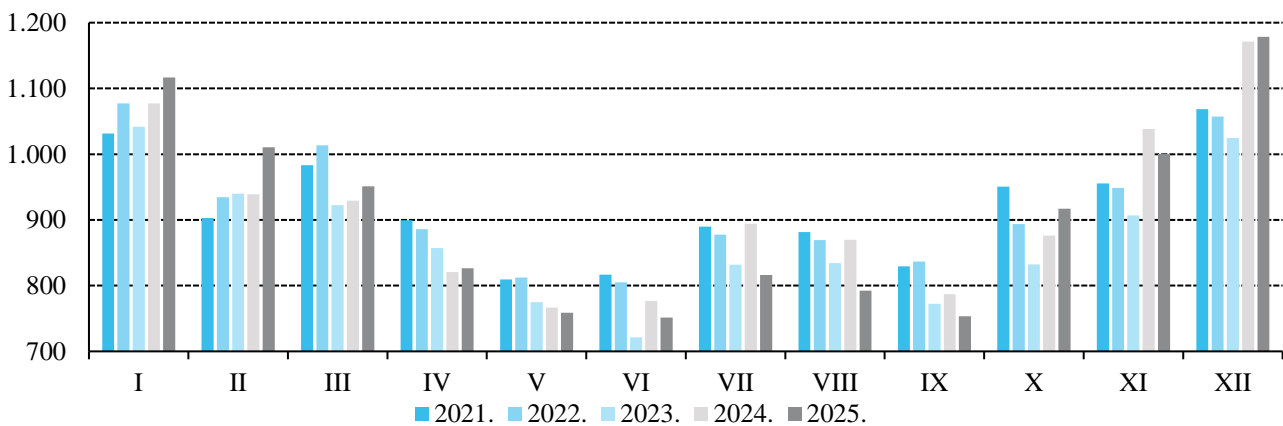

grijanje i hlađenje prostora. Porast potrošnje je zabilježen kod kupaca priključenih na 35 kV napon (4,4%) i 10 kV napon (1,9%), te za 2,7% u kategoriji ‘ostala potrošnja’ (komercijalni kupci priključeni na 0,4 kV). Smanjena je potrošnja javne rasvjete za 2,5%. Potrošnja kućanstava od 2018. godine kontinuirano raste, te je u 2025. godini iznosila 5.501 GWh, što je 50,1% od ukupne potrošnje krajnjih kupaca.

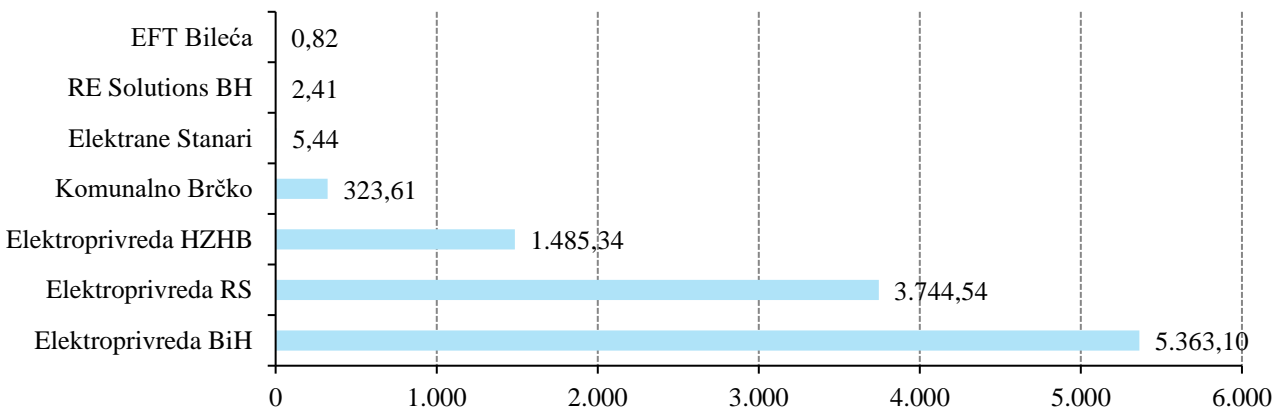
Ukupno preuzimanje električne energije iz prijenosnog sustava iznosilo je 10.925 GWh, što je 34 GWh, odnosno 0,3% manje u odnosu na 2024. godinu. U dosadašnjem razvoju elektroenergetskog sustava Bosne i Hercegovine ukupna potrošnja električne energije i preuzimanje energije iz prijenosnog sustava pokazivali su istu tendenciju kretanja, odnosno isti smjer promjene. Ova godina predstavlja prekretnicu jer se prvi put događa da je ukupna potrošnja električne energije povećana, dok je istodobno preuzimanje energije iz prijenosnog sustava smanjeno, što ukazuje na rastući opseg proizvodnje iz distribucijskih izvora i njihov sve veći udio u pokrivanju potrošnje.

Podatci o energiji koja je preuzeta iz prijenosnog sustava BiH prikazani su na slici 7 po mjesecima te na slici 8 po opskrbljivačima.

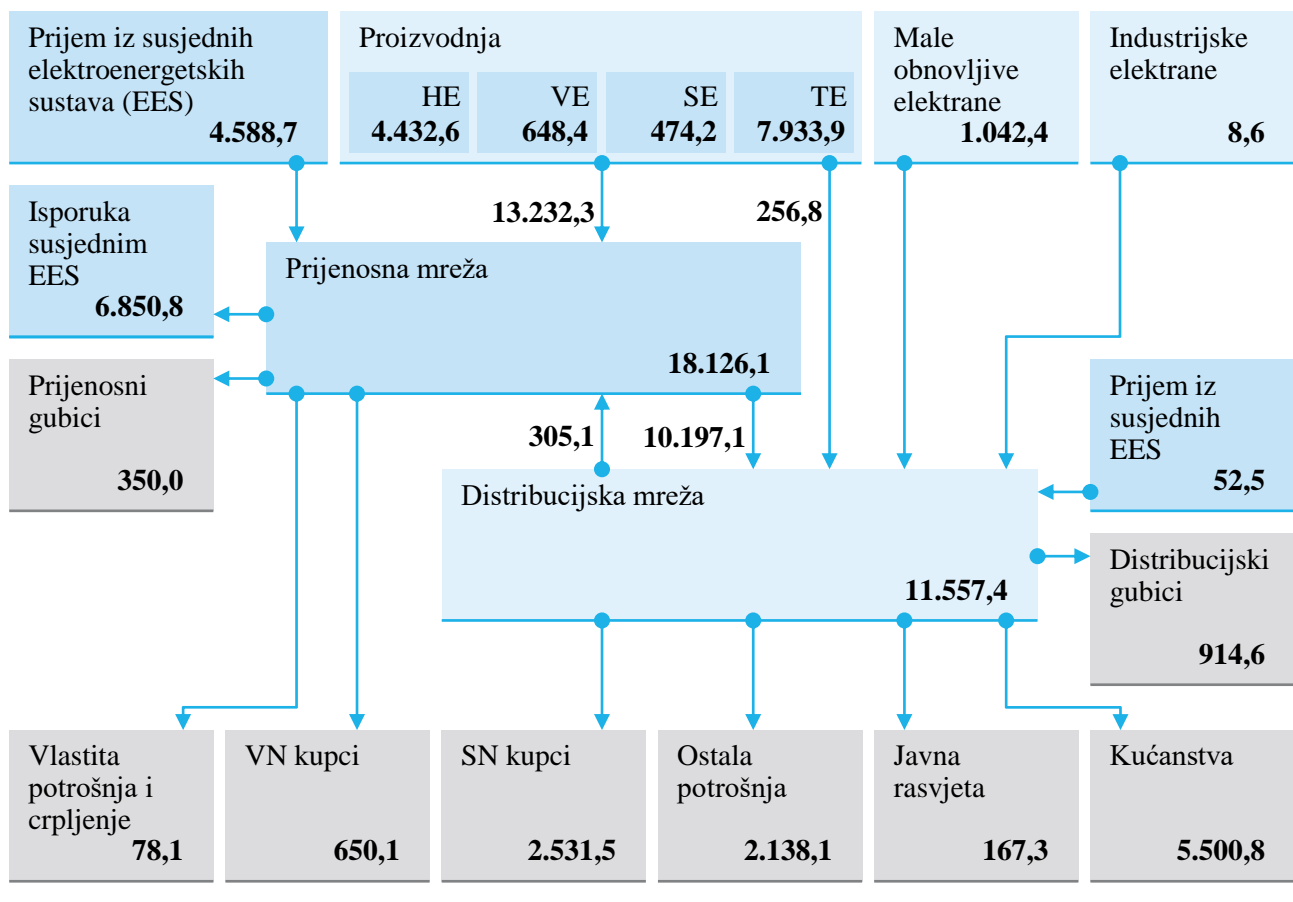
Slika 7. Energija preuzeta u BiH s prijenosne mreže – mjesečni podaci (GWh)

Slika 8. Energija preuzeta s prijenosne mreže u 2025. godini, po opskrbljivačima (GWh)

Slika 9. Ostvarene bilančne veličine u 2025. godini (GWh)

Razlika ukupne proizvodnje i potrošnje, tj. bilančni suficit u 2025. godini iznosio je 2.210 GWh, što Bosnu i Hercegovinu pozicionira na drugo mjesto u jugoistočnoj Europi, iza Grčke (oko 2.500 GWh) i ispred Bugarske (1.300 GWh).

Pregled bilančnih elektroenergetskih veličina ostvarenih u 2025. godini dat je na slici 9. Detaljne bilančne veličine i elektroenergetski pokazatelji Bosne i Hercegovine dati su u prilogima C i D.

Tržište električne energije u Europi

Prosječna godišnja cijena električne energije na tržištu dan unaprijed Mađarske burze (HUPX DAM indeks), nakon izrazitog skoka u 2022. godini, je tijekom prethodne tri godine bila stabilna, zadržavajući se u uskom opsegu od 100 do 109 €/MWh. U 2025. godini ona je iznosila 108,51 €/MWh, što je 7,6% više nego prethodne godine (tablica 5). Sezonske oscilacije cijena su bile u očekivanom okviru, s minimumom u drugom kvartalu i maksimumom u prvom kvartalu. I na drugim burzama u Europi došlo je do porasta veleprodajnih cijena električne energije, pa je godišnji indeks *Europske burze za energiju (EEX) za Njemačku (EPEX Germany)* za 2025. godinu iznosio 89,32 €/MWh, što je 13,8% više od ovog podatka za 2024. godinu. Već tradicionalno,

Tablica 5. Cijene električne energije na burzama – tržište dan unaprijed (€/MWh)

Burzovni indeksi	Prosječna cijena	Maksimalna cijena	Minimalna cijena
EPEX Germany	89,32	231,36	-0,29
BSP	104,64	231,09	18,85
HUPX DAM	108,51	237,88	21,40
IBEX	106,90	241,89	33,85
SEEPEX	119,78	229,95	36,47
CROPEX	105,35	232,76	18,43

EPEX Germany – Indeks Europske burze za energiju (EEX) za Njemačku

BSP – Indeks Slovenačke burze

HUPX DAM – Indeks Mađarske burze električne energije

IBEX – Bugarski burzovni indeks

SEEPEX – Srbijanski burzovni indeks

CROPEX – Hrvatski burzovni indeks

Tablica 6. Proizvodnja električne energije u EU (TWh)

Vrsta elektrane	2024.	2025.	Promjena (%)
Nuklearne elektrane	650	652	0,4
Plinske elektrane	432	466	7,9
Hidroelektrane	370	327	-11,6
Termoelektrane na ugljen	271	257	-5,2
Vjetroelektrane	485	473	-2,6
Biomasa i bioplin	164	162	-1,0
Solarne elektrane	307	368	19,8
Ostalo	89	86	-3,1
<i>Ukupno</i>	<i>2.767</i>	<i>2.791</i>	<i>0,9</i>

na Nord Pool burzi zabilježena je najniža prosječna cijena od 39,70 €/MWh, sa porastom od 10,1% u odnosu na prethodnu godinu.

Prema preliminarnim podacima za 2025. godinu zabilježen je porast potrošnje u Europskoj uniji od 0,5% u odnosu na prethodnu godinu. Proizvodnja je iznosila 2.791 teravatsati (TWh) i povećana je 0,9%, a najveće povećanje ostvarile su solarne elektrane 19,8% i sa 368 TWh postale četvrti izvor s udjelom od 13,2% (tablica 6). Vjetroelektrane su imale 2,6% manju proizvodnju, uprkos povećanju kapaciteta za 12 GW, što je posljedica manjih prosječnih brzina vjetra. I hidroelektrane su ostvarile manju

proizvodnju – zbog nepovoljnih hidroloških uvjeta njihova proizvodnja je 11,6% manja. Smanjena proizvodnja iz obnovljivih izvora nadoknađena je većim angažiranjem plinskih elektrana, koje su povećale proizvodnju 7,9%. Termoelektrane na ugljen su smanjile proizvodnju za 5,2% i s ostvarenih 257 TWh njihov udio u ukupnoj proizvodnji je pao na 9,2%. Kao i u prethodne 34 godine nuklearne elektrane su najveći izvor s realizacijom 652 TWh i udjelom od 23,4% u ukupnoj proizvodnji. Najveći bilančni suficit u 2025. godini bilježi Francuska 94 TWh, zatim Švedska 34 TWh i Španjolska 15 TWh. Najveći deficit je ostvarila Italija 47 TWh, zatim Njemačka 21 TWh te Belgija i Portugal po 14 TWh.

Nastavljeno je dinamično instaliranje solarnih elektrana, čiji su ukupni kapaciteti dostigli 406 GW, s godišnjim povećanjem od oko 65 GW. Zajednički udio vjetroelektrana i solarnih elektrana dostigao je 30,1% u ukupnoj proizvodnji električne energije u Europskoj uniji, što je u skladu s ciljevima o potpunoj dekarbonizaciji elektroenergetskog sektora do 2030., odnosno 2035. godine.

I pored smanjivanja udjela u proizvodnji električne energije, fosilna goriva pokazuju jak utjecaj na kretanje cijena električne energije na veleprodajnim tržištima, naročito u razdobljima odsustva proizvodnje iz vjetroelektrana, koje su postale drugi izvor po veličini u EU-u. Također, prisutna je značajna razlika u cijenama na burzama gdje nordijske zemlje zbog proizvodnog portfolija zasnovanog na hidro, nuklearnoj i energiji vjetra bilježe značajno niže cijene od cijena u regiji zapadne i srednje Europe (*Core* regija), a posebno od cijena u jugoistočnoj Europi, gdje i dalje dominiraju fosilna goriva.

Tržište električne energije u regiji

Priroda promjena na tržištu električne energije Europske unije bila je prisutna i u jugoistočnoj Europi, tržištu koje je od izravnog interesa za subjekte iz BiH. U regiji je dominantan indeks Mađarske burze električne energije na tržištu dan unaprijed (HUPX DAM), čija je prosječna vrijednost bila 108,51 €/MWh u 2025. godini (100,81 €/MWh u 2024. godini). Zbog prisutnog bilančnog deficita i velikog učešća fosilnih goriva u proizvodnji električne energije, veleprodajne cijene u jugoistočnoj Europi su više nego u drugim europskim regijama, te se mogu uspoređivati samo s cijenama u Italiji. Zemlje Zapadnog Balkana daju najveći doprinos ovom stanju jer se proces dekarbonizacije odvija sporo i ovisnost o fosilnim gorivima ostaje visoka. Izuzetak predstavlja Albanija koja u proizvodnom portfoliju ima samo obnovljive izvore.

U tablici 7 je dat pregled proizvodnje i potrošnje u regiji u 2025. godini, iz kojeg je vidljivo da je ukupni deficit (razlika proizvodnje i potrošnje) iznosio 19 TWh. Tome su u prvom redu doprinijele nepovoljne hidrološke prilike, već drugu godinu

Tablica 7. *Proizvodnja i potrošnja električne energije u regiji u 2025. godini (TWh)*

<i>Država</i>	<i>Proizvodnja</i>	<i>Potrošnja</i>	<i>Razlika</i>
Albanija	7,5	8,3	-0,8
Bosna i Hercegovina	13,2	10,9	2,3
Bugarska	37,3	36,0	1,3
Crna Gora	2,6	3,8	-1,2
Grčka	51,5	49,0	2,5
Hrvatska	12,9	18,7	-5,8
Kosovo*	5,1	6,2	-1,1
Mađarska	34,5	43,7	-9,2
Rumunjska	48,3	52,5	-4,2
Sjeverna Makedonija	4,4	6,1	-1,7
Slovenija	12,8	12,4	0,4
Srbija	32,7	34,2	-1,5
<i>Ukupno</i>	<i>262,8</i>	<i>281,8</i>	<i>-19,0</i>

* Ovaj naziv ne prejudicira status i u skladu je s Rezolucijom Vijeća sigurnosti Ujedinjenih naroda 1244 i Mišljenjem Međunarodnog suda pravde o Deklaraciji o neovisnosti Kosova.

zaredom, ali i slabosti prisutne u radu termoelektrana na ugljen u zemljama Zapadnog Balkana. Slaba hidrologija je bila osobito izražena u prvom kvartalu, te je u tom razdoblju došlo do porasta cijena, koje su u siječnju i veljači u prosjeku iznosile oko 150 €/MWh. S druge strane, izražen je obrazac da se u drugom i trećem kvartalu, tijekom dnevnih sati, po izrazito niskoj cijeni uvoze značajne količine električne energije koja se proizvodi u solarnim elektranama.

Primjena *Sustava trgovanja emisijskim jedinicama stakleničkih plinova unutar EU-a*, u uvjetima aktualnih veleprodajnih cijena, bila je razlog ubrzanog napuštanja korištenja ugljena u proizvodnji električne energije. Ovaj trend je bio prisutan u Rumunjskoj i Grčkoj, a od 2023. godine bilježi se i u Bugarskoj i Sloveniji. Dnevni maksimum cijena, koji se bilježi od 19 do 22 sata, omogućava profitabilan rad fleksibilnih izvora kao što su plinske elektrane, pa je Grčka postala najveći izvoznik u regiji. Istodobno se grade brojne solarne elektrane, pa su ti kapaciteti dostigli značajne iznose u nekim državama (Grčka 11 GW, Mađarska 9 GW, Bugarska 6 GW). I dalje su prisutni problemi u eksploataciji ugljena i raspoloživosti termoblokova (Bosna i Hercegovina, Srbija, Sjeverna Makedonija, Kosovo*). Srbija i

Sjeverna Makedonija su uvezile nedostajuće količine, dok se u Bosni i Hercegovini proizvodnja u termoelektranama dodatno smanjila bilježeći najnižu razinu u posljednje dvije decenije. Za razliku od Europske unije, gdje instalirani kapaciteti vjetroelektrana i solarnih elektrana značajno rastu, u zemljama Zapadnog Balkana dinamika izgradnje ovih izvora ne garantira dostizanje ciljeva tranzicije prema čistoj energiji.

Tržište električne energije u Bosni i Hercegovini

Ukupna potrošnja električne energije u Bosni i Hercegovini u 2025. godini iznosila je 12.330 GWh ili 1,6% više nego u prethodnoj godini. Kupci priključeni na prijenosni sustav su preuzeli 650 GWh ili 24,4% manje, a kupci priključeni na distribucijski sustav 11.252 GWh, uz povećanje u odnosu na prethodnu godinu od 3,2%. Od ovog iznosa 10.337 GWh odnosi se na preuzimanje krajnjih kupaca, a 915 GWh na gubitke u distribuciji. Ukupna prodaja krajnjim kupcima iznosila je 10.988 GWh i veća je za 1,5%.

Broj kupaca električne energije u BiH na kraju godine iznosio je 1.623.816, od toga su 1.490.729 kućanstva, a 133.087 kupci u svim ostalim kategorijama potrošnje (tablica 8).

Nadležne regulatorne komisije u BiH ne utvrđuju tarifne stavke za kupce u onim kategorijama potrošnje koje prema legislativi više ne mogu biti regulirane. Istekom 2014. godine prestala je regulacija tarifa za opskrbu za sve kupce, osim za kućanstva i kupce iz kategorije ‘ostala potrošnja’ (komercijalni kupci priključeni na 0,4 kV) koji imaju status ‘malog kupca’. Od 1. siječnja 2015. godine svi kupci električne energije u BiH mogu birati svog opskrbljivača na tržištu. Kupci koji ne odaberu opskrbljivača na tržištu mogu se opskrbljivati kod javnih opskrbljivača po njihovim tržišnim cijenama, a kućanstva i mali kupci po reguliranim cijenama u okviru javne, odnosno univerzalne usluge.

Mogućnost opskrbe u okviru ove usluge tijekom 2025. godine koristila su gotovo sva kućanstva i najveći broj malih kupaca iz

Tablica 8. Broj kupaca električne energije u BiH po kategorijama potrošnje

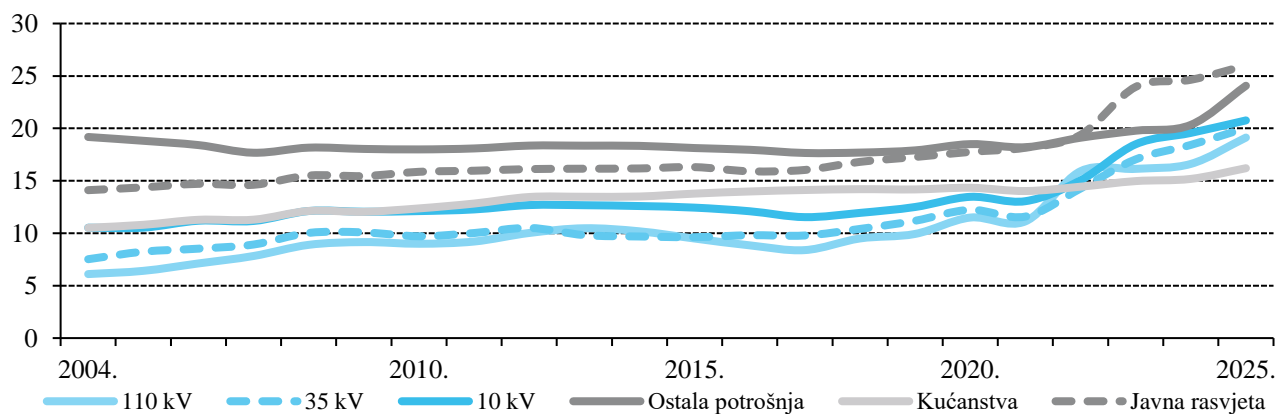
<i>Opskrbljivač</i>	<i>110 kV</i>	<i>35 kV</i>	<i>10 kV</i>	<i>Ostala potrošnja (tržišna op.)</i>	<i>Ostala potrošnja (javna op.)</i>	<i>Kućanstva</i>	<i>Javna rasvjeta</i>	<i>Ukupno</i>
Elektroprivreda BiH	18	66	1.010	21.028	49.061	750.308	5.163	826.654
Elektroprivreda RS	5	30	1.059	4.656	26.005	518.786	95	550.636
Elektroprivreda HZHB	3	4	356	4.775	13.112	188.058	2.258	208.566
Komunalno Brčko		1	86	373	3.461	33.577	458	37.956
Ostali opskrbljivači			1	3				4
<i>Ukupno</i>	26	101	2.512	30.835	91.639	1.490.729	7.974	1.623.816

kategorije ‘ostala potrošnja’. Prosječna cijena električne energije za te kupce iznosila je 16,77 feninga/kWh i veća je 4,5% nego u 2024. godini kada je iznosila 16,05 feninga/kWh.

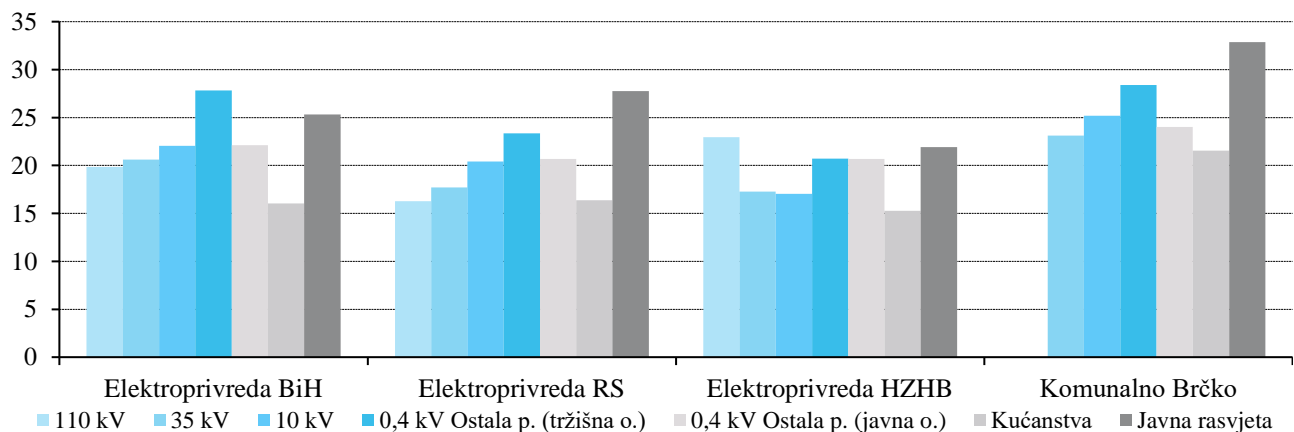
Pri tome je prosječna cijena za kućanstva iznosila 16,20 feninga/kWh (povećanje od 6,7%), dok je prosječna cijena za male kupce iz kategorije ‘ostala potrošnja’ koji se opskrbljuju putem javne, odnosno univerzalne usluge bila 21,52 feninga/kWh i veća je za 9,0% u odnosu na 2024. godinu. Prosječne cijene za krajnje kupce u BiH prikazane su na slici 10, a na slici 11 po javnim opskrbljivačima, za 2025. godinu.

Regulatorne komisije u BiH djeluju na postupnom uklanjanju naslijeđenih unakrsnih subvencija između pojedinih kategorija kupaca, koje se odvija u skladu s dobrom međunarodnom regulatornom praksom, uz izbjegavanje tzv. ‘tarifnih šokova’. Trend promjene odnosa prosječnih cijena za male komercijalne kupce i kućanstva vidljiv je na slici 10. Prema podacima iz 2025. godine unakrsna subvencija između tih kategorija u prosjeku iznosi 32,8%, bilježeći najmanju vrijednost u slučaju kupaca koje opskrbljuje Komunalno Brčko (11,5%), a najveću kod kupaca Elektroprivrede RS (38,0%). Jasna je potreba da se unakrsne

Slika 10. Prosječne cijene električne energije po kategorijama kupaca, bez PDV-a (fening/kWh)

Slika 11. Prosječne cijene električne energije u elektroprivredama, bez PDV-a (fening/kWh)

subvencije smanjuju, čime se poštuje osnovno regulatorno načelo odražavanja stvarnih troškova u formiranju cijena.

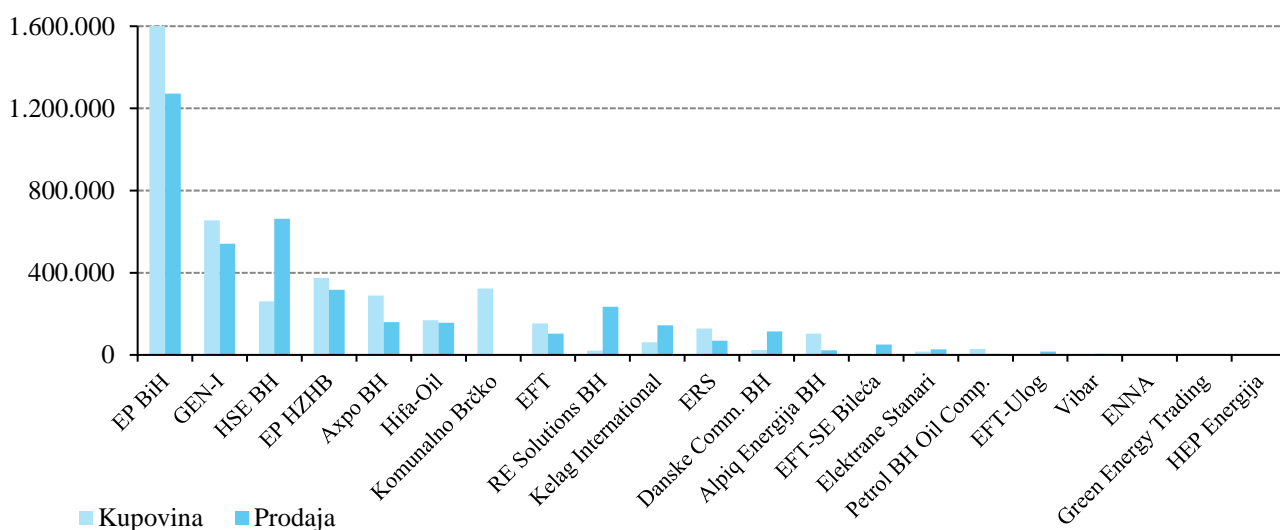
U 2025. godini najveći dio kupaca se opskrbljivao kod svojih tradicionalnih opskrbljivača (tzv. 'inkubenti'). Razina veleprodajnih cijena uzrokovala je smanjenje konkurencije na maloprodajnom tržištu te su, pored inkubentata, na maloprodajnom tržištu bila aktivna još tri opskrbljivača: HEP Energija d.o.o., Mostar, Petrol BH Oil Company d.o.o., Sarajevo i Energy Financing Team d.o.o., Bileća. Oni su opskrbljivali samo mali dio kupaca na srednjem naponu i kupaca u kategoriji 'ostala potrošnja', kojima su isporučili ukupno 18 GWh. Inkubenti su opskrbljivali sve kupce električne energije priključene na prijenosni sustav i najveći dio kupaca priključenih na distribucijski sustav.

Dakle, u 2025. godini kupcima koji su promijenili opskrbljivača isporučeno je 18,00 GWh, ili svega 0,16% od ukupno preuzete energije krajnjih kupaca u BiH. U prethodnom razdoblju desetine tisuća kupaca promijenilo je uvjete opskrbe promjenom ugovora sa svojim ranijim tradicionalnim opskrbljivačima, čime su na otvorenom tržištu izabrali ponudu za opskrbu koja najbolje odgovara njihovim potrebama.

Kupcima koji se opskrbljuju u okviru javne, odnosno univerzalne usluge isporučeno je 6.151,27 GWh (56,0% od ukupne potrošnje krajnjih kupaca), a kupcima za koje cijene nisu regulirane isporučeno je 4.836,44 GWh (44,0%).

Značajno dinamičnije je trgovanje na veleprodajnom tržištu u BiH, koje se zasniva na bilateralnim aranžmanima kupovine i prodaje električne energije (slika 12). Premda ovo tržište i dalje nije institucionalizirano (ne postoji operator tržišta, odnosno burza električne energije), rezultat brojnih bilateralnih ugovora je značajan – 21 aktivni licencirani subjekt ostvario je promet od 4.536 GWh na domaćem tržištu. Uz to registrirane su i

Slika 12. Pregled trgovanja na veleprodajnom tržištu u BiH u 2025. godini (MWh)

prekogranične transakcije u ukupnom opsegu 7.872 GWh, od čega su izvozne iznosile 5.100 GWh, a uvozne 2.772 GWh.

Pored veleprodajnog i maloprodajnog tržišta u Bosni i Hercegovini je funkcionalno i tržište uravnoteženja kojim upravlja NOS BiH. U biti radi se o *monopsonom* tržištu, gdje na strani potražnje postoji samo jedan subjekat – NOS BiH, dok na strani ponude egzistiraju uglavnom proizvođači koji pružaju pomoćne usluge. Na tržištu uravnoteženja se također obavlja i obračun odstupanja (debalansa) balansno odgovornih strana od dnevnog rasporeda u energetske i financijske smislu. Cijene debalansa se određuju na temelju cijena regulacijske (balansne) energije na satnoj razini. Sve transakcije između ponuđača s jedne strane i NOS-a BiH s druge strane obavljaju se na tržišnom načelu putem godišnjih i mjesečnih tendera, dok se cijene regulacijske energije formiraju dan unaprijed putem ponuda pružatelja na satnoj osnovi.

Vrijednost ukupno nabavljenih pomoćnih usluga na tržištu uravnoteženja u 2025. godini iznosi 120,79 milijuna KM, od čega se 69,02 milijuna KM odnosi na nabavu energije za pokrivanje gubitaka u prijenosnom sustavu, 15,53 milijuna KM na plaćanje odstupanja prema SHB regulacijskom bloku frekvencije i snage razmjene (LFC blok SHB) – tzv. *FSKAR* obračun te 36,24 milijuna KM na plaćanja regulacijskih kapaciteta (snage) i regulacijske (balansne) energije (tablica 9).

Regulacijska energija je angažirana u smjeru ‘nagore’ u iznosu 74,26 GWh (od čega je 3,21 GWh pozitivna rezerva za održavanje frekvencije – FCR, 50,69 GWh rezerva za automatsku obnovu frekvencije – aFRR i 20,36 GWh rezerva za ručnu obnovu frekvencije – mFRR). U smjeru ‘nadolje’ regulacijska energija je angažirana u iznosu 41,83 GWh (od čega je 2,72 GWh negativna FCR, 31,84 GWh aFRR i 7,27 GWh mFRR). Po pitanju debalansa balansno odgovornih strana, iskazano je ukupno odstupanje u smjeru deficita (manjka) energije od 121,32 GWh (88,82 GWh u

Tablica 9. Vrijednost nabavljenih pomoćnih usluga

Pomoćna usluga	2024. (KM)	2025. (KM)	Promjena (%)
FCR – kapacitet	843.106	927.772	10,0
aFRR – kapacitet	6.039.550	4.979.322	-17,6
mFRR – kapacitet	7.037.200	6.603.886	-6,2
Balansna energija ‘nagore’	20.949.061	25.764.233	23,0
Balansna energija ‘nadolje’	-4.611.041	-2.034.636	-55,9
Gubici u prijenosnom sustavu	60.959.382	69.022.087	13,2
Odstupanja prema LFC bloku SHB (<i>FSKAR</i> obračun)	12.579.061	15.531.761	23,5
<i>Ukupno</i>	103.796.319	120.794.425	16,4

2024. godini) i ukupno odstupanje u smjeru suficita (viška) energije od 52,79 GWh (41,71 GWh u prethodnoj godini), te je deficit prema LFC bloku SHB iznosio 68,53 GWh. Pri tome su ostvarene prosječne cijene debalansa od 223,13 KM/MWh za deficit (307,61 KM/MWh u prethodnoj godini) i 76,47 KM/MWh za suficit energije (88,87 KM/MWh u prethodnoj godini).

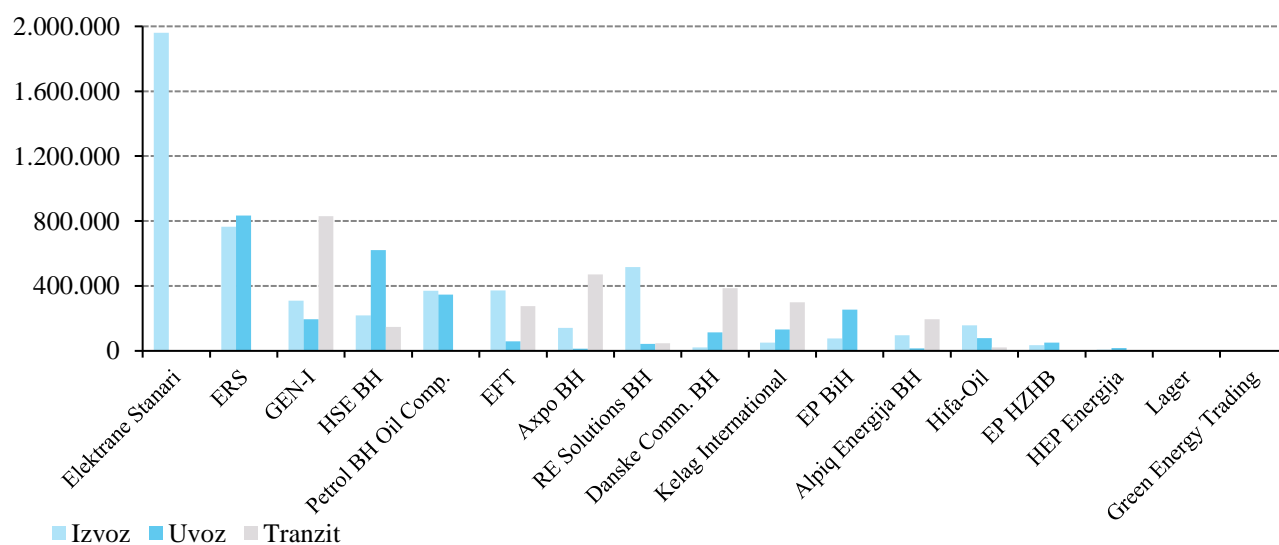
NOS BiH je, pružanjem sustavne usluge, od opskrbljivača koji preuzimaju energiju iz prijenosnog sustava i kroz obračun odstupanja balansno odgovornih strana od dnevnog rasporeda, ostvario prihod 116.601.501 KM, od čega 52.321.031 KM prema tarifi za sustavnu uslugu i 64.280.470 KM za debalanse. Pored toga, evidentiran je izvoz prekograničnih balansnih usluga u vrijednosti 605.926 KM i uvoz u vrijednosti 719.441 KM.

Cijene debalansa su smanjene u odnosu na 2024. godinu, i u smjeru deficita i u smjeru suficita. Ipak, loša hidrološka situacija i problemi u radu termoelektrana, kao i jaka dinamika priključivanja novih solarnih i vjetroelektrana rezultirala je povećanjem odstupanja od dnevnog rasporeda balansno odgovornih strana, pa su debalansi porasli u fizičkom smislu. Iako je zabilježeno smanjenje cijena debalansa u oba smjera, značajan fizički rast debalansa doveo je do njihovog povećanja u financijskom smislu za 35,8%.

Prekogranična trgovina

Dobra povezanost sustava Bosne i Hercegovine sa susjednim elektroenergetskim sustavima omogućava visoku razinu prekogranične razmjene električne energije. Povećan je izvoz električne energije, te je u 2025. godini izvezeno 5.137 GWh, što je 13,5% više nego u prethodnoj godini. Električnu energiju izvozilo je 17 subjekata, a po opsegu na prvom mjestu su bile Elektrane Stanari d.o.o., Stanari s 1.960 GWh, a zatim slijede MH Elektroprivreda Republike Srpske – Matično poduzeće, a.d.,

Slika 13. Pregled prekograničnih transakcija po subjektima u 2025. godini (MWh)

Tablica 10. Prekogranična trgovina po granicama, uključujući registrirani tranzit (GWh)

Zemlja	Izvoz	Uvoz
Hrvatska	2.001,3	3.233,1
Srbija	3.538,3	1.578,2
Crna Gora	2.235,7	636,4
<i>Ukupno</i>	<i>7.775,3</i>	<i>5.447,7</i>

Trebinje sa 764 GWh, Renewable Energy Solutions BH 517 GWh, EFT Bileća 373 GWh, Petrol BH Oil Company d.o.o., Sarajevo s 370 GWh, GEN-I d.o.o., Sarajevo s 309 GWh itd.

Uvoz električne energije je iznosio 2.810 GWh i povećan je 39,0% u odnosu na prethodnu godinu. Među 14 subjekata koji su obavljali uvoz električne energije najveću realizaciju imali su MH Elektroprivreda Republike Srpske – Matično poduzeće, a.d., Trebinje (834 GWh), HSE BH Energetsko poduzeće d.o.o., Sarajevo (620 GWh), Petrol BH Oil Company (347 GWh), JP Elektroprivreda Bosne i Hercegovine d.d., Sarajevo (253 GWh) itd. Pregled prekograničnih transakcija po subjektima u 2025. godini dat je na slici 13.

Najveći opseg prekogranične trgovine električnom energijom se obavljao na granici s Hrvatskom, zatim na granicama sa Srbijom i Crnom Gorom (tablica 10).

Tijekom 2025. godine tranzit električne energije preko prijenosnog sustava BiH iznosio je 2.638 GWh, što je 278 GWh ili 9,5% manje nego prethodne godine. Podatci o tranzitnim tokovima se koriste kao osnovni element kod obračuna prihoda i rashoda u okviru *Mehanizma naplate između operatora prijenosnog sustava* (ITC mehanizam). Kako njegov obračun, zbog kompleksne procedure znatno kasni, tek sredinom 2025. godine su objavljeni kompletni podatci za 2024. godinu. Prema tim podacima ukupan rashod koji je BiH ostvarila iznosi 794.743 KM, što je značajno manje nego u 2023. godini kada je iznosio 16.950.760 KM. U 2025. godini nastavljen je pozitivni trend, te je u prvih devet mjeseci ostvaren prihod od 2.801.038 KM. Prema pravilima povećani tranzitni tokovi uvećavaju prihod, dok povećanje kako izvoznih tako i uvoznih tokova utječe na povećanje rashoda.

Ukupan prihod Bosne i Hercegovine po osnovi aukcija za dodjelu prekograničnih prijenosnih kapaciteta na godišnjoj razini, koje su održane početkom prosinca 2025. godine za narednu godinu iznosi 15.246.720 KM, što je 44,3% manje u odnosu na prethodnu godinu (tablica 11). Na smanjenu potražnju, a time i prihod od dodjela prekograničnih kapaciteta utjecao je *mehanizam za ugljičnu prilagodbu na granicama* (CBAM), koji se primjenjuje od siječnja 2026. godine.

Tablica 11. Prihodi ostvareni na godišnjim aukcijama

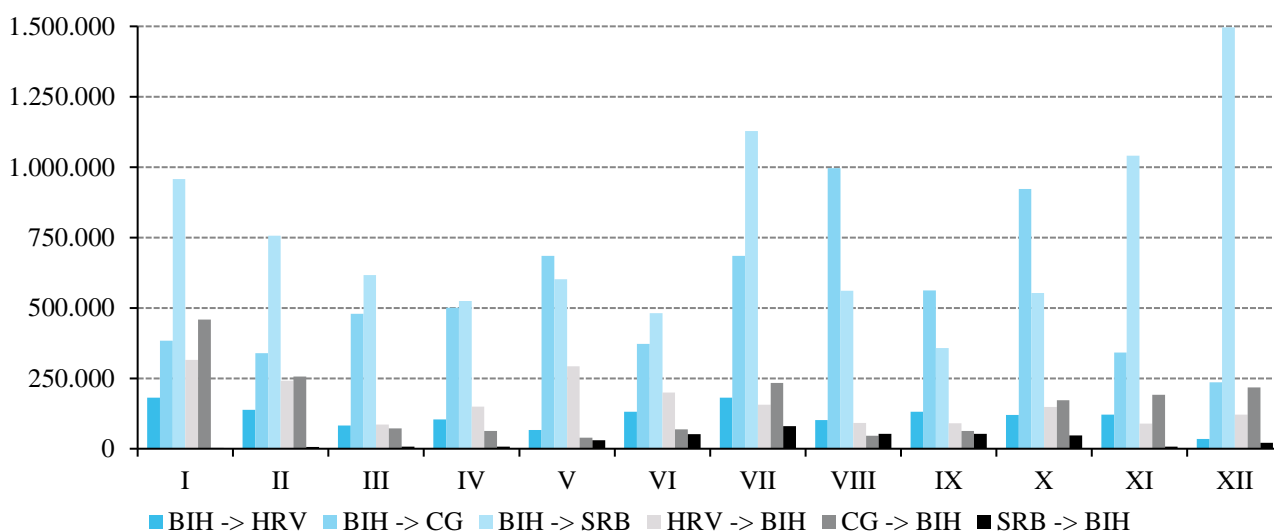
Godina	Prihod (KM)	Godina	Prihod (KM)
2017.	2.021.274	2022.	7.914.536
2018.	1.171.731	2023.	17.166.909
2019.	2.683.896	2024.	14.635.393
2020.	2.605.349	2025.	27.350.378
2021.	3.533.182	2026.	15.246.720

Najviša cijena postignuta je na granici sa Srbijom u iznosu 5 €/MWh za 150 MW prijenosnog kapaciteta u smjeru iz BiH. U smjeru iz BiH prema Crnoj Gori (za kapacitet 200 MW) postignuta je cijena 3,44 €/MWh, dok je u smjeru prema Hrvatskoj dodijeljen kapacitet od 400 MW po cijeni 0,16 €/MWh, jer se CBAM mehanizam primjenjuje na granicama prema Europskoj uniji. Na svim granicama u smjeru prema BiH za iste iznose ponuđenih kapaciteta cijene su u opsegu od 0,27 €/MWh do 0,49 €/MWh.

Na slici 14 prikazani su prihodi po osnovi mjesečnih aukcija, po granicama i smjerovima. Ovi prihodi su u 2025. godini povećani 10,7% i iznosili su 19.307.548 KM. Dnevne i unutar-dnevne aukcije prekograničnih kapaciteta za 2025. godinu rezultirale su prihodom od 1.897.274 KM, što je 54,7% manje od ostvarenja u prethodnoj godini.

U skladu s pravilima Elektroprijenos Bosne i Hercegovine je korisnik svih prihoda po osnovi dodjele prava na korištenje prekograničnih prijenosnih kapaciteta, kao i prihoda, odnosno rashoda od primjene *Mehanizma naplate između operatora prijenosnog sustava* (ITC mehanizma).

Slika 14. Prihod po osnovi mjesečnih i dnevnih aukcija, po granicama i smjerovima (KM)

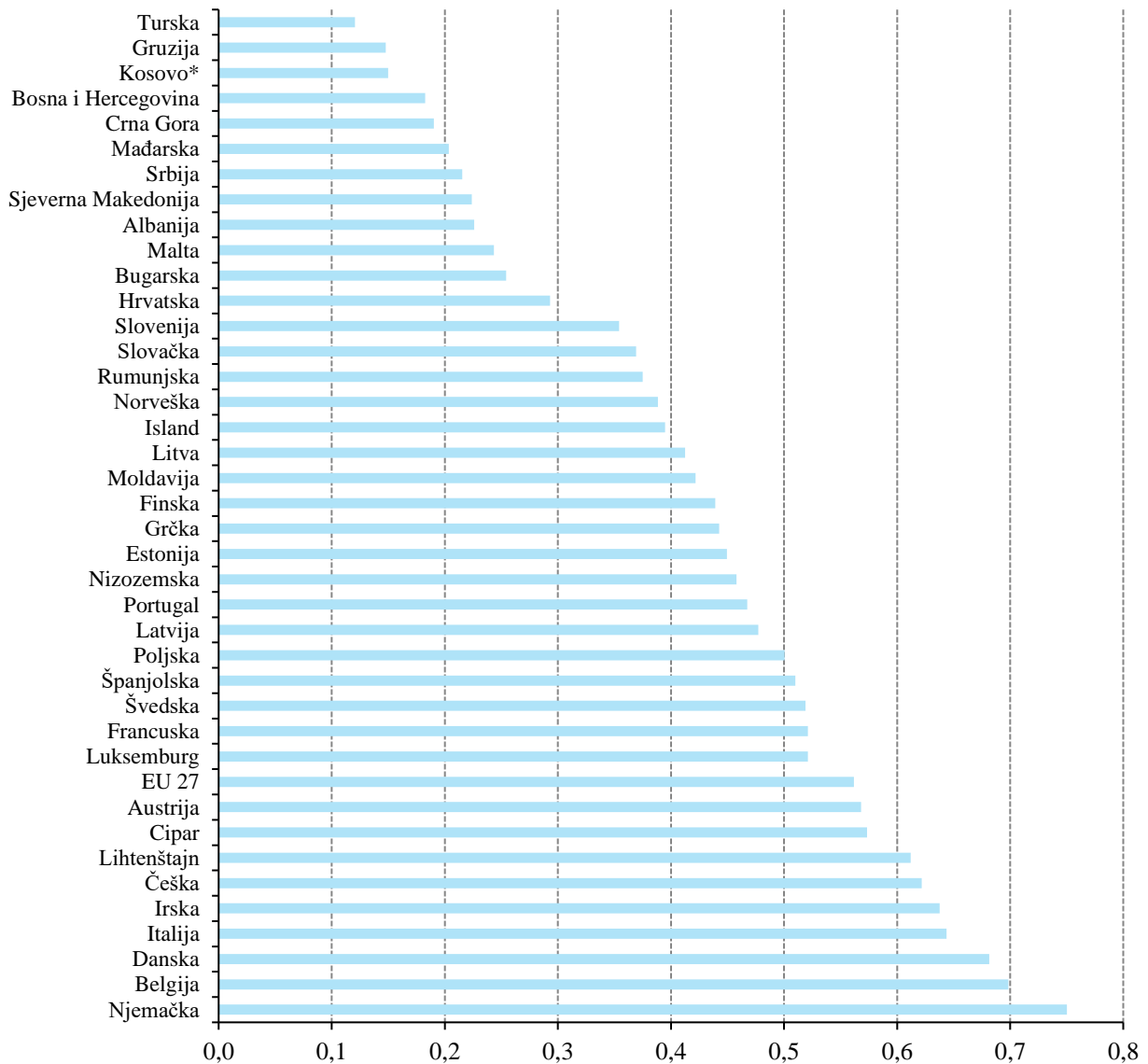

3.8 Energetska statistika

Svjestan značaja objektivnosti prikaza podataka o energetske veličinama i cijenama električne energije, DERK je i tijekom 2025. godine posebnu pozornost posvetio unaprijeđenju svog djelovanja u segmentu energetske statistike.

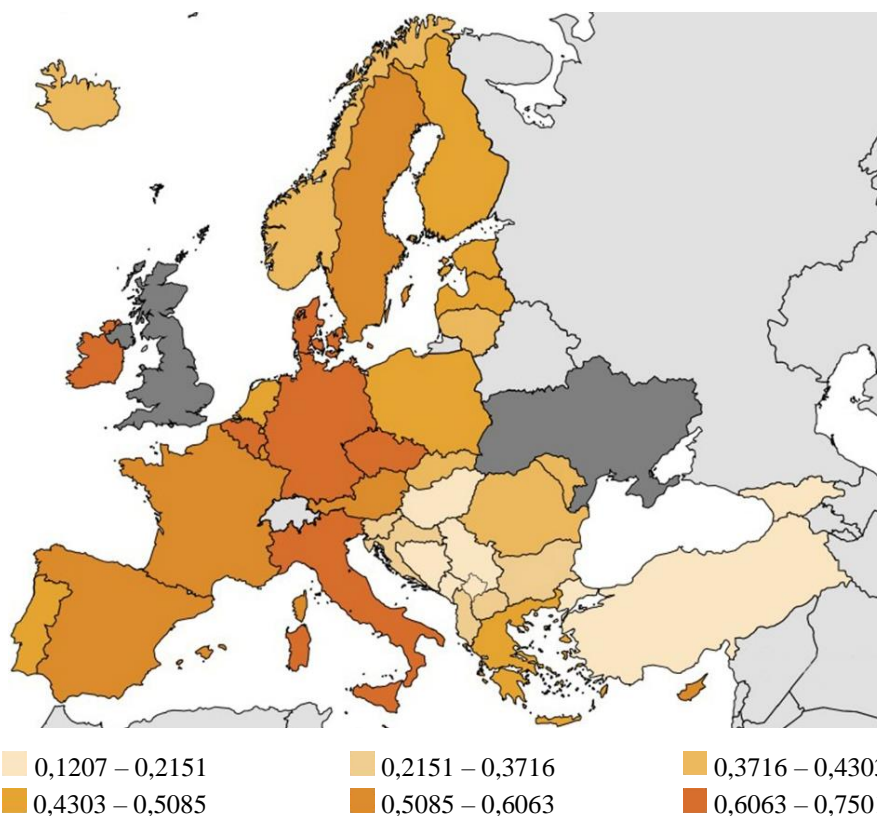
Ključni partner u razmjeni energetske veličina i podataka je Agencija za statistiku Bosne i Hercegovine, s kojom DERK dugi niz godina surađuje, osobito u ispunjavanju obveze izvješćivanja prema međunarodnim tijelima, slijedeći propisane metodologije i dinamiku izvješćivanja. Suradnja dvije institucije pridonosi razvoju energetske statistike i harmonizaciji sustava službene statistike Bosne i Hercegovine i statistike zemalja Europske unije u svim oblastima, a posebno u oblasti energije.

Slika 15. Cijene električne energije u KM/kWh za kućanstva (godišnja potrošnja od 2.500 do 5.000 kWh) u prvoj polovini 2025. godine, po metodologiji Eurostata

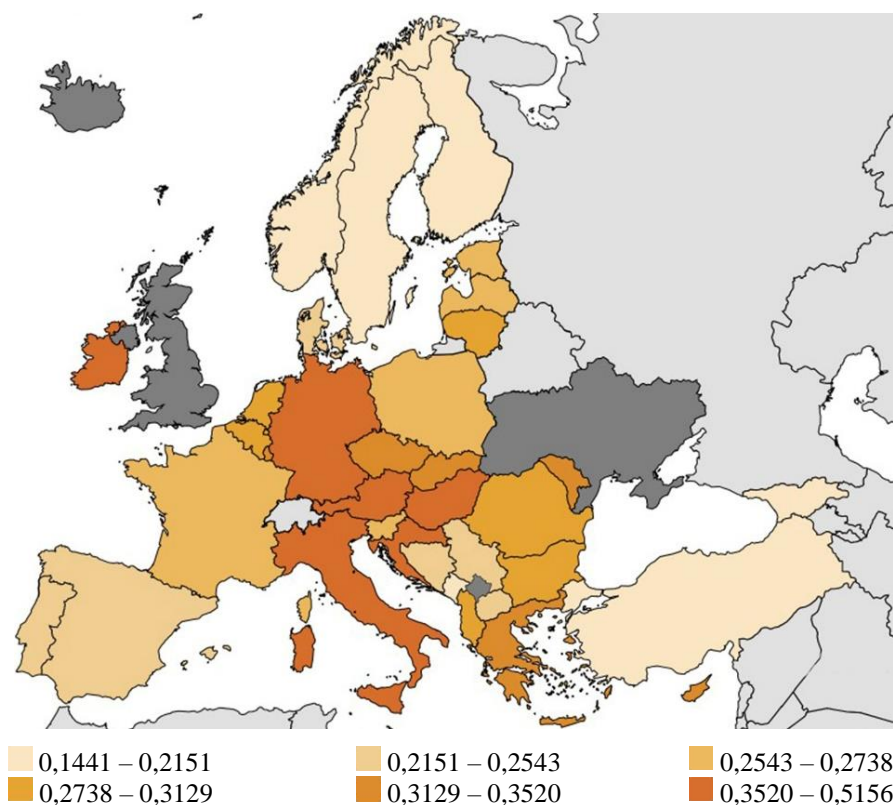

Napomena: navedeni iznosi uključuju sve poreze i naknade

Slika 16. Geografski prikaz cijena električne energije za kućanstva (u KM/kWh) u prvoj polovini 2025. godine, po metodologiji Eurostata

Slika 17. Geografski prikaz cijena električne energije za industriju (u KM/kWh) u prvoj polovini 2025. godine, po metodologiji Eurostata

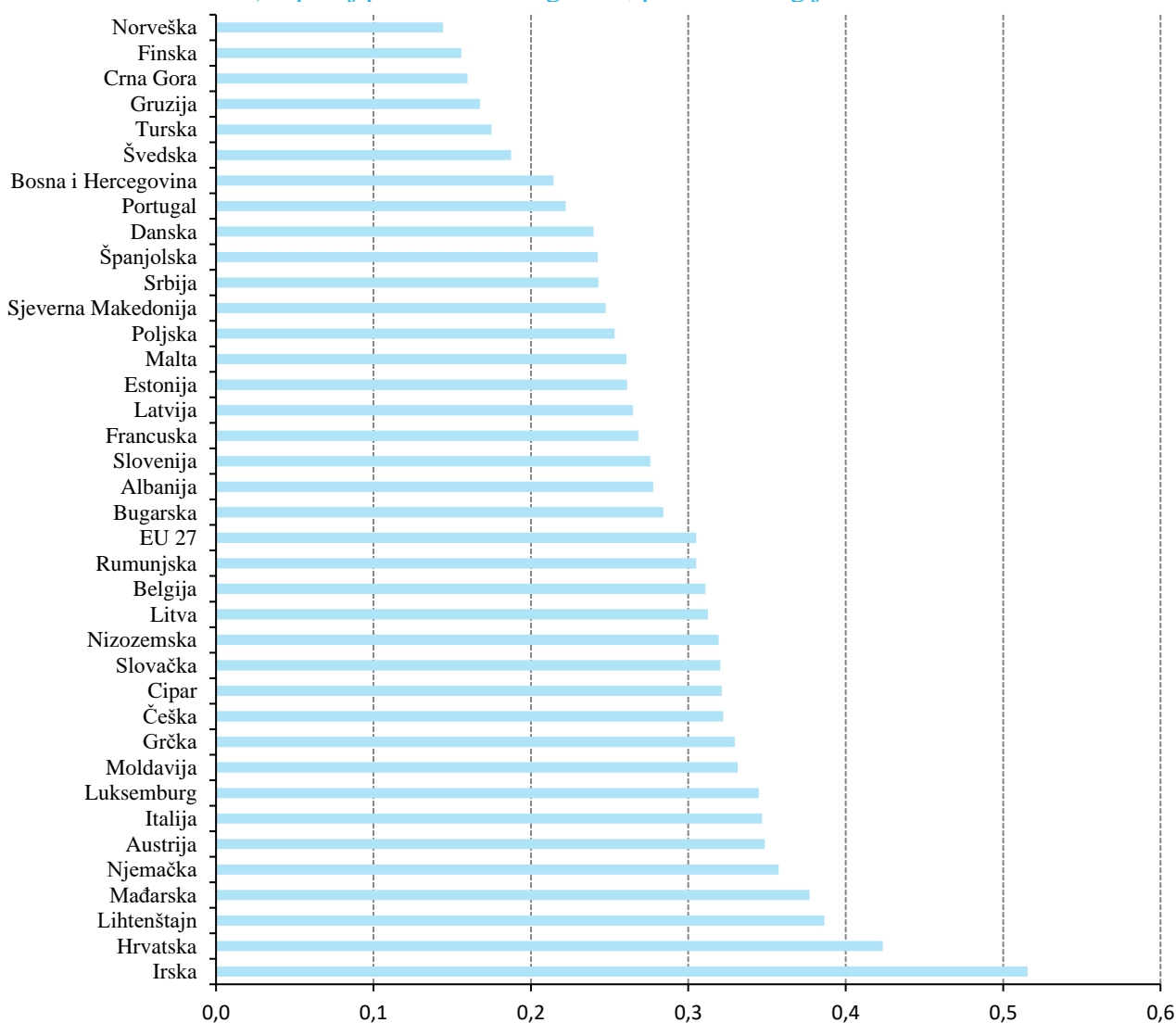
Eurostat je statistička institucija Europske unije smještena u Luxembourg. Njen zadatak je da osigura statistike Europskoj uniji na europskoj razini koje omogućuju usporedbe između zemalja i regija.

Rezultati suradnje dvije institucije su prepoznatljivi i u izvješćima Eurostata koji od 2011. godine uključuju podatke o cijenama električne energije u BiH, što omogućuje njihovu usporedbu sa zemljama Europske unije i nekim zemljama koje su u procesu pristupanja EU-u (slike 15 – 18).

Pored analize podataka o elektroenergetskom sektoru BiH, DERK kontinuirano prikuplja i analizira podatke o regionalnom tržištu, uključujući podatke burzi električne energije sa sjedištima u Leipzigu, Budimpešti, Sofiji, Beogradu, Ljubljani i Zagrebu (tablica 5).

Na temelju sistematiziranog pristupa prema brojnim elektroenergetskim pokazateljima, DERK je i tijekom 2025. godine kvalitetno odgovarao na brojne upite različitih domaćih i međunarodnih institucija prezentirajući statističke podatke o elektroenergetskom sektoru Bosne i Hercegovine.

Slika 18. Cijene električne energije u KM/kWh za industriju (godišnja potrošnja od 500 do 2.000 MWh) u prvoj polovini 2025. godine, po metodologiji Eurostata

Napomena: navedeni iznosi isključuju sve poreze i naknade

3.9 Sudski i drugi sporovi

Svih šest dosadašnjih presuda Suda Bosne i Hercegovine je potvrdilo zakonitost odluka DERK-a koje su bile sudskim putem osporene od pravnih osoba o čijim zahtjevima je odlučivao nakon provedenih tarifnih postupaka ili postupaka rješavanja sporova. Tijekom 2025. godine, nije bilo novih zahtjeva od aktivno legitimiranih subjekata za preispitivanje odluka iz regulatorne prakse Državne regulatorne komisije za električnu energiju.

Jedna od specifičnosti regulacije je adjudikativna funkcija regulatora, odnosno nadležnost za rješavanje sporova koji nastanu između korisnika i pružatelja usluga u reguliranom sektoru. Shodno *Zakonu o prijenosu, regulatoru i operatoru sustava električne energije u BiH*, rješavanje sporova koji se odnose na prijenosni sustav dio je nadležnosti i ovlaštenja Državne regulatorne komisije za električnu energiju. Tijekom 2025. godine, podnesen je samo jedan nepotpun zahtjev za rješavanje spora, ali podnositelj zahtjeva isti nije upotpunio na poziv DERK-a, te se, iz tih razloga, postupak nije provodio.

Osim izravnog osiguravanja prava na fer i nediskriminirajući pristup prijenosnoj mreži i aktivne zaštite kupaca kroz rješavanje sporova, Državna regulatorna komisija nastoji djelovati edukativno i preventivno, te ova nastojanja u značajnoj mjeri preduprijeđuju ove sporove. Preventivne aktivnosti se ostvaruju na više načina – provođenjem nadzora nad reguliranim subjektima i kvalitetom usluga koje pružaju, prikupljanjem, analizom i obradom podataka o propisima i postupanjima reguliranih subjekata u domenu pristupa prijenosnoj mreži i zaštite potrošača te aktivnim sudjelovanjem predstavnika DERK-a u kreiranju različitih platformi i edukativnih alata za korisnike sustava i kupce električne energije.

3.10 Ostale ključne aktivnosti

Državna regulatorna komisija za električnu energiju je i tijekom 2025. godine aktivno razmjenjivala podatke s ključnim državnim institucijama, među kojima su Vijeće ministara Bosne i Hercegovine, Ministarstvo vanjske trgovine i ekonomskih odnosa BiH, Direkcija za europske integracije Vijeća ministara BiH, Konkurencijsko vijeće BiH i Agencija za statistiku BiH,⁶ te pripremala različite informacije prema njihovim potrebama. Poseban doprinos DERK je dao radu Odbora za stabilizaciju i pridruživanje Bosne i Hercegovine Europskoj uniji i Pododbora za transport, energiju, okoliš i regionalni razvitak. U skladu sa svojim zakonskim ovlaštenjima da kao regulatorno tijelo djeluje

⁶ Memorandume o suradnji Državna regulatorna komisija za električnu energiju potpisala je s Agencijom za statistiku BiH 19. travnja 2011. godine i s Konkurencijskim vijećem BiH 28. svibnja 2014. godine.

i na području Brčko Distrikta BiH, DERK u svom radu surađuje i s Vladom Distrikta.

Državna regulatorna komisija i entitetske regulatorne komisije – Regulatorna komisija za energiju u Federaciji BiH i Regulatorna komisija za energetiku Republike Srpske, od svog osnivanja kontinuirano surađuju i usklađuju djelovanje.

DERK kontinuirano proaktivno djeluje u reformi i razvoju pravnog okvira za električnu energiju u BiH u skladu s pravnom stečevinom Europske unije. Pri tome, na temelju dosadašnjih regulatornih iskustava u primjeni zakona u oblasti električne energije, kao i na temelju dosadašnje edukacije i suradnje s relevantnim međunarodnim institucijama, izražava spremnost da pruži potporu i konkretnu pomoć u ispunjavanju obveza Bosne i Hercegovine putem različitih normativnih aktivnosti.

Na zahtjev Ministarstva vanjske trgovine i ekonomskih odnosa BiH, koje je nadležno tijelo za kreiranje politike u skladu sa *Zakonom o prijenosu, regulatoru i operatoru sustava električne energije u BiH*, DERK je imenovao predstavnike u *Radnu skupinu za nastavak rada na izradi i usuglašavanju Zakona o regulatoru električne energije i prirodnog plina, prijenosu i tržištu električne energije u Bosni i Hercegovini*⁷ (2023. godine), kao i u *Radnu skupinu za prijenos i provedbu Uredbe (EU) 2022/869 o smjernicama za transeuropsku energetska infrastrukturu* (2024. godine). DERK očekuje da se izradom i donošenjem novog državnog zakona završi prijenos *Trećeg energetskog paketa* i paketa *Čista energija za sve Europljane*, odnosno *Paketa za integraciju tržišta električne energije (EIP)*, koji je kompletiran u Energetskoj zajednici uz obvezu da se do kraja 2023. godine izvrši prijenos njegovog sadržaja u domaće zakonodavstvo i osigura provedba (vidjeti dio 4.1 i Prilog E).

DERK, djelujući u skladu sa svojim ovlaštenjima, daje potporu u izradi *Integriranog nacionalnog energetskog i klimatskog plana Bosne i Hercegovine (NECP)*. Proces njegove izrade vodi Ministarstvo vanjske trgovine i ekonomskih odnosa BiH, uz suradnju s nadležnim entitetskim ministarstvima. DERK je sudjelovao u aktivnostima interresorne radne skupine uspostavljene za izradu ovog plana, kao i u radu Tematske radne skupine za energetska učinkovitost, Tematske radne skupine za obnovljive izvore i Tematske radne skupine za sigurnost opskrbe i unutarnje energetska tržište. Nacrt NECP-a dostavljen je na pregled Tajništvu Energetske zajednice 30. lipnja 2023. Krajem prosinca iste godine, Tajništvo je, na temelju članka 9. Uredbe (EU) 2018/1999 o upravljanju energetska unijom i djelovanjem u području klime, ocijenio Nacrt plana i dao svoje detaljne

⁷ Naziv ovog Zakona je tijekom pripreme promijenjen. U vrijeme izrade ovog Izvješća, Prijedlog zakona o regulatoru, prijenosu i tržištu električne energije u Bosni i Hercegovini nalazi se u postupku donošenja u Parlamentarnoj skupštini Bosne i Hercegovine.

preporuke. Bosna i Hercegovina je pozvana da inovira njegov sadržaj i svoj konačni NECP usvoji i dostavi Tajništvu Energetske zajednice do 30. lipnja 2024. godine. Ministarsko vijeće Energetske zajednice je 18. prosinca 2025. godine još jednom pozvalo Bosnu i Hercegovinu da dostavi svoj konačni NECP, u skladu s Uredbom (EU) 2018/1999.

Značajnu potporu DERK daje i u okviru *Programa integriranja Bosne i Hercegovine u Europsku uniju*, aktivno sudjelujući u aktivnostima iz Poglavlja 15 – Energija, Poglavlja 21 – Trans-europske mreže, i Poglavlja 28 – Zaštita zdravlja i potrošača.

Djelujući kao nacionalni regulator u zastupanju interesa BiH, DERK je sudjelovao u više lokalnih i regionalnih projekata koji su se odvijali tijekom 2025. godine.

Tijekom 2025. godine predstavnici DERK-a su aktivno sudjelovali u trogodišnjem projektu koji provodi Njemačko društvo za međunarodnu suradnju (njem. *Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit – GIZ*) *Akcija zajednice za energetske tranziciju u Bosni i Hercegovini*, pokrenutom u lipnju 2023. godine, kao i u regionalnom trogodišnjem projektu GIZ-a *Zelena agenda: Dekarbonizacija sektora električne energije na Zapadnom Balkanu* koji se provodio od studenog 2022. godine.

U skladu sa svojim nadležnostima Državna regulatorna komisija za električnu energiju je sudjelovala u realizaciji petogodišnjeg *Projekta asistencije energetskega sektoru (EPA)*, koji je Vlada Sjedinjenih Američkih Država pokrenula 1. listopada 2024. godine, u cilju jačanja energetske sigurnosti Bosne i Hercegovine i ubrzanja reforme energetskega sektora. U fokusu Projekta je električna energija, prirodni plin, energetska sigurnost, obnovljiva energija, energetska učinkovitost, e-mobilnost, zakonski i regulatorni okvir, kibernetička sigurnost i digitalizacija te odnosi s javnošću. *Projekt asistencije energetskega sektoru* realizira se kroz suradnju i potporu otvorenom dijalogu s donositeljima odluka, liderima u energetskega sektoru, privatnom sektoru, nevladinim organizacijama, medijima i građanima kako bi se primijenile ključne reforme potrebne za izgradnju otpornijeg, diverzificiranog i održivog energetskega sektora. U tom smislu je tijekom 2025. godine pripremljen niz analiza, preporuka i drugih dokumenata, uz izravno sudjelovanje predstavnika DERK-a.

U Bosni i Hercegovini je, na svim administrativnim razinama, a prema ustavnim nadležnostima, u narednom razdoblju neophodan nastavak usklađivanja zakonodavstva o energiji s pravnom stečevinom Europske unije, integrirani razvoj energetskega i klimatskega politika, te provođenje reforme sektora energije. Zahtjevi Europske unije u području energetskega sektora u najvećoj mjeri su sadržani u odredbama *Ugovora o uspostavi Energetskega zajednice*.

4. AKTIVNOSTI U MEĐUNARODNIM INSTITUCIJAMA

4.1 Energetska zajednica

Ugovor o uspostavi Energetske zajednice, koji je potpisan 25. listopada 2005. godine i stupio na snagu 1. srpnja 2006. godine, omogućava kreiranje najvećeg internog tržišta za električnu energiju i plin na svijetu, u kojem efektivno sudjeluje Europska unija i sljedećih devet ugovornih strana: Albanija, Bosna i Hercegovina, Crna Gora, Gruzija, Kosovo*, Moldavija, Sjeverna Makedonija, Srbija i Ukrajina.⁸

U skladu s izraženim interesom, u radu tijela Energetske zajednice sudjeluju: Austrija, Bugarska, Češka, Finska, Francuska, Grčka, Hrvatska, Italija, Cipar, Latvija, Litva, Mađarska, Nizozemska, Njemačka, Poljska, Rumunjska, Slovačka, Slovenija i Švedska. Ovih 19 tzv. zemalja učesnica iz Europske unije izravno sudjeluje u radu tijela Energetske zajednice, a njihove pozicije prilikom glasanja izražava Europska komisija. Status promatrača imaju Armenija, Norveška i Turska.

Zaključivanjem ovog Ugovora, ugovorne strane iz regije se obvezuju da između sebe uspostave zajedničko tržište električne energije i plina koje će funkcionirati po standardima tržišta energije EU-a s kojim će se integrirati. To se postiže postupnim preuzimanjem dijelova *acquis-a* EU-a, odnosno provedbom odgovarajućih uredbi i direktiva EU-a u područjima električne energije, plina, sigurnosti opskrbe, nafte, okoliša, obnovljivih izvora, energetske učinkovitosti, infrastrukture, konkurencije i statistike (Prilog E).

U cilju osiguranja adekvatnog vođenja procesa uspostave i funkcioniranja Energetske zajednice, osnovane su sljedeće institucije: Ministarsko vijeće, Stalna skupina na visokoj razini, Regulatorni odbor i Tajništvo. Dok su Forum za električnu energiju (Atenski forum) i Forum za plin osnovani Ugovorom o uspostavi Energetske zajednice, Naftni forum osnovan je Odlukom Ministarskog vijeća 2008. godine. Dodatni forumi, kao što su Pravni forum, Forum za rješavanje sporova i Forum za pravednu tranziciju, sazivaju se na inicijativu Tajništva.

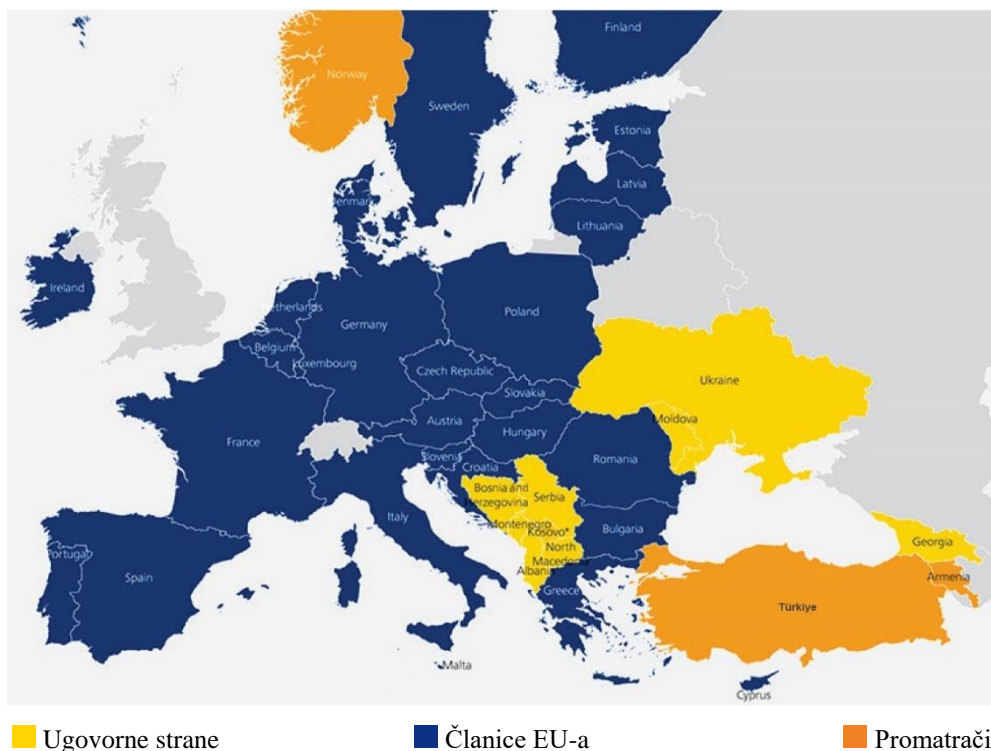
Energetska zajednica je inicijalno uspostavljena na razdoblje od deset godina. Ugovor je u dva navrata produžavan za deset godina, u listopadu 2013. godine i u prosincu 2023. godine. Dakle, Ugovor o uspostavi Energetske zajednice važi do 30. lipnja 2036. godine.

⁸ Lista odražava ugovorne strane na dan 31. prosinca 2025. godine. Moldavija ima status ugovorne strane od 1. svibnja 2010. godine, Ukrajina od 1. veljače 2011. godine, a Gruzija od 1. srpnja 2017. godine.

Ugovorne strane u vrijeme stupanja na snagu bile su i Bugarska i Rumunjska, koje su pristupile Europskoj uniji 1. siječnja 2007. godine, kao i Hrvatska koja je članica EU-a od 1. srpnja 2013. godine.

Osnovni ciljevi Energetske zajednice su kreiranje stabilnog i jedinstvenog regulatornog okvira i tržišnog prostora koji osigurava pouzdanu opskrbu energijom i može privući investicije u sektore električne energije i prirodnog plina. Pored toga, to je razvoj alternativnih pravaca opskrbe i poboljšanje stanja u okolišu, uz primjenu energetske učinkovitosti i korištenje obnovljivih izvora.

Slika 19. Geografski obuhvat Energetske zajednice

20. godišnjica Energetske zajednice obilježena je na neformalnom sastanku Ministarskog vijeća, koji je održan u Ateni 17. srpnja 2025. godine. U proteklom razdoblju Energetska zajednica je izrasla u organizaciju koja osigurava čvrst institucionalni okvir za suradnju, uzajamnu potporu i razmjenu iskustava, te služi kao model za regionalnu suradnju u vezi energetske pitanja.

Ministarsko vijeće Energetske zajednice godišnji sastanak održalo je u Beču 18. prosinca 2025. godine. Tom prilikom donijeta je Odluka 2025/09/MC-EnC o izmjeni Aneksa I. Ugovora o uspostavi Energetske zajednice te prilagodbi i usvajanju u Energetskoj zajednici Uredbe (EU) 2017/1938 kako je izmijenjena Uredbom (EU) 2025/1733 Europskog parlamenta i Vijeća od 18. srpnja 2025. u pogledu uloge skladištenja plina za osiguravanje opskrbe plinom prije zimske sezone.

Na ovom sastanku konstatirano je da se, istodobno s ubrzanjem integracije tržišta plina, nekoliko ugovornih strana približava odlučujućoj fazi integracije tržišta električne energije prije pristupanja, nakon što su u potpunosti ili gotovo u potpunosti prenijele *Paket za integraciju tržišta električne energije (EIP)*. Pod uvjetom da Europska komisija provjeri usklađenost, ovaj napredak otvara vrata spajanju tržišta električne energije s unutarnjim tržištem EU prije pristupanja. U tom kontekstu, ministri su naglasili da *mehanizam za ugljičnu prilagodbu na granicama (CBAM)*,⁹ koji

⁹ Vidjeti Uredbu (EU) 2023/956 Europskog parlamenta i Vijeća od 10. svibnja 2023. o uspostavi mehanizma za ugljičnu prilagodbu na granicama.

Dan Jørgensen (Dan Jorgensen), *Europski povjerenik za energetiku i stanovanje:*

“Bila je ovo godina napretka za integraciju Energetske zajednice u jedinstveno tržište EU-a. Spajanje tržišta i koordinirano klimatsko djelovanje snažan su politički i ekonomski signal za proširenje. Nastavkom reformi, dubljom integracijom i zajedničkom odlučnošću možemo osigurati sigurniju, čišću i europsku energetska budućnost za regiju.”

(Beč, 18. prosinca 2025.)

se primjenjuje od siječnja 2026. godine, ne bi trebao predstavljati problem za prekograničnu trgovinu električnom energijom. Potpuna integracija tržišta električne energije prije pristupanja nudi jasan put ka očuvanju koristi od dekarbonizacije, potpori poštenoj i učinkovitoj prekograničnoj razmjeni električne energije i privlačenju investicija u čistu energiju.

Ministri su se obvezali na unaprjeđenje koherentnog i predvidljivog okvira za održavanje integracije tržišta električne energije, istodobno stvarajući poticajne uvjete za prelazak na čistu energiju. U tom smislu ugovorne strane će pojedinačno primjenjivati nacionalne modele određivanja cijena ugljika u skladu sa svojim domaćim okolnostima, dok se nastavlja rad na istraživanju mogućnosti koordinacije i osiguravanju koherentnosti između nacionalnih sustava određivanja cijena ugljika s obzirom na njihovo postupno usklađivanje sa *Sustavom trgovanja emisijskim jedinicama stakleničkih plinova unutar EU-a* (EU ETS).

Također, okvir Energetske zajednice će dodatno uključiti osnovno zakonodavstvo EU-a o očuvanju prirode, biodiverzitetu i zaštiti voda, jačajući mjere zaštite okoliša i pružajući veću pravnu sigurnost za održiva ulaganja. Kako bi se održao zamah brzog rasta obnovljivih izvora energije, ugovorne strane Energetske zajednice će pojačati napore kako bi osigurale uzajamno priznavanje garancija porijekla sa EU-om, omogućavajući potpuno integrirana tržišta obnovljive energije. Ministri su se složili da su učinkovita koordinacija i provedba *Integriranih nacionalnih energetske i klimatskih planova* (NECP) od ključne važnosti. Nedavni sporazum EU-a o klimatskim ciljevima za 2040. godinu postavlja jasan smjer, a ugovorne strane moraju slijediti ovaj put dok razvijaju svoje dugoročne energetske i klimatske politike.

Napominje se da je u Energetskoj zajednici 2022. godine kompletiran *Paket za integraciju tržišta električne energije (EIP)*, uz obvezu da se do kraja 2023. godine izvrši prijenos njegovog sadržaja u domaći pravni okvir i osigura provedba. Time se omogućava uključivanje ugovornih strana u jedinstveno europsko tržište električne energije, na temelju načela reciprociteta. Ovaj Paket sadrži devet pravila – četiri akta koja su dio paketa *Čista energija za sve Europljane*:

- Direktiva (EU) 2019/944 o zajedničkim pravilima za unutarnje tržište električne energije,
- Uredba (EU) 2019/943 o unutarnjem tržištu električne energije,
- Uredba (EU) 2019/942 o osnivanju Agencije Europske unije za suradnju energetske regulatora i
- Uredba (EU) 2019/941 o pripravnosti na rizike u sektoru električne energije,

kao i pet pravila i smjernica za rad mreža, čije je uspostavljanje definirano člankom 6. Uredbe (EZ) br. 714/2009 iz *Trećeg*

energetskog paketa, a koji utvrđuju detaljna pravila o različitim tržišnim segmentima i radu sustava:

- Uredba Komisije (EU) 2015/1222 o uspostavljanju smjernica za dodjelu kapaciteta i upravljanje zagušenjima,
- Uredba Komisije (EU) 2016/1719 o uspostavljanju smjernica za dugoročnu dodjelu kapaciteta,
- Uredba Komisije (EU) 2017/2195 o uspostavljanju smjernica za električnu energiju uravnoteženja,
- Uredba Komisije (EU) 2017/1485 o uspostavljanju smjernica za pogon elektroenergetskog prijenosnog sustava i
- Uredba Komisije (EU) 2017/2196 o uspostavljanju mrežnog kodeksa za poremećeni pogon i ponovnu uspostavu elektroenergetskih sustava.

Odluka Ministarskog vijeća Energetske zajednice iz prosinca 2022. godine kojom su u *acquis* uključene Direktiva 2003/87/EZ o uspostavi sustava trgovanja emisijskim jedinicama stakleničkih plinova unutar Unije, Provedbena uredba (EU) 2018/2066 o praćenju i izvješćivanju o emisijama stakleničkih plinova u skladu s Direktivom 2003/87/EZ i Provedbena uredba (EU) 2018/2067 o verifikaciji podataka i akreditaciji verifikatora u skladu s Direktivom 2003/87/EZ, omogućava ugovornim stranama da imaju točan i verificiran pregled ukupnih emisija iz energetskih i drugih instalacija, što je temelj za određivanje cijena ugljika.

To je bio važan prvi korak kako bi se osigurala usklađenost sa zahtjevima koji proizlaze iz *Uredbe (EU) 2023/956 Euroskog parlamenta i Vijeća od 10. svibnja 2023. o uspostavi mehanizma za ugljičnu prilagodbu na granicama (CBAM)*. Ova Uredba je dio paketa propisâ *Spremni za 55* (engl. *Fit for 55*), detaljnije opisanom u ranijim izvješćima o radu Državne regulatorne komisije za električnu energiju. Paket *Spremni za 55* definira međucilj u smanjivanju neto emisija stakleničkih plinova u zemljama EU-a za najmanje 55% do 2030. godine, u odnosu na veličine iz 1990. godine.

Značajnu potporu razvoju regije daju mjere koje su definirane u okviru Berlinskog procesa, odnosno inicijative za šest zemalja Zapadnog Balkana (WB6 inicijativa) u koju su uključene Albanija, Bosna i Hercegovina, Crna Gora, Kosovo*, Sjeverna Makedonija i Srbija. Berlinski proces je politička i diplomatska inicijativa za suradnju na visokoj razini pokrenuta 2014. godine s ciljem pružanja potpore reformskim naporima zemalja jugoistoka Europe na njihovom europskom putu.

Dvanaesti Samit Berlinskog procesa održan je u Londonu, 22. listopada 2025. godine. Samit je okupio šefove vlada zemalja Zapadnog Balkana, njihove kolege iz Austrije, Bugarske, Hrvatske, Njemačke i Ujedinjenog Kraljevstva, predstavnike Francuske, Grčke, Italije, Poljske i Slovenije te visoke zvaničnike

institucija EU-a, uz sudjelovanje predstavnika najvažnijih međunarodnih finansijskih institucija i organizacija.

U domenu energije i klime naglašeno je da ekonomski rast mora biti utemeljen na zelenoj transformaciji, ako se želi postići njegova trajnost i otpornost. U tom duhu sudionici su podržali rezultate Drugog ministarskog sastanka o *Zelenoj agendi za Zapadni Balkan*¹⁰ održanog 14. listopada 2025. godine, uključujući Dubrovačku deklaraciju, revidirani Akcijski plan Zelene agende 2025. – 2030., Plan prilagodbe klimatskim promjenama i Regionalni akcijski plan za sprječavanje zagađenja plastikom. Navedeni dokumenti su prepoznati kao ključni za usklađivanje regije s *Europskim zelenim planom* i za jačanje regionalnih npora u izgradnji društava koja su otporna na klimatske promjene, bez zagađenja i učinkovita u korištenju resursa, uz istodobno osiguranje da tranzicija bude pravedna i uključiva za sve.

Sudionici su zaključili da je zelena tranzicija ključni dio integracije u Europsku uniju i ponovili svoju posvećenost punoj provedbi Zelene agende. Složili su se da regionalna ekonomska integracija i zelena tranzicija čine jedinstvenu, koherentnu agendu. Sudionici su također priznali važnost regionalne suradnje i međunarodne potpore u osiguravanju pravedne i jednakopravne energetske tranzicije, te ohrabрили daljnja ulaganja u obnovljive izvore energije, energetska učinkovitost i zelenu infrastrukturu. Lideri su se obvezali da će nastaviti sa žurnom i koordiniranom provedbom ovih inicijativa, osiguravajući da postignuti sporazumi donesu stvarne koristi građanima i poslovnim subjektima širom regije.

Aktivnosti Energetske zajednice u 2025. godini obavljane su pod predsjedateljstvom Ukrajine, a u 2026. godini Kosovo* će predsjedavati ovim aktivnostima.

Državna regulatorna komisija za električnu energiju pripremila je prijevod *acquis-a* Energetske zajednice, pregledno naveden u Prilogu E ovom Izvješću, i objavila ga u okviru svoje internet prezentacije (www.derk.ba).

Bosna i Hercegovina i Energetska zajednica

Aktivnim djelovanjem u Energetskoj zajednici Bosna i Hercegovina potvrđuje svoju opredijeljenost za reformu energetskog sektora, liberalizaciju tržišta energije i usklađivanje svoje politike s članicama Europske unije.

Potpisivanjem *Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju između Europskih zajednica i njihovih država članica, s jedne strane, i Bosne i Hercegovine, s druge strane* (SSP) 16. lipnja 2008. godine država je preuzela obvezu postupnog usklađivanja svog postojećeg i budućeg zakonodavstva i njegovu propisnu primjenu

¹⁰ Sofijska deklaracija o *Zelenoj agendi za Zapadni Balkan* potpisana je 10. studenog 2020. godine, u kontekstu Berlinskog procesa.

i provođenje do kraja prijelaznog razdoblja od šest godina od dana stupanja Sporazuma na snagu. S obzirom da je SSP stupio na snagu 1. lipnja 2015. godine, rok za ispunjavanje te obveze istekao je 1. lipnja 2021. godine.

Evidentno je da u samoj Bosni i Hercegovini, na različitim administrativnim razinama treba učiniti dodatne napore u prijenosu i provedbi pravne stečevine Europske unije i Energetske zajednice. Za realizaciju svih obveza rokovi su već prošli.

Na ovo ukazuju i brojne odluke Ministarskog vijeća Energetske zajednice zbog kršenja koja se odnose na odredbe o prirodnom plinu iz Drugog energetskeg paketa (Slučaj ECS-8/11 S), te na prijenos i provedbu Trećeg energetskeg paketa (ECS-6/16 S), Direktive o smanjenju sadržaja sumpora u tekućim gorivima (ECS-2/13 S), Direktive 2004/35/EZ o odgovornosti za okoliš u pogledu sprječavanja i otklanjanja štete u okolišu (ECS-10/23), kao i na nepoštivanja gornjih granica emisija utvrđenih u Nacionalnom planu za smanjenje emisija (ECS-9/21).

Tajništvo Energetske zajednice je tijekom 2024. godine uputio obrazložene zahtjeve Ministarskom vijeću Energetske zajednice u okviru postupaka koji se odnose na nedostatak prijenosa i provedbe Paketa za integraciju tržišta električne energije (ECS-6/24), Direktive 2009/119/EZ o obvezi održavanja minimalnih zaliha sirove nafte i/ili naftnih derivata (ECS-14/24), Uredbe (EU) 2017/1938 o mjerama zaštite sigurnosti opskrbe plinom (ECS-19/24) i Direktive (EU) 2018/2001 o promociji korištenja energije iz obnovljivih izvora (ECS-14/24), čime je broj otvorenih slučajeva zbog kršenja obveza koje BiH ima prema Ugovoru o uspostavi Energetske zajednice povećan na 13.

U prosincu 2025. godine, Ministarsko vijeće je, postupajući po obrazloženom zahtjevu u Slučaju ECS-6/24, zbog nedostatka prijenosa i provedbe Paketa za integraciju tržišta električne energije (koji čini devet direktiva i uredbi navedenih u prethodnom tekstu), donijelo odluku kojom je Bosna i Hercegovina pozvana da poduzme sve odgovarajuće mjere kako bi ispravila utvrđena kršenja i odmah osigurala poštivanje pravnog okvira Energetske zajednice, o čemu će redovito izvješćivati Tajništvo i Stalnu skupinu na visokoj razini o mjerama poduzetim u 2026. godini. Ako se kršenja ne otklone do 1. srpnja 2026. godine, Tajništvo je pozvano da pokrene postupak u skladu s člankom 92. Ugovora o uspostavi Energetske zajednice, kojim se može utvrditi postojanje ozbiljnog ili upornog kršenja obveza iz ovog Ugovora, te suspendirati određena prava koja proizilaze iz primjene ovog Ugovora, uključujući suspenziju glasačkog prava i isključenje sa sastanaka. Na isti način Ministarsko vijeće je odlučilo i u Slučaju ECS-19/24, koji se odnosi na Uredbu (EU) 2017/1938 o mjerama zaštite sigurnosti opskrbe plinom, koja je izmijenjena Uredbom (EU) 2022/1032 u pogledu skladištenja plina.

Aktivnosti DERK-a u tijelima Energetske zajednice

Rad Državne regulatorne komisije za električnu energiju, iz domena Energetske zajednice, odvijao se uz neophodnu suradnju s Ministarstvom vanjske trgovine i ekonomskih odnosa BiH, zatim kroz potporu i doprinos realizaciji različitih projekata u funkciji razvoja Energetske zajednice i osobito kroz proaktivan odnos u istraživanjima koja su planirale i provodile različite skupine šireg tematskog spektra, a koje okupljaju energetske regulatore iz regije i Europske unije.

Ključne aktivnosti DERK-a u Energetskoj zajednici i dalje su usmjerene na Regulatorni odbor Energetske zajednice (ECRB), uspostavljen 11. prosinca 2006. godine u Ateni. Sve od tada DERK aktivno sudjeluje u njegovom radu, predstavljajući i zastupajući interese Bosne i Hercegovine. Afirmaciji BiH doprinosi predsjedateljstvo Radnom skupinom ECRB-a za problematiku kupaca i maloprodajna tržišta.

Tijekom 2025. godine, u kojoj je održao četiri sastanka, Regulatorni odbor dao je značajan doprinos kreiranju politike Energetske zajednice u domenu regulatornih inicijativa za razvoj tržišta električne energije i plina. Između ostalog, pripremljeni su brojni dokumenti koji sadrže rezultate regulatornog nadzora veleprodajnih i maloprodajnih tržišta električne energije i plina, koja pružaju kvalitetnu bazu znanja za buduća poboljšanja politike i ubrzavanje dekarbonizacije i integracije tržišta.

U protekloj godini ECRB je nastavio zajedničke aktivnosti s Agencijom za suradnju energetskih regulatora (ACER), Vijećem europskih energetskih regulatora (CEER) i Asocijacijom mediteranskih energetskih regulatora (MEDREG).

Regulatorni odbor značajan dio svojih aktivnosti organizira kroz svoje radne skupine (Radna skupina za problematiku kupaca i maloprodajna tržišta, Radna skupina za električnu energiju, Radna skupina za plin i Radna skupina za cjelovitost i transparentnost veleprodajnog tržišta energije – REMIT), djelujući uz potporu Odsjeka Tajništva za ECRB.

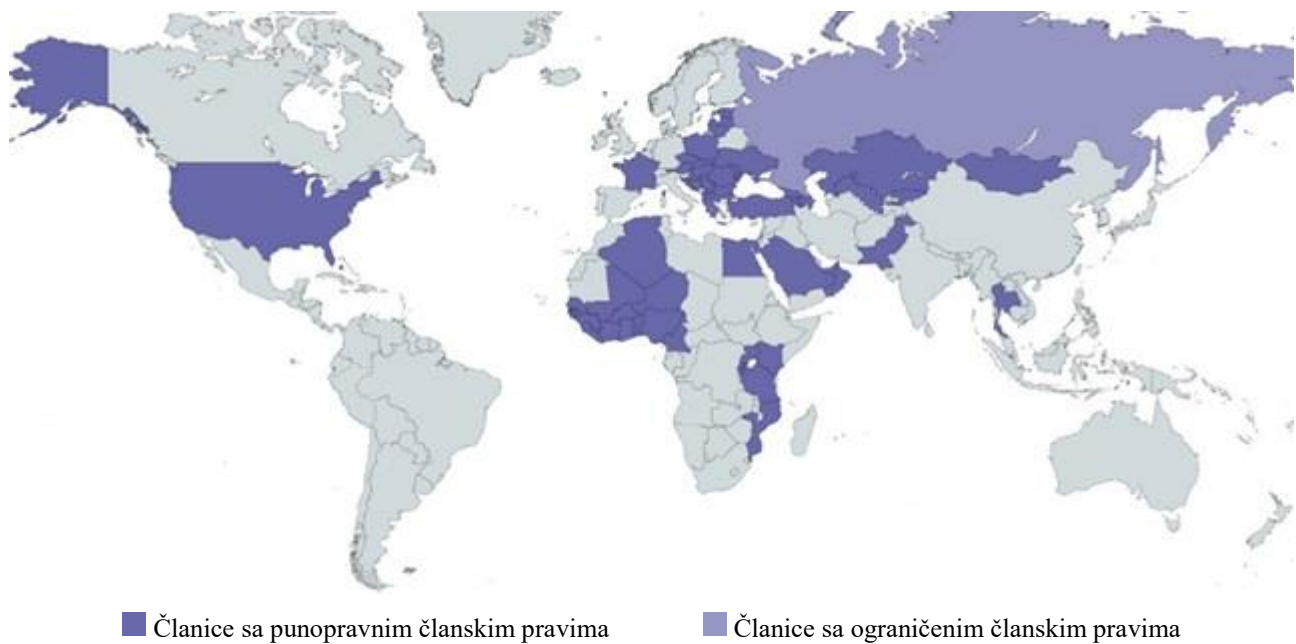
4.2 Regionalna asocijacija energetskih regulatora – ERRA

Regionalna asocijacija energetskih regulatora (ERRA) je organizacija neovisnih regulatornih tijela za energiju iz Europe, Azije, Afrike i Amerike. ERRA ima 36 punopravnih i 12 pridruženih članica, i okuplja regulatore iz 44 države i dvije regionalne regulatorne institucije, s gotovo svih kontinenata – Europe, Azije, Afrike i Amerike (slika 20).

Državna regulatorna komisija za električnu energiju je punopravna članica ERRA-e od 19. svibnja 2004. godine. U svibnju 2010. godine, kao pridružene članice ove organizacije primljene su i entitetske regulatorne komisije iz Bosne i Hercegovine –

Slika 20. Članstvo u ERRA-i

Regulatorna komisija za energiju u Federaciji Bosne i Hercegovine i Regulatorna komisija za energetiku Republike Srpske.

Ciljevi ERRA-e su poboljšanje reguliranja energetske djelatnosti, poticanje razvoja neovisnih i stabilnih regulatora, suradnja između regulatora, razmjena informacija, istraživačkog rada i iskustva između članica, te bolji pristup informacijama o svjetskoj praksi u reguliranju energetske djelatnosti. ERRA promovira i organizira obuke iz oblasti reguliranja energije.

11. prosinca 2025. godine obilježena je 25. godišnjica Regionalne asocijacije energetskih regulatora, na datum kada je 2000. godine u Bukureštu, Rumunjska, usvojen prvi Statut ERRA-e. Tijekom proteklih četvrt vijeka, ERRA je odigrala ključnu ulogu u oblikovanju i unaprjeđenju energetske regulacije u Europi i šire, gradeći snažna partnerstva među rastućom bazom članica i potičući najbolje regulatorne prakse.

Tijekom 2025. godine obrađivane su aktualne teme u sektoru iz domena rada regulatornih tijela, uključujući analizu investicijskih planova za razvoj mreže i poticaje za njihovu provedbu, energetske tranziciju, poticanje grijanja i hlađenja korištenjem obnovljivih izvora, skladištenje energije, elektromobilnost, razvoj tarifnih politika za plinski sektor te zaštitu kupaca.

U skladu sa svojim nadležnostima predstavnici DERK-a aktivno sudjeluju u radu Generalne skupštine ERRA-e, Odbora za tržišta električne energije i ekonomsko reguliranje, Odbora za energetske tranziciju i Odbora za zaštitu kupaca. Pružanjem relevantnih informacija o energetske sektoru BiH i regulatornoj praksi, DERK ispunjava svoju ulogu, u skladu s članstvom u ERRA-i.

4.3 Asocijacija mediteranskih energetske regulatora – MEDREG

Asocijacija mediteranskih energetske regulatora (MEDREG) osnovana je 2007. godine radi promoviranja suradnje energetske regulatora iz zemalja na sjevernoj, južnoj i istočnoj obali Mediteranskog bazena. MEDREG okuplja regulatorna tijela iz Albanije, Alžira, Bosne i Hercegovine, Crne Gore, Egipta, Francuske, Grčke, Hrvatske, Italije, Izraela, Jordana, Cipra, Libanona, Libije, Malte, Maroka, Palestine, Portugala, Slovenije, Sjeverne Makedonije, Španjolske, Tunisa i Turske (slika 21).

Glavni cilj Asocijacije je promocija jasnih, stabilnih i usklađenih pravnih i regulatornih okvira radi omogućavanja investicija u energetske infrastrukturu i potpore integraciji tržišta. MEDREG promovira stalnu razmjenu znanja, iskustva i stručnosti, prikupljanje podataka kroz sveobuhvatne studije, izvješća s preporukama, te specijalizirane obuke u sferi energetske regulacije. Asocijacija je posvećena zaštiti kupaca, fokusirajući se na pristup informacijama i podizanje svijesti o promjenama u sektoru.

Organizacijska struktura MEDREG-a obuhvata Generalnu skupštinu, Tajništvo sa sjedištem u Milanu i radne skupine za: institucionalna pitanja, električnu energiju, plin, problematiku kupaca te okoliš, obnovljive izvore energije i energetske učinkovitost.

Predstavnici DERK-a afirmaciji BiH u MEDREG-u doprinose kroz izravno sudjelovanje u radu Generalne skupštine i dopredsjedateljstvom Radnom skupinom za problematiku kupaca, te dostavljanjem potrebnih informacija u pripremi različitih dokumenata.

U 2025. godini aktivnosti MEDREG-a su bile fokusirane na poboljšanje učinkovitosti elektroenergetskih sustava kroz mehanizme

Slika 21. Geografski obuhvat MEDREG-a

adekvatnosti, dinamično određivanje cijena energije, trgovinu 'zelene' električne energije, tehničke i netehničke gubitke u energetske mrežama, regulatorni okvir za korištenje vodika, razvoj skladištenja energije i zaštitu ranjivih kategorija kupaca.

4.4 Balkanska energetska škola – BES

Na inicijativu Regulatornog tijela Italije za energiju, mreže i okoliš (ARERA), regulatorna tijela Albanije, Bosne i Hercegovine, Crne Gore, Italije i Sjeverne Makedonije su 16. prosinca 2022. godine osnovala *Balkansku energetske školu* (BES). U proteklom razdoblju punopravne članice BES-a postale su i regulatorne komisije Grčke i Kosova*, a regulatorno tijelo Srbije ima status promatrača. Balkanska energetska škola, čije je sjedište u Milanu, Italija, promovira usklađivanje regulatornog okvira na regionalnoj razini s ciljem pružanja potpore razvoju energetske tržišta na području Balkana i njegovoj učinkovitoj integraciji na razini Europske unije. Fokus aktivnosti BES-a je razvoj elektroenergetskih i plinskih mreža, integracija obnovljivih izvora energije, spajanje tržišta i ostale relevantne aktivnosti u okviru energetske tranzicije, kroz intenzivno jačanje kapaciteta i razmjenu znanja i iskustva. Balkanska energetska škola proizašla je iz uspješnog iskustva *Programa razmjene znanja* (KEP) odnosno *Potpore jačanju energetske regulatornih tijela na Zapadnom Balkanu* koji je u okviru programa financiranog od Srednjoeuropske inicijative (CEI) promovirala i koordinirala ARERA.

Tijekom 2025. godine održana su dva sastanka Generalne skupštine Balkanske energetske škole i uspješno organizirano pet edukativnih radionica o aktualnim energetske temama u regiji.

4.5 Vijeće europskih energetske regulatora – CEER

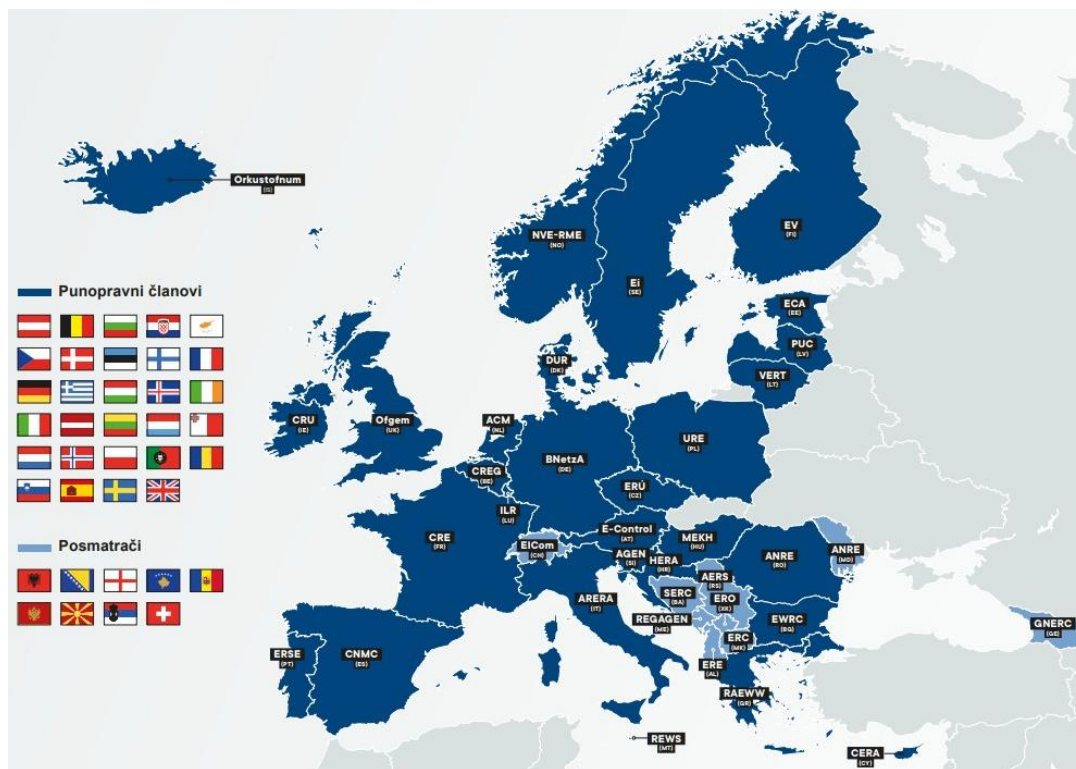
Vijeće europskih energetske regulatora (CEER) je neprofitna asocijacija neovisnih, zakonom propisanih tijela odgovornih za reguliranje energije na državnoj razini. Vijeće okuplja 38 nacionalnih regulatornih tijela (29 punopravnih članova i devet promatrača) iz država članica Europske unije, Europske slobodne trgovinske zone (EFTA) i zemalja u procesu pridruživanja Europskoj uniji (slika 22).

Glavni cilj CEER-a je da podrži kreiranje jedinstvenog, konkurentnog, učinkovitog i održivog tržišta za plin i električnu energiju u Europi. Vijeće europskih energetske regulatora djeluje kao platforma za suradnju, razmjenu informacija i pomoć između europskih nacionalnih regulatornih tijela u oblasti energije.

Državna regulatorna komisija za električnu energiju status promatrača u CEER-u ima od 1. siječnja 2017. godine. U tom svojstvu predstavnici DERK-a sudjeluju u radu Generalne skupštine i radnih skupina CEER-a.

Slika 22. Članstvo u CEER-u

DERK ima pristup CEER-ovoj afirmiranoj regulatornoj mreži i instrumentima suradnje, uz mogućnost detaljnog razumijevanja energetske politike i praksi Europske unije. U tom pogledu, sudjelovanje u radu Vijeća europskih energetskih regulatora je korisno i na putu Bosne i Hercegovine ka članstvu u Europskoj uniji i ispunjavanju obveza koje ono povlači u smislu provedbe *acquis-a* u oblasti energije.

Veliki dio aktivnosti CEER-a u 2025. godini bio je posvećen funkcionalnim maloprodajnim tržištima te zaštiti kupaca, uz njihovo jačanje radi aktivnog sudjelovanja na tržištu i razvoju regulative.

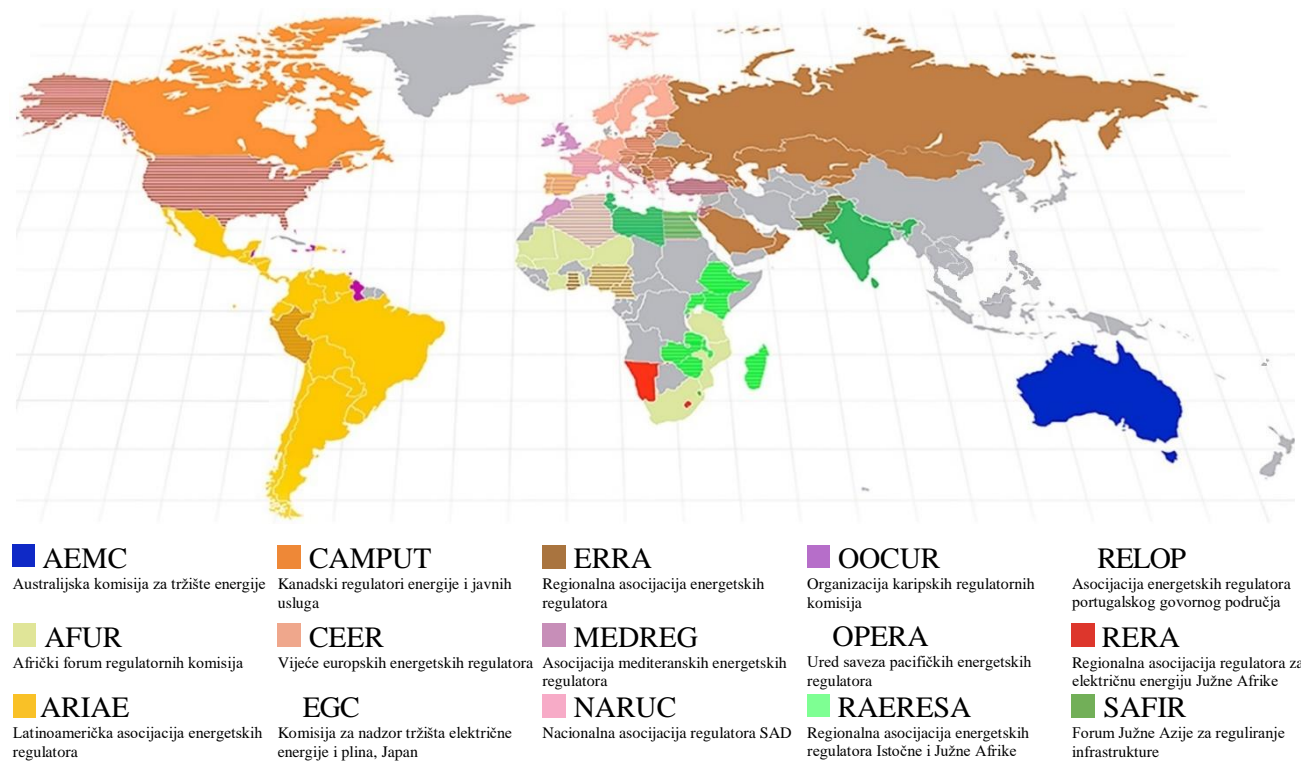
4.6 Međunarodna konfederacija energetskih regulatora – ICER

Osnovana u listopadu 2009. godine, Međunarodna konfederacija energetskih regulatora (ICER) predstavlja dobrovoljni okvir za suradnju na svjetskoj razini. Cilj ICER-a je da poboljša informiranost javnosti i kreatora političkih odluka, kao i razumijevanje reguliranja energije i njegove uloge u rješavanju širokog spektra socio-ekonomskih, okolišnih i tržišnih pitanja. Preko 270 regulatornih tijela, putem 15 regionalnih regulatornih asocijacija ostvaruju članstvo u ICER-u (slika 23).

DERK aktivno sudjeluje i prati rad ICER-a putem ERA-e, MEDREG-a i CEER-a, te pruža potporu djelovanju ICER-a na razne načine, uključujući razmjenu znanja i dostavu potrebnih

Slika 23. Članice ICER-a

informacija, čime se omogućava uvid i razmjena praksi u područjima od interesa za rad regulatora.

ICER promovira osnaživanje uloge žena u oblasti energije kroz ujednačavanje rodne perspektive u svim aktivnostima, što je nastavak aktivnosti započetih listopada 2013. godine u okviru inicijative ICER-a pod nazivom *Žene u oblasti energije*. Iste godine pokrenuto je izdavanje Kronike ICER-a, kao sredstva za daljnju razmjenu regulatornih znanja i istraživanja.

Aktivnosti ICER-a usmjerene su na nekoliko ključnih područja, u skladu s temama koje definira *Svjetski energetski regulatorni forum*, koji se održava svake tri godine. Osmi Svjetski energetski regulatorni forum održan je u Limi, Peru, od 22. do 25. kolovoza 2023. godine. Glavna tema ovog Foruma odnosila se na izazove energetske transformacije, uz fokus na konkurenciju, institucionalnost, univerzalni pristup energiji i energetske tranziciju.

Deveti Svjetski energetski regulatorni forum bit će održan u Tbilisiju, Gruzija, od 21. do 24. rujna 2026. godine. Tom prilikom, ključni akteri globalnog energetskog sektora, uključujući regulatore, kreatora politika, lidere iz industrije i akademsku zajednicu, razmijenit će mišljenja o strateškim regulatornim okvirima i najboljim praksama. Fokus događaja bit će na aktualnim pitanjima energetskih tržišta, održivosti i regulatorne suradnje.

WFER IX

5. REVIZIJSKO IZVJEŠĆE

Državna regulatorna komisija za električnu energiju se financira iz vlastitih prihoda određenih *Zakonom o prijenosu, regulatoru i operatoru sustava električne energije u Bosni i Hercegovini*. Osnovni prihod u 2025. godini je bila regulatorna naknada koju su plaćali vlasnici licenci za prijenos električne energije, aktivnosti neovisnog operatora sustava, međunarodnu trgovinu, opskrbu kupaca, te distribuciju električne energije u Brčko Distriktu BiH. Regulatorna naknada se određuje tako da pokrije troškove DERK-a, a za procijenjeni višak prihoda nad rashodima se smanjuju obveze za plaćanje regulatorne naknade u narednom razdoblju. *Odluku o utvrđivanju regulatorne naknade za 2025. godinu* DERK je donio 10. rujna 2024. godine, čime je vlasnicima licenci omogućeno blagovremeno planiranje financijskih obveza.

Osim brige za realizaciju pomenutih vlastitih prihoda, financijsko poslovanje DERK-a pokriva i sljedeće aktivnosti:

- nastanak i podmirenje financijskih obveza za potrebe definirane u odobrenom financijskom planu,
- kratkoročno planiranje i upravljanje novčanim tokovima,
- redovito praćenje realizacije financijskog plana za tekuću godinu,
- analiza i procjena budućih novčanih tokova u svrhu pripreme novog financijskog plana,
- priprema financijskog plana za narednu godinu,
- praćenje i razvoj financijskog upravljanja i interne kontrole,
- unutarnje financijsko izvješćivanje kao osnova za donošenje odgovarajućih poslovnih odluka i
- financijsko izvješćivanje prema vanjskim tijelima, ovlaštenim institucijama i javnosti.

Financijska izvješća u kojim su iskazani rezultati poslovanja na kraju poslovne godine su konačan rezultat svih navedenih aktivnosti i donesenih odluka. U cilju neovisne i nepristrasne provjere iskazanih rezultata poslovanja, kao i usklađenosti tih postupaka s važećim propisima, DERK svake godine provodi eksternu reviziju svojih financijskih izvješća.

U prvom kvartalu 2025. godine reviziju financijskih izvješća DERK-a za prethodnu godinu vršilo je Društvo za reviziju, računovodstvo i konzalting Revik d.o.o., Sarajevo, član mreže neovisnih kompanija koje se bave profesionalnim uslugama revizije, računovodstva i poslovnog savjetovanja *HLB International*.

Obavljajući reviziju u skladu s Međunarodnim revizijskim standardima, revizori su prikupili dokaze o transakcijama i drugim podacima objavljenim u financijskim izvješćima kako bi se u razumnoj mjeri uvjerali da financijska izvješća ne sadrže

“Prema našem mišljenju, priložena godišnja financijska izvješća istinito i fer prikazuju financijski položaj DERK-a na dan 31. prosinca 2024. godine, njegovu financijsku uspješnost i novčane tokove za tada završenu godinu u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji Federacije BiH i Međunarodnim standardima financijskog izvješćivanja (MSFI-ima).”

*Revik d.o.o., Sarajevo,
17. ožujka 2025.*

Revik d.o.o. Sarajevo

Member of **HLB** International

materijalno značajne pogreške. Osim utvrđivanja realnosti finansijskih izvješća u cjelini, revizija podrazumijeva i ocjenu primijenjenih računovodstvenih politika i značajnih procjena izvršenih od strane rukovodstva DERK-a.

Na temelju pribavljenih dokaza neovisni revizor je pozitivno ocijenio finansijska izvješća DERK-a za 2024. godinu, izražavajući mišljenje da prezentacija finansijskih izvješća, priznavanje i mjerenje transakcija i poslovnih događaja, objektivno i istinito prikazuje stanje sredstava, obveza, kapitala i finansijskog rezultata poslovanja.

Navedenim mišljenjem je zadržana najviša revizijska ocjena usklađenosti finansijskih izvješća s međunarodno važećim standardima i zakonskim propisima, koju je DERK od svog osnivanja dobijao od eksternih revizora, među kojim su i ocjene Ureda za reviziju institucija Bosne i Hercegovine.

Provođenjem eksterne revizije DERK osigurava i neovisno i pouzdano izvješće o korištenju imovine, te upravljanju prihodima i rashodima. Vodeći se opredjeljenjem i načelima objektivnosti i javnosti u radu, a u cilju pružanja informacija o svom finansijskom položaju i rezultatima poslovanja, Državna regulatorna komisija svake godine objavljuje revizijsko izvješće. Revidirana finansijska izvješća za 2024. godinu su, pored objave u zakonom propisanom registru i “Službenom glasniku BiH” broj 28/25, objavljena i u okviru internet prezentacije DERK-a.

DERK je funkciju interne revizije uspostavio potpisivanjem Sporazuma o vršenju interne revizije s Jedinicom za internu reviziju Ministarstva vanjske trgovine i ekonomskih odnosa BiH (JIR). U svrhu pripreme Strateškog plana rada interne revizije za razdoblje 2025. – 2027. godina i Godišnjeg plana rada interne revizije za 2025. godinu, JIR-u je pravovremeno dostavljen ažurirani registar rizika. U skladu s procjenom rizika, nadležna Jedinica za internu reviziju tijekom 2025. godine nije planirala niti provodila postupak interne revizije u DERK-u.

U skladu s odredbama *Zakona o prijenosu, regulatoru i operatoru sustava električne energije u Bosni i Hercegovini*, DERK je usvojio Finansijski plan za 2026. godinu, koji je objavljen u “Službenom glasniku BiH” broj 56/25 i dostavljen Parlamentarnoj skupštini Bosne i Hercegovine. Na temelju usvojenog plana, 17. rujna 2025. godine je donesena *Odluka o utvrđivanju regulatorne naknade* kako bi vlasnici licenci mogli pravovremeno planirati svoje aktivnosti u 2026. godini.

6. OSNOVNI PRAVCI AKTIVNOSTI U 2026. GODINI

Državna regulatorna komisija za električnu energiju nastaviti će svoje aktivnosti na osiguranju uvjeta za slobodnu trgovinu i kontinuiranu opskrbu električnom energijom po unaprijed definiranom standardu kvalitete za dobrobit građana Bosne i Hercegovine, uz poštovanje međunarodnih sporazuma, domaćih zakona, odgovarajućih europskih uredbi i direktiva, kao i drugih pravila o unutarnjem tržištu električne energije.

DERK će i u 2026. godini zadržati kontinuitet suradnje s Parlamentarnom skupštinom Bosne i Hercegovine (PS BiH), a posebno sa Zajedničkim povjerenstvom za ekonomske reforme i razvoj PS BiH, Povjerenstvom za promet i komunikacije Zastupničkog doma PS BiH i Povjerenstvom za vanjsku i trgovinsku politiku, carine, promet i komunikacije Doma naroda PS BiH. Također, primarni interes će ostati razmjena informacija i usklađivanje ključnih regulatornih aktivnosti s Ministarstvom vanjske trgovine i ekonomskih odnosa BiH, nadležnim za kreiranje politike u skladu sa *Zakonom o prijenosu, regulatoru i operatoru sustava električne energije u Bosni i Hercegovini*.

Svi do sada primjenjivani modaliteti uzajamnog praćenja i usklađivanja djelovanja koristit će se i u 2026. godini u odnosima s Regulatornom komisijom za energiju u Federaciji Bosne i Hercegovine i Regulatornom komisijom za energetiku Republike Srpske, kao i s drugim regulatornim tijelima uspostavljenim na državnoj razini, prije svega s Konkurencijskim vijećem BiH.

Kako bi zadovoljio potrebe različitih razina odlučivanja za kvalitetnim i pouzdanim statističkim podacima u području energije, DERK će ostati referentan izvor i aktivan generator ovih podataka. U tom cilju, DERK će pratiti razvoj pravila Europske unije i poštovati agendu Energetske zajednice, uz nastavak suradnje s Agencijom za statistiku Bosne i Hercegovine.

DERK će pratiti aktivnosti i trendove u potpunom energetskom sektoru i neposredno se uključivati u sve relevantne događaje.

Kroz svoje djelovanje DERK će biti usmjeren na:

- donošenje tarifa u okviru svojih nadležnosti,
- izdavanje, izmjenu, suspenziju i ukidanje licenci,
- regulatorni nadzor licenciranih subjekata,
- kreiranje novih regulatornih pravila, te analizu ranije donesenih regulatornih pravila i postojeće prakse, uz pregled i reviziju akata DERK-a,
- praćenje nabave pomoćnih usluga i pružanja sustavne usluge i uravnoteženja elektroenergetskog sustava BiH te, po potrebi, nastavak razvoja modela ovih usluga,
- povećanje stupnja integracije tržišta električne energije,

- doprinos uređenju i funkcioniranju veleprodajnog tržišta, uključujući uspostavljanje institucionalnog okvira za organizirano tržište dan unaprijed i unutardnevno tržište,
- doprinos uređenju i funkcioniranju potpuno otvorenog maloprodajnog tržišta u BiH,
- razvoj pravila kojima se regulira priključenje korisnika na prijenosni sustav,
- jačanje kapaciteta za ispunjavanje međunarodnih obveza u vezi s regulatornim izvješćivanjem,
- odobravanje i nadzor provođenja pravila koja pripremaju Neovisni operator sustava u Bosni i Hercegovini, Elektroprijenos Bosne i Hercegovine i Komunalno Brčko,
- odobravanje *Indikativnog plana razvoja proizvodnje za razdoblje 2026. – 2035. godina, Dugoročnog plana razvoja prijenosne mreže* za naredno desetogodišnje razdoblje, kao i *Plana investicija Elektroprijenosa BiH*,
- praćenje primjene Mehanizma naplate između operatora prijenosnog sustava (ITC mehanizam) i rada Ureda za koordinirane aukcije u jugoistočnoj Europi (SEE CAO),
- regulatorno djelovanje u vezi pravila i smjernica za rad mrežâ i Uredbe o cjelovitosti i transparentnosti veleprodajnog tržišta energije,
- regulatorno djelovanje u razvoju kibersigurnosti u elektroenergetskom sektoru BiH,
- informiranje reguliranih subjekata i javnosti o regulatornoj praksi i
- obavljanje poslova koji mu budu povjereni u nadležnost, posebno imajući u vidu sadržaj *Prijedloga zakona o regulatoru, prijenosu i tržištu električne energije u Bosni i Hercegovini*, koji je u vrijeme izrade ovog Izvješća u postupku donošenja u Parlamentarnoj skupštini Bosne i Hercegovine.

U provođenju svojih aktivnosti DERK će, u granicama ovlaštenja koja su mu zakonom povjerena, voditi računa o zaštiti kupaca i dati svoj doprinos u iznalaženju najbolje primjenjivih rješenja.

S obzirom na činjenicu da je Bosna i Hercegovina, temeljem Ugovora o uspostavi Energetske zajednice, obvezna u svoje zakonodavstvo prenijeti i u praksi provesti propise Europske unije o internom energetskom tržištu (*Treći energetski paket*), DERK će u okvirima svojih kompetencija i optimalnom koordinacijom s drugim ključnim subjektima dati svoj doprinos razvoju pravnog okvira.

Na isti način Državna regulatorna komisija za električnu energiju će djelovati i povodom proširenja *acquis-a*, odnosno pravnog okvira Energetske zajednice, koji od 15. prosinca 2022. godine

uključuje i cijeli paket energetske propisa Europske unije za očuvanje konkurentnosti u tranziciji prema čistoj energiji (*Čista energija za sve Europljane*), kao i sva pravila za rad mreža, čime je, uz potrebna prilagođenja i donošenje *Procesnog akta o regionalnoj integraciji tržišta*, u Energetskoj zajednici kompletno *Paket za integraciju tržišta električne energije* (EIP).

U interesu svih ključnih subjekata je provedba energetske tranzicije i reforme elektroenergetskog sektora u Bosni i Hercegovini, harmonizacija podzakonskih propisa i učinkovita koordinacija među tijelima koja sudjeluju u njihovoj pripremi i izradi. Cilj je kreiranje jasnog i pouzdanog zakonodavnog okvira zasnovanog na direktivama i uredbama Europske unije o unutarnjem tržištu električne energije.

U tom smislu, DERK planira nastavak aktivnog sudjelovanja u razvoju zakonodavnog okvira u oblasti električne energije u Bosni i Hercegovini u skladu s pravnom stečevinom EU-a, kao i u provedbi i primjeni novog zakona po njegovom donošenju, te u otklanjanju nedostataka u elektroenergetskom sektoru koji su navedeni u izvješćima Europske komisije o BiH.

Državna regulatorna komisija će, u skladu sa svojim nadležnostima, dati doprinos realizaciji *Reformske agende Bosne i Hercegovine* (Program reformi Bosne i Hercegovine¹¹), kao i preporuka sa sastanaka Odbora za stabilizaciju i pridruživanje Bosne i Hercegovine Europskoj uniji i Pododbora za transport, energiju, okoliš i regionalni razvoj. Na isti način, DERK će dati potporu u izradi i, po njegovom usvajanju, provedbi *Integriranog nacionalnog energetskog i klimatskog plana Bosne i Hercegovine*.

DERK će participirati u potpori i provedbi regionalnih prioriteta i projekata Energetske zajednice, ali i prioriteta koji su u okviru Energetske zajednice identificirani za elektroenergetski sektor BiH, i navode se u Zaključcima Ministarskog vijeća i *Izvješću o provedbi *acquis-a* prema Ugovoru o uspostavi Energetske zajednice*. DERK će dati svoj puni doprinos u realizaciji mjera u sektoru energije koje su dogovorene u okviru Berlinskog procesa.

U 2026. godini nastavlja se višegodišnji projekt Vlade SAD – Asistencija energetskom sektoru (EPA), koji je pokrenut 1. listopada 2024. godine. DERK će pratiti njegove aktivnosti i sudjelovati u realizaciji pojedinih komponenti koje su u funkciji rada regulatora.

DERK će nastaviti suradnju s Njemačkim društvom za međunarodnu suradnju (njem. *Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit – GIZ*) i aktivno sudjelovati u projektu *Akcija*

¹¹ Dokument je usvojilo Vijeće ministara BiH 30. rujna 2025. godine radi dobijanja financijske potpore u okviru *Instrumenta za reforme i rast Zapadnog Balkana*. Europska komisija je 28. studenog 2025. godine donijela Odluku kojom je odobren Program reformi BiH i objavila je 3. prosinca 2025. godine.

zajednice za energetska tranziciju u Bosni i Hercegovini, pokrenutom u lipnju 2023. godine, kao i u drugoj fazi regionalnog projekta Zelena agenda: Dekarbonizacija sektora električne energije na Zapadnom Balkanu.

U središtu pozornosti bit će i aktivnosti međunarodnih tijela koje se odnose na reguliranje tržišta električne energije, prije svega onih u čijem radu DERK sudjeluje:

- ECRB – Regulatorni odbor Energetske zajednice,
- ERRA – Regionalna asocijacija energetskih regulatora,
- MEDREG – Asocijacija mediteranskih energetskih regulatora,
- BES – Balkanska energetska škola,
- CEER – Vijeće europskih energetskih regulatora,
- ICER – Međunarodna konfederacija energetskih regulatora.

Državna regulatorna komisija će nastaviti praćenje rada Agencije za suradnju energetskih regulatora (ACER), i ovisno od razvoja pravnog okvira u Bosni i Hercegovini, razmotriti mogućnosti za izravno sudjelovanje u radu ovog tijela.

DERK će u narednom razdoblju vršiti analizu sadržaja i aktivnosti koje proizlaze iz novih propisa koje pripremaju institucije Europske unije. Ovo uključuje *Paket mjera za europske mreže* (engl. *European Grids Package*), koji je Europska komisija predložila 10. prosinca 2025. godine, kako bi energetska sustava bio potpuno uzajamno povezan, omogućavajući slobodan i siguran protok čiste i pristupačne domaće energije, kao i *Energetski paket za građane* (engl. *Citizens Energy Package*), koji Europska komisija planira predložiti u prvom kvartalu 2026. godine radi zaštite i jačanja položaja potrošača u pravednoj tranziciji.

Ovakav pristup uvažava činjenicu da sve nove uredbe i direktive EU-a iz sektora energije postaju obvezujuće i za Bosnu i Hercegovinu putem mehanizama koji su razvijeni prema Sporazumu o stabilizaciji i pridruživanju i Ugovoru o uspostavi Energetske zajednice.

PRILOG A: Osnovni podatci o elektroenergetskom sustavu Bosne i Hercegovine

(korišteni podatci NOS-a BiH, Elektroprijenosa BiH i elektroprivreda u BiH)

Osnovni podatci o instaliranoj snazi proizvodnih objekata

Ukupna instalirana snaga proizvodnih objekata u Bosni i Hercegovini iznosi 5.547,42 MW, od čega u većim hidroelektranama 2.128,02 MW, u termoelektranama 1.965 MW, u većim vjetroelektranama 272,4 MW, a u većim fotonaponskim (solarnim) elektranama 305,59 MW. Instalirana snaga malih hidroelektrana je 171,27 MW, malih solarnih elektrana 608,80 MW, elektrana na bioplin i biomasu 3,39 MW, malih vjetroelektrana 0,10 MW, dok je 92,85 MW instalirano u industrijskim elektranama.

Veći proizvodni objekti

Hidroelektrane	Snaga agregata (MW)	Ukupna instalirana snaga (MW)
Bočac	2×55	110
Čapljina	2×210	420
Dub	2×4,7	9,4
Dubrovnik (BiH+Hr.)	126+108	234
Grabovica	2×57	114
Jablanica	6×30	180
Jajce I	2×30	60
Jajce II	3×10	30
Mostar	3×24	72
Mostarsko blato	2×30	60
Peć-Mlini	2×15,3	30,6
Rama	80+90	170
Salakovac	3×70	210
Trebinje I	2×54+63	171
Trebinje II	8	8
Ulog	2×17,56	35,12
Ustiprača	2×3,45	6,9
Višegrad	3×105	315

Vjetroelektrane	Snaga agregata (MW)	Ukupna instalirana snaga (MW)
Ivan Sedlo	5×5	25
Ivovik	20×4,2	84
Jelovača	18×2	36
Mesihovina	22×2,3	50,6
Oštrc	6×4,8	28,8
Podveležje	15×3,2	48

Fotonaponske elektrane	Instalirana snaga (MW)	
Bileća	55	
Brotnjo 1 i 2	9,98	
Deling Invest	29,75	
Eco-Wat (I+II+III)	57+35,47+12	104,47
Petnjik	29,9	
Plavo sunce 55 – 59	20	
Plavo sunce 2, 3, 52 – 54	20	
Polog	7,99	
Zvizdan	28,5	

Termoelektrane	Instalirana snaga (MW)	Raspoloživa snaga (MW)
GACKO	300	276
KAKANJ	450	398
<i>Kakanj G5</i>	110	100
<i>Kakanj G6</i>	110	90
<i>Kakanj G7</i>	230	208
STANARI	300	283
TUZLA	615	550
<i>Tuzla G4</i>	200	182
<i>Tuzla G5</i>	200	180
<i>Tuzla G6</i>	215	188
UGLJEVIK	300	279

Osnovni podatci o prijenosnom sustavu

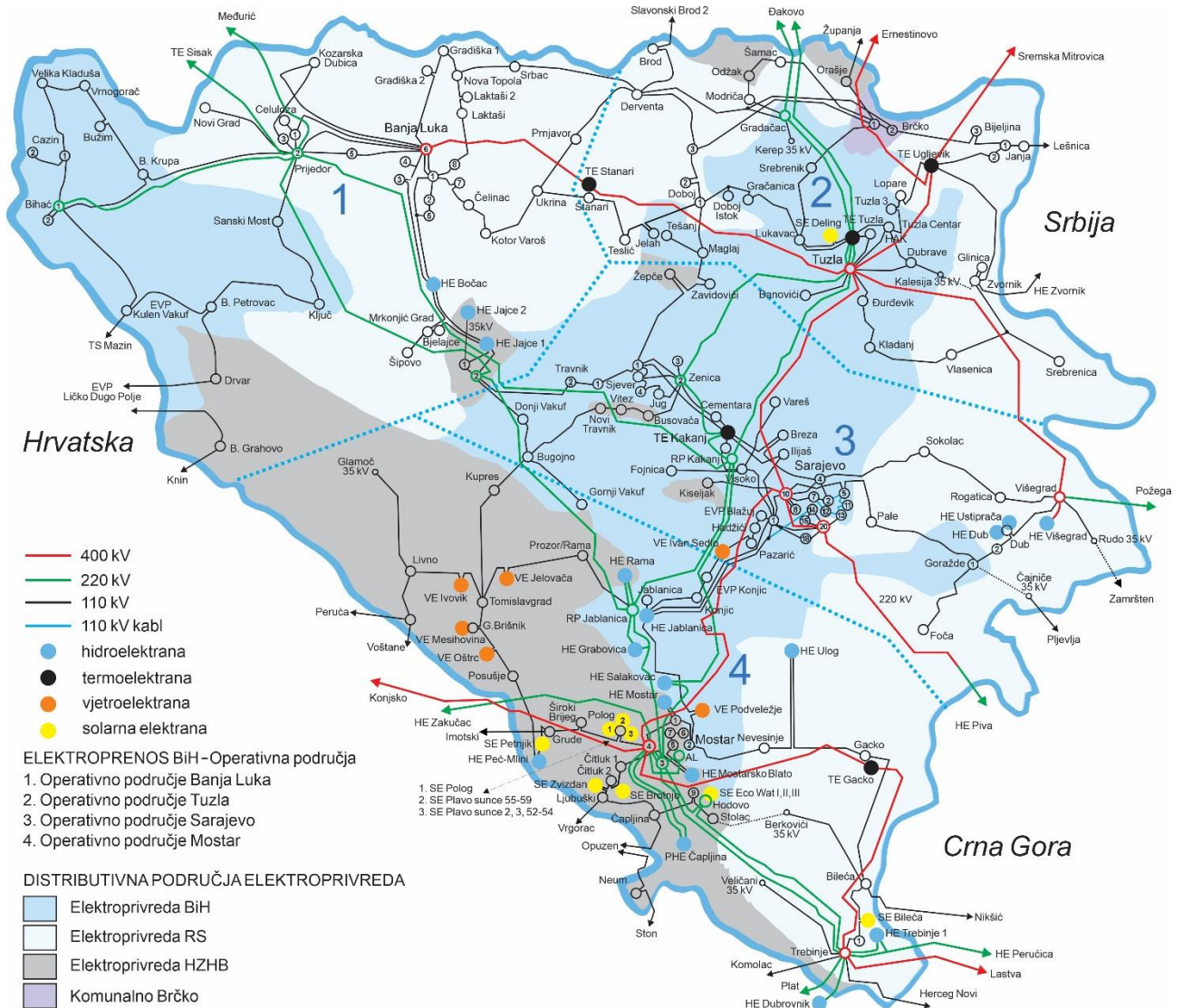
<i>dalekovodi</i>	
Nazivni napon dalekovoda	Duljina (km)
400 kV	865,97
220 kV	1.526,23
110 kV	4.093,95
110 kV – kabelski vod	34,68

<i>interkonekcije</i>	
Nazivni napon dalekovoda	Broj interkonektora
400 kV	4
220 kV	10
110 kV	23
<i>Ukupno</i>	<i>37</i>

<i>trafostanice</i>		
Vrsta trafostanice	Broj trafostanica	Instalirana snaga (MVA)
TS 400/x kV	10	6.130,5
TS 220/x kV	8	1.423,0
TS 110/x kV	137	5.889,0

<i>transformatori</i>		
Prijenosni odnos transformatora	Broj transformatora	Instalirana snaga (MVA)
TR 400/x kV	14	4.900,0
TR 220/x kV	14	2.100,0
TR 110/x kV	260	6.431,0

**PRILOG B: Karta elektroenergetskog sustava Bosne i Hercegovine
s operativnim područjima Elektroprijenosa BiH i
distribucijskim područjima elektroprivreda
(31. prosinca 2025. godine)**

PRILOG C: Bilančne veličine elektroenergetskog sektora Bosne i Hercegovine

(GWh)

2025. godina	EP BiH	ERS	EP HZHB	Komunalno Brčko	Ostali subjekti	BiH
Proizvodnja hidroelektrana	1.121,23	1.846,03	1.362,81		102,52	4.432,59
Proizvodnja termoelektrana	3.510,89	2.440,76			1.982,27	7.933,92
Proizvodnja većih solarnih i vjetroelektrana	118,79		151,17		852,64	1.122,60
Proizvodnja malih i industrijskih elektrana	57,70	48,64			944,73	1.051,07
Proizvodnja	4.808,61	4.335,43	1.513,98		3.882,16	14.540,18
Distribucijska potrošnja	5.370,80	4.035,04	1.558,50	287,82		11.252,16
Prijenosni gubici						350,02
Veliki kupci	481,26	149,51	19,36			650,13
Vlastita potrošnja elektrana i crpljenje	1,87	15,32	52,32		8,58	78,09
Potrošnja	5.853,93	4.199,87	1.630,18	287,82	8,58	12.330,40
2024. godina	EP BiH	ERS	EP HZHB	Komunalno Brčko	Ostali subjekti	BiH
Proizvodnja hidroelektrana	1.198,43	2.028,50	1.448,89		56,12	4.731,94
Proizvodnja termoelektrana	3.954,04	2.603,22			1.926,20	8.483,46
Proizvodnja većih solarnih i vjetroelektrana	105,60		138,57		357,39	601,56
Proizvodnja malih i industrijskih elektrana	59,59	37,61			639,43	736,63
Proizvodnja	5.317,66	4.669,33	1.587,46		2.979,14	14.553,59
Distribucijska potrošnja	5.206,13	3.911,86	1.496,67	288,18		10.902,84
Prijenosni gubici						328,46
Veliki kupci	506,29	338,41	15,34			860,04
Vlastita potrošnja elektrana i crpljenje	1,01	16,20	13,66		9,21	40,08
Potrošnja	5.713,43	4.266,47	1.525,67	288,18	9,21	12.131,42
2023. godina	EP BiH	ERS	EP HZHB	Komunalno Brčko	Ostali subjekti	BiH
Proizvodnja hidroelektrana	1.565,65	2.693,75	1.931,30		93,14	6.283,84
Proizvodnja termoelektrana	3.593,97	2.823,91			1.987,36	8.405,24
Proizvodnja većih solarnih i vjetroelektrana	100,21		151,12		119,20	370,53
Proizvodnja malih i industrijskih elektrana	73,63	67,96			620,50	762,09
Proizvodnja	5.333,46	5.585,62	2.082,42		2.820,20	15.821,70
Distribucijska potrošnja	5.024,59	3.805,03	1.440,27	277,84		10.547,73
Prijenosni gubici						334,02
Veliki kupci	503,82	188,83	24,97			717,62
Vlastita potrošnja elektrana i crpljenje	0,34	13,42	15,01		6,49	35,26
Potrošnja	5.528,75	4.007,28	1.480,25	277,84	6,49	11.634,63
2022. godina	EP BiH	ERS	EP HZHB	Komunalno Brčko	Ostali subjekti	BiH
Proizvodnja hidroelektrana	1.125,62	1.978,29	1.296,81		57,83	4.458,55
Proizvodnja termoelektrana	4.544,09	2.957,13			2.128,21	9.629,43
Proizvodnja većih vjetroelektrana	121,16		154,64		114,59	390,39
Proizvodnja malih i industrijskih elektrana	58,33	40,53			458,73	557,59
Proizvodnja	5.849,20	4.975,95	1.451,45		2.759,36	15.035,96
Distribucijska potrošnja	4.911,88	3.917,49	1.431,65	284,85		10.545,87
Prijenosni gubici						333,03
Veliki kupci	511,51	573,76	38,97			1.124,24
Vlastita potrošnja elektrana i crpljenje		14,68	35,03		4,79	54,50
Potrošnja	5.423,39	4.505,93	1.505,65	284,85	4,79	12.057,64
2021. godina	EP BiH	ERS	EP HZHB	Komunalno Brčko	Ostali subjekti	BiH
Proizvodnja hidroelektrana	1.665,49	2.487,46	2.082,77		78,27	6.313,99
Proizvodnja termoelektrana	4.840,82	3.107,68			1.872,48	9.820,98
Proizvodnja većih vjetroelektrana	107,17		162,99		111,65	381,81
Proizvodnja malih i industrijskih elektrana	63,59	58,89			416,17	538,66
Proizvodnja	6.677,06	5.654,04	2.245,76		2.478,58	17.055,44
Distribucijska potrošnja	4.861,66	3.896,14	1.424,27	285,65		10.467,72
Prijenosni gubici						369,20
Veliki kupci	549,67	422,94	12,95		184,32	1.169,88
Vlastita potrošnja elektrana i crpljenje		12,43	143,86		6,69	162,98
Potrošnja	5.411,33	4.331,51	1.581,08	285,65	191,01	12.169,78

PRILOG D: Elektroenergetski pokazatelji Bosne i Hercegovine

		2021.	2022.	2023.	2024.	2025.
Proizvodnja električne energije	(GWh)	17.055,44	15.035,96	15.821,70	14.553,59	14.540,18
Neto uvoz	(GWh)	3.312,00	3.875,64	3.699,33	4.753,14	4.641,03
Neto izvoz	(GWh)	8.197,66	6.853,90	7.886,41	7.175,32	6.850,81
Ukupna isporučena električna energija	(GWh)	12.169,78	12.057,64	11.634,63	12.131,42	12.330,40
Ukupna potrošnja električne energije	(GWh)	12.169,78	12.057,64	11.634,63	12.131,42	12.330,40
Prijenosni gubici	(GWh)	369,20	333,03	334,02	328,46	350,02
Prijenosni gubici	(%)	1,87%	1,83%	1,79%	1,78%	1,93%
Distribucijski gubici	(GWh)	965,04	931,12	909,69	934,80	914,58
Distribucijski gubici	(%)	9,22%	8,83%	8,62%	8,57%	8,13%
Potrošnja elektrana i crpljenje	(GWh)	162,98	54,50	35,26	40,07	78,09
Ukupna potrošnja krajnjih kupaca	(GWh)	10.672,56	10.738,99	10.355,65	10.828,09	10.987,71
	<i>Nerezidencijalni kupci</i>	<i>5.761,04</i>	<i>5.810,40</i>	<i>5.355,32</i>	<i>5.586,56</i>	<i>5.486,92</i>
	<i>Kućanstva</i>	<i>4.911,52</i>	<i>4.928,59</i>	<i>5.000,33</i>	<i>5.241,53</i>	<i>5.500,79</i>
Maksimalno opterećenje sustava	(MW)	1.909,00	1.893,00	1.851,00	2.049,00	2.209,00
Ukupna instalirana snaga elektrana	(MW)	4.608,26	4.655,62	4.770,23	5.185,14	5.547,42
Termoelektrane na ugljen		2.157,85	2.157,85	2.157,85	2.057,85	2.057,85
Ukupno hidroelektrane		2.256,78	2.258,49	2.262,48	2.297,60	2.299,29
	<i>male hidroelektrane</i>	<i>180,18</i>	<i>181,89</i>	<i>185,88</i>	<i>168,54</i>	<i>171,27</i>
	<i>crpne hidroelektrane</i>	<i>420,00</i>	<i>420,00</i>	<i>420,00</i>	<i>420,00</i>	<i>420,00</i>
Ostali obnovljivi izvori ukupno		193,62	239,27	349,90	829,35	1.190,28
	<i>vjetroelektrane</i>	<i>135,00</i>	<i>135,00</i>	<i>135,00</i>	<i>219,00</i>	<i>272,50</i>
	<i>solarne elektrane</i>	<i>56,51</i>	<i>101,56</i>	<i>212,19</i>	<i>607,64</i>	<i>914,39</i>
	<i>elektrane na biomasu</i>	<i>1,12</i>	<i>1,12</i>	<i>1,12</i>	<i>1,12</i>	<i>1,12</i>
	<i>elektrane na bioplin</i>	<i>0,99</i>	<i>1,59</i>	<i>1,59</i>	<i>1,59</i>	<i>2,27</i>
Prijenosna mreža	(km)	6.492,42	6.493,42	6.494,78	6.516,02	6.520,83
	400 kV	865,93	865,93	865,97	865,97	865,97
	220 kV	1.520,09	1.520,09	1.520,81	1.526,23	1.526,23
	110 kV	4.106,40	4.107,40	4.108,00	4.123,82	4.128,63
Broj interkonektora		37	37	37	37	37
Instalirana snaga trafostanica	(MVA)	13.065,50	13.065,50	13.342,50	13.442,50	13.431,00
Kupci električne energije		1.570.415	1.590.197	1.607.251	1.618.585	1.623.815
	<i>Nerezidencijalni kupci</i>	<i>125.895</i>	<i>128.354</i>	<i>130.649</i>	<i>131.571</i>	<i>133.086</i>
	<i>Kućanstva</i>	<i>1.444.520</i>	<i>1.461.843</i>	<i>1.476.602</i>	<i>1.487.014</i>	<i>1.490.729</i>
Kvalificirani kupci		1.570.415	1.590.197	1.607.251	1.618.585	1.623.815
Kupci koji su promijenili opskrbljivača		12	7	4	4	3
Isporučena energija	(GWh)	235,55	251,34	22,90	14,96	18,00
Udio u ukupnoj potrošnji krajnjih kupaca	(%)	2,21%	2,34%	0,22%	0,15%	0,16%
Kupci za koje cijene nisu regulirane		9.910	13.442	14.723	39.412	41.175
Isporučena energija	(GWh)	3.851,16	4.234,31	3.834,69	4.353,63	4.836,44
Udio u ukupnoj potrošnji krajnjih kupaca	(%)	36,08%	39,43%	37,03%	40,21%	44,02%

PRILOG E: *Acquis* Energetske zajednice

Acquis Energetske zajednice (pravni okvir Energetske zajednice) prati razvoj pravnog okvira Europske unije, tzv. *acquis communautaire*, u dijelu koji se tiče energije i srodnih sektora. Prilikom definiranja novog *acquis-a*, Ministarsko vijeće (MC) i Stalna skupina na visokoj razini (PHLG) svojim odlukama vrše određena prilagođavanja propisa EU-a institucionalnom okviru Energetske zajednice, vodeći računa i o vremenskim ograničenjima u regiji. Time se osigurava da ugovorne strane idu u korak s razvojem Europske unije i kontinuirano usklađuju svoj pravni okvir s onim u EU-u.

Acquis Energetske zajednice obuhvata ključnu energetske legislativu EU-a u područjima električne energije, plina, sigurnosti opskrbe, nafte, okoliša, obnovljivih izvora, energetske učinkovitosti, infrastrukture, konkurencije i statistike. U *acquis* Energetske zajednice u studenom 2021. uključen je prvi, a u prosincu 2022. preostali dio paketa *Čista energija za sve Europljane*, odnosno kompletiran je *Paket za integraciju tržišta električne energije*. Tom prilikom usvojeni su i ambiciozni energetske i klimatski ciljevi do 2030. U prosincu 2023. uključena je Uredba (EU) 2022/869 o smjernicama za transeuropsku energetske infrastrukturu, a u prosincu 2024. Provedbena uredba Komisije (EU) 2022/2299.

Napomena: Opći rokovi za prijenos propisa u nacionalno zakonodavstvo i njihovu provedbu navode se u zagradama.

Međusektorski *acquis*

- Uredba (EU) 2018/1999 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. prosinca 2018. o upravljanju energetske unijom i djelovanjem u području klime, izmjeni uredbi (EZ) br. 663/2009 i (EZ) br. 715/2009 Europskog parlamenta i Vijeća, direktiva 94/22/EZ, 98/70/EZ, 2009/31/EZ, 2009/73/EZ, 2010/31/EU, 2012/27/EU i 2013/30/EU Europskog parlamenta i Vijeća, direktiva Vijeća 2009/119/EZ i (EU) 2015/652 te stavljanju izvan snage Uredbe (EU) br. 525/2013 Europskog parlamenta i Vijeća, prilagođena Odlukom 2021/14/MC-EnC (rok: 31. prosinca 2022.),
- Delegirana uredba Komisije (EU) 2020/1044 od 8. svibnja 2020. o dopuni Uredbe (EU) 2018/1999 Europskog parlamenta i Vijeća u pogledu vrijednosti potencijala globalnog zagrijavanja i smjernica za inventare te u pogledu sustava inventara Unije i o stavljanju izvan snage Delegirane uredbi Komisije (EU) br. 666/2014, prilagođena Odlukom 2021/14/MC-EnC (rok: 31. prosinca 2022.),
- Provedbena uredba Komisije (EU) 2020/1208 od 7. kolovoza 2020. o strukturi, formatu, postupcima dostavljanja i reviziji informacija koje države članice dostavljaju u skladu s Uredbom (EU) 2018/1999 Europskog parlamenta i Vijeća i o stavljanju izvan snage Provedbene uredbi Komisije (EU) 749/2014, prilagođena Odlukom 2021/14/MC-EnC (rok: 31. prosinca 2022.),
- Provedbena uredba Komisije (EU) 2022/2299 od 15. studenog 2022. o utvrđivanju pravila za primjenu Uredbe (EU) 2018/1999 Europskog parlamenta i Vijeća u pogledu strukture, formata, tehničkih pojedinosti i postupka za integrirana nacionalna energetske i klimatska izvješća o napretku, prilagođena Odlukom 2024/01/PHLG-EnC (rok: 15. ožujka 2025.),
- Uredba (EU) br. 1227/2011 Europskog parlamenta i Vijeća od 25. listopada 2011. o cjelovitosti i transparentnosti veleprodajnog tržišta energije, prilagođena Odlukom 2018/10/MC-EnC (rok: 29. svibnja 2020.).

Acquis o električnoj energiji

- Direktiva (EU) 2019/944 Europskog parlamenta i Vijeća od 5. lipnja 2019. o zajedničkim pravilima za unutarnje tržište električne energije i izmjeni Direktive 2012/27/EU, prilagođena Odlukom 2021/13/MC-EnC (rok: 31. prosinca 2023.),
- Uredba (EU) 2019/943 Europskog parlamenta i Vijeća od 5. lipnja 2019. o unutarnjem tržištu električne energije, prilagođena Odlukom 2022/03/MC-EnC (rok: 31. prosinca 2023.),
- Uredba (EU) 2019/942 Europskog parlamenta i Vijeća od 5. lipnja 2019. o osnivanju Agencije Europske unije za suradnju energetske regulatora, prilagođena Odlukom 2022/03/MC-EnC (rok: 31. prosinca 2023.)
- Uredba Komisije (EU) 2017/2196 od 24. studenog 2017. o uspostavljanju mrežnog kodeksa za poremećeni pogon i ponovnu uspostavu elektroenergetskih sustava, prilagođena Odlukom 2022/03/MC-EnC (rok: 31. prosinca 2023.),
- Uredba Komisije (EU) 2017/2195 od 23. studenog 2017. o uspostavljanju smjernica za električnu energiju uravnoteženja, prilagođena Odlukom 2022/03/MC-EnC (rok: 31. prosinca 2023.),
- Uredba Komisije (EU) 2017/1485 od 2. kolovoza 2017. o uspostavljanju smjernica za pogon elektroenergetskog prijenosnog sustava, prilagođena Odlukom 2022/03/MC-EnC (rok: 31. prosinca 2023.),
- Uredba Komisije (EU) 2016/1719 od 26. rujna 2016. o uspostavljanju smjernica za dugoročnu dodjelu kapaciteta, prilagođena Odlukom 2022/03/MC-EnC (rok: 31. prosinca 2023.),
- Uredba Komisije (EU) br. 2016/1447 od 26. kolovoza 2016. o uspostavljanju mrežnih pravila za zahtjeve za priključivanje na mrežu sustava za prijenos istosmjernom strujom visokog napona i istosmjerno priključenih modula elektroenergetskog parka, prilagođena Odlukom 2018/04/PHLG-EnC (rok: 12. srpnja 2021.),
- Uredba Komisije (EU) 2016/1388 od 17. kolovoza 2016. o uspostavljanju mrežnih pravila za priključak kupca, prilagođena Odlukom 2018/05/PHLG-EnC (rok: 12. srpnja 2021.),
- Uredba Komisije (EU) 2016/631 od 14. travnja 2016. o uspostavljanju mrežnih pravila za zahtjeve za priključivanje proizvođača električne energije na mrežu, prilagođena Odlukom 2018/03/PHLG-EnC (rok: 12. srpnja 2021.),
- Uredba Komisije (EU) 2015/1222 od 24. srpnja 2015. o uspostavljanju smjernica za dodjelu kapaciteta i upravljanje zagušenjima, prilagođena Odlukom 2022/03/MC-EnC (rok: 31. prosinca 2023.),
- Uredba Komisije (EU) br. 543/2013 od 14. lipnja 2013. o dostavi i objavi podataka na tržištima električne energije i o izmjeni Priloga I Uredbe (EZ) br. 714/2009 Europskog parlamenta i Vijeća, prilagođena Odlukom 2015/01/PHLG-EnC (rok: 24. prosinca 2015.),
- Uredba Komisije (EU) br. 838/2010 od 23. rujna 2010. o utvrđivanju smjernica koje se odnose na mehanizam naknade između operatora prijenosnih sustava i zajednički regulatorni pristup naplati prijenosa, prilagođena Odlukom 2013/01/PHLG-EnC (rok: 1. siječnja 2014.).

Nastavak na sljedećoj stranici ⇨

⇒ *Nastavak s prethodne stranice*

Acquis o plinu

- Uredba Komisije (EU) 2017/460 od 16. ožujka 2017. o uspostavi mrežnih pravila o usklađenim strukturama transportnih tarifa za plin, prilagođena Odlukom 2018/07/PHLG-EnC (rok: 28. veljače 2020.),
- Uredba Komisije (EU) 2017/459 od 16. ožujka 2017. o uspostavi mrežnih pravila za mehanizme raspodjele kapaciteta u transportnim sustavima za plin, prilagođena Odlukom 2018/06/PHLG-EnC (rok: 28. veljače 2020.),
- Uredba Komisije (EU) 2015/703 od 30. travnja 2015. o uspostavi mrežnih pravila interoperabilnosti i razmjene podataka, prilagođena Odlukom 2018/02/PHLG-EnC (rok: 1. listopada 2018.),
- Uredba Komisije (EU) br. 312/2014 od 26. ožujka 2014. o uspostavi mrežnih pravila o uravnoteženju plina transportnih mreža, prilagođena Odlukom 2019/01/PHLG-EnC (rok: 12. prosinca 2020.),
- Direktiva 2009/73/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 13. srpnja 2009. o zajedničkim pravilima za unutarnje tržište prirodnog plina i stavljanju izvan snage Direktive 2003/55/EZ, prilagođena Odlukom 2011/02/MC-EnC (rok: 1. siječnja 2015.),
- Uredba (EZ) br. 715/2009 Europskog parlamenta i Vijeća od 13. srpnja 2009. o uvjetima za pristup mrežama za transport prirodnog plina i stavljanju izvan snage Uredbe (EZ) br. 1775/2005, prilagođena odlukama 2018/01/PHLG-EnC, 2011/02/MC-EnC i 2022/01/MC-EnC (rok: 1. siječnja 2015.).

Acquis o sigurnosti opskrbe

- Uredba (EU) 2019/941 Europskog parlamenta i Vijeća od 5. lipnja 2019. o pripravnosti na rizike u sektoru električne energije i stavljanju izvan snage Direktive 2005/89/EZ, prilagođena Odlukom 2021/13/MC-EnC (rok: 31. prosinca 2023.),
- Uredba (EU) 2017/1938 Europskog parlamenta i Vijeća od 25. listopada 2017. o mjerama zaštite sigurnosti opskrbe plinom i stavljanju izvan snage Uredbe (EU) br. 994/2010, prilagođena odlukama 2021/15/MC-EnC, 2022/01/MC-EnC i 2025/09/MC-EnC (rok: 31. prosinca 2022.).

Acquis o nafti

- Direktiva Vijeća 2009/119/EZ od 14. rujna 2009. o obvezi država članica da održavaju minimalne zalihe sirove nafte i/ili naftnih derivata, prilagođena Odlukom 2012/03/MC-EnC (rok: 1. siječnja 2023.).

Acquis o okolišu

- Provedbena uredba Komisije (EU) 2018/2067 od 19. prosinca 2018. o verifikaciji podataka i akreditaciji verifikatora u skladu s Direktivom 2003/87/EZ Europskog parlamenta i Vijeća, prilagođena Odlukom 2022/05/MC-EnC (rok: 31. prosinca 2023.),
- Provedbena uredba Komisije (EU) 2018/2066 od 19. prosinca 2018. o praćenju i izvješćivanju o emisijama stakleničkih plinova u skladu s Direktivom 2003/87/EZ Europskog parlamenta i Vijeća i o izmjeni Uredbe Komisije (EU) br. 601/2012, prilagođena Odlukom 2022/05/MC-EnC (rok: 31. prosinca 2023.),
- Direktiva (EU) 2016/802 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. svibnja 2016. o smanjenju sadržaja sumpora u određenim tekućim gorivima prilagođena Odlukom 2016/15/MC-EnC (rok: 30. lipnja 2018.),
- Direktiva 2011/92/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 13. prosinca 2011. o procjeni učinaka određenih javnih i privatnih projekata na okoliš, izmijenjena Direktivom 2014/52/EU, prilagođena Odlukom 2016/12/MC-EnC (rok: 1. siječnja 2019.),
- Direktiva 2010/75/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 24. studenog 2010. o industrijskim emisijama (integrirano sprječavanje i kontrola zagađenja), prilagođena odlukama 2013/06/MC-EnC i 2015/06/MC-EnC (rok: 1. siječnja 2018.),
- Direktiva 2004/35/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 21. travnja 2004. o odgovornosti za okoliš u pogledu sprječavanja i otklanjanja štete u okolišu, izmijenjena Direktivom 2006/21/EZ, Direktivom 2009/31/EZ i Direktivom 2013/30/EU, prilagođena Odlukom 2016/14/MC-EnC (rok: 1. siječnja 2021.),
- Direktiva 2003/87/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 13. listopada 2003. o uspostavi sustava trgovanja emisijskim jedinicama stakleničkih plinova unutar Unije i o izmjeni Direktive Vijeća 96/61/EZ, prilagođena Odlukom 2022/05/MC-EnC (rok: 31. prosinca 2023.),
- Direktiva 2001/80/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 23. listopada 2001. o ograničenju emisija određenih zagađivača zraka iz velikih uređaja za loženje, prilagođena Odlukom 2013/05/MC-EnC (rok: 31. prosinca 2017.),
- Direktiva 2001/42/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 27. lipnja 2001. o procjeni učinaka određenih planova i programa na okoliš, prilagođena Odlukom 2016/13/MC-EnC (rok: 31. ožujka 2018.),
- Član 4(2) Direktive Vijeća 79/409/EEZ od 2. travnja 1979. o zaštiti ptica (rok: 1. srpnja 2006.).

Acquis o obnovljivim izvorima

- Direktiva (EU) 2018/2001 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. prosinca 2018. o promociji korištenja energije iz obnovljivih izvora, prilagođena Odlukom 2021/14/MC-EnC (rok: 31. prosinca 2022.).

Acquis o energetske učinkovitosti

- Uredba (EU) br. 2017/1369 Europskog parlamenta i Vijeća od 4. srpnja 2017. o utvrđivanju okvira za označavanje energetske učinkovitosti i stavljanju izvan snage Direktive 2010/30/EU, prilagođena Odlukom 2018/03/MC-EnC (rok: 1. siječnja 2020.),
- Direktiva 2012/27/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 25. listopada 2012. o energetske učinkovitosti, izmjeni direktiva 2009/125/EZ i 2010/30/EU i stavljanju izvan snage direktiva 2004/8/EZ i 2006/32/EZ, prilagođena Odlukom 2021/14/MC-EnC (rok: 31. prosinca 2022.),
- Direktiva 2010/31/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 19. svibnja 2010. o energetske učinkovitosti zgrada, prilagođena odlukama 2009/05/MC-EnC i 2010/02/MC-EnC (rok: 30. rujna 2012.).

Nastavak na sljedećoj stranici ⇒

⇒ *Nastavak s prethodne stranice*

Acquis o infrastrukturi

- Uredba (EU) 2022/869 Europskog parlamenta i Vijeća od 30. svibnja 2022. o smjericama za transeuropsku energetska infrastrukturu, izmjeni uredbi (EZ) br. 715/2009, (EU) 2019/942 i (EU) 2019/943 i direktiva 2009/73/EZ i (EU) 2019/944 te stavljanju izvan snage Uredbe (EU) br. 347/2013, prilagođena Odlukom 2023/02/MC-EnC (rok: 31. prosinca 2024.),

Acquis o konkurenciji

U skladu s Aneksom III Ugovora o uspostavi Energetske zajednice, nisu dozvoljene i bit će procjenjivane u skladu s čl. 101., 102. i 107. Ugovora o funkcioniranju Europske unije sljedeće aktivnosti:

- Sprječavanje, ograničavanje ili poremećaj konkurencije,
- Zloupotreba dominantne pozicije,
- Pružanje državne pomoći koja uzrokuje ili prijeti poremećajem konkurencije.

Poštovat će se odredbe Ugovora o funkcioniranju Europske unije, posebno članka 106. koje se odnose na javna poduzeća i poduzeća kojim su data posebna ili isključiva prava.

Acquis o statistici

- Provedbena uredba Komisije (EU) 2019/803 od 17. svibnja 2019. o tehničkim zahtjevima u pogledu sadržaja izvješća o kvaliteti europske statistike o cijenama prirodnog plina i električne energije u skladu s Uredbom (EU) 2016/1952 Europskog parlamenta i Vijeća, prilagođena Odlukom 2020/03/MC-EnC (rok: 15. lipnja 2022.),
- Uredba (EU) 2016/1952 Europskog parlamenta i Vijeća od 26. listopada 2016. o europskoj statistici cijena prirodnog plina i električne energije te stavljanju izvan snage Direktive 2008/92/EZ, prilagođena Odlukom 2018/1/MC-EnC (rok: 1. ožujka 2018.),
- Uredba (EZ) br. 1099/2008 Europskog parlamenta i Vijeća od 22. listopada 2008. o energetske statistici, prilagođena odlukama 2012/02/MC-EnC, 2013/02/MC-EnC, 2015/02/MC-EnC, 2021/12/MC-EnC i 2022/01/PHLG-EnC (rok: 31. prosinca 2022.).

Propisi koji se navode u ovom prilogu su dostupni u okviru internet prezentacije Državne regulatorne komisije za električnu energiju (www.derk.ba).

Dodatne informacije o radu i postupcima koje vodi Državna regulatorna komisija za električnu energiju mogu se naći u okviru internet prezentacije na adresi www.derk.ba, odnosno dobiti kontaktom na telefone 035 302060 i 035 302070, telefax 035 302077, e-mail info@derk.ba ili u sjedištu DERK-a u Tuzli, Đorđa Mihajlovića 4/II.

